

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Az utolsó szó.

Budapest, február 27.

Az is hunczut, akit az osztrák delegáció legujabb merénylete meglep. Ha egyszer a nagy osztrák száj megszokta, hogy amit meghíván, azt előbb-utóbb le is nyelheti, akkor az se lehet meglep, hogy a haditengerészetnek megszavazott milliókból is többet akar az osztrák iparnak, mint amennyi igazság és kész megállapodás szerint neki dukálna. Igaz, hogy a haditengerészet vezetősége és a magyar kereskedelmi kormány között fix megállapodás jött létre a magyar ipar kvóta szerint való részletetése tárgyában, de mit törődik azzal az osztrák delegáció s a keresztény-szocialisták nyomása alatt az osztrák kereskedelmi miniszter? Ha van megállapodás, meg kell változtatni. Ha Magyarország azt hiszi, hogy a flotta-programm megszavazása ellenében a magyar ipar érdekei biztosítva vannak, hát akkor az osztrák száj egyszerűen kijelenti, hogy a megállapodást nem ismeri el magára nézve kötelezőnek. Kvóta ide, kvóta oda és megállapodás ide, megállapodás oda: a haditengerészetnek megszavazott rengeteg millióból az osztrák visszaköveteli a maga iparának azt is, amit ő szavazott meg, de még azt is, amivel a magyar járul a rengeteg költségekhez. Mert a kvótáról az osztráknak megvan az ő külön axio-

mája: „ha fizetni kell, van kvóta, ha kapni kell, nincs kvóta.“ Ez az osztrák álláspont.

S a legujabb merénylet is ezen az állásponton terveződött ki. Hogy a merénylet megtörtént, azon két okból nem tudunk csodálkozni. Először azért, mert az osztrák száj mindig nagyobb lesz és nincs annyi millió, amennyit be ne akarna és be ne tudna kapni. Másodszor pedig azért, mert a magyar ellentállás ugyan nem olyan, hogy elvehetné az osztrák kedvét a mindig több és több követeléstől. Mi az a magyar ellentállás, melylyel az osztrák telhetetlenségnek meg kell küzdenie? Sok szó és semmi cselekvés. Hangos kiabálás és csendes meghunyászkodás. Ha a katonai és gazdasági követelések dolgában a komoly ellentállások is zátonyra jutottak, mert mindig akadtak olcsóbb legények, akik kevesebbel vagy semmivel is beérték, hát mért riadnának vissza a kedves osztrákok az ipari téren való telhetetlenségtől, ahol az ellentállás semmi esetre sem lesz olyan forradalmi erejű, mint volt a katonai és gazdasági követeléseké? Eh, az osztrák nem ijed meg, mert nincs mitől. És olyan magyar kormánytól, melynek egész kormányzati programja a mindenáron való békesség és amely a két állam harmóniája kedvéért egyszerűen lefújta az összes nemzeti követeléseket: az osztrák bizonyára nem szándékszik megijedni.

Minthogy idáig sosem követelt hiába, nincs is oka a követelésekben mértéket tartania. Minek? Követelni, csak követelni bátran, ez az osztrák jelszó. És szeretnők mi látni azt a határt, melyet az osztrák az ő követeléseiben ismerni hajlandó.

S azért mi nem is csodálkozunk a legujabb osztrák perfidián. A stílusból ráismerünk az örök osztrákra. Ha arról van szó hogy megadja a horvátoknak a horvát állampolgárságot, amihez semmi köze: akkor az osztrák adakozó, mint egy amerikai milliárdos. De ha aztán arról van szó, hogy a kvóta szerint kiuzadt milliókból a kvóta szerint a magyar ipar is részesedjék: akkor az osztrák zsugori és kegyetlen, mint egy Shylock. Ezen tehát nem is szabad csodálkozni. De igenis figyelni illik most a magyar kormány álláspontját. Hivatalos nyilatkozatunk a magyar kormány álláspontjáról e pillanatig még nincsen. De ne hallgassuk el, hogy a kormány sajtója s a magyar delegáció mai ülésében a magyar tengerészeti bizottság előadója is elég erélyesen helyezkedtek szembe az osztrák kirohanással. Fölteszszük, mert annyit legalább is föl kell tennünk, hogy a magyar kormány sem lesz kevésbé erélyes hivatalos állásfoglalásában. De az nem elég. Nem a magyar kormány első szavára vagyunk mi kíváncsiak, hanem az utolsóóra, melyet ebben a kérdésben ki-

Integetnek a fák.

Írta: Nagy János.

(Utánnomlás tílos.)

Virágos orgonaágak hajoltak ki a deszkakerítések át a csendes, kis városi utcára. A járda fel, egészen a piac tájáig üres, néptelen volt.

— Hát nem laknak itt emberek? — idegeskedett Balog s gyerekes elkeseredéssel ütött rá sétabotjával egy düledező deszkapalánkra. A hangos esattanásra — Balog el is szegyelte magát nyomban, — csak egy álmos kutyavakkantás volt a felelet valamelyik udvar aljából, egyébként néma és kietlen maradt továbbra is az egész Krasznautca.

Május vége volt. A későn kibomló tavasz egy ugrással hirtelen nyári forróságba szökent által s még késő délután is füllesztő volt a meleg.

— Persze, aki nem alszik, az kint van ilyenkor a szőlőben, — mérgelődött magában Balog s már megint az az érzése volt, — nem először három hónap óta, — hogy neki most hirtelen össze kellene csomagolnia s menni innen a legelső vonattal, itt hagyva egyetlen szó nélkül hivatalt, lakást, új ismerősöket, az egész álmos, tunya kis várost... Aztán újra vádolni, hibáztatni, kerholni kezdte önmagát tehetetlen haraggal. Hogy is tehettem ilyen örülltséget? — kérdezte már vagy ezredszer magától.

Novemberben történt. Csunya, ködös,

nedves idők jártak Pesten. Ő köhögni kezdett, s olykor nyugtalanító szurásokat érzett a mellében. Vallami nagyképu orvos elijesztette, mire három havi szabadsággal lefutott Arcóba. Az áldott napfény és a tenger ott négy hét alatt rendbehozta, de amikor visszament Pestre, még mindig félt a komolyabb veszedelemtől. Ujra megvizsgáltatta hát magát a doktorral. A doktor konstataulta nála a javulást, de azért azt tanácsolta, hogy egy-két évre menjen el a közénfűstös Pestről. Valami szelíd hegyek közt épült, jó levegőjű kis város, mentől messzebbre Pesttől, véglegesen rendbe fogja hozni a tüdejét, — mondotta s február végén már a patak helyi járási bíróságnál itélkezett az apró-cseprő pörökben Balog.

Az első pár hét gyorsan elröpült. Az új milió, a kis város ezer furcsasága, emberek és épületek: mind-mind mulattató, érdekes újság volt az izzig-vérig nagyvárosi embernek. De hat hét múlva torkig volt már egész Patak helylyel, akárcsak a nagy ebédtekkel és vaesorákkal, amikkel az új albirót sorra traktálta a város társadalma, s már két hónap óta úgy jár-kei a lombos gesztenyefákkal szegélyezett deszka-járdákon, mint valami ketreczbe zárt vad.

Közben a lakásához ért. A nyitott ablak elé zöldre festett zsuhukáter könyökölt, s a kibált, csendes utcára mély harangkongással csengett-bongott ki az óraütés. Hat óra van, jó volna meguzsonázni, — gondolta Balog, s már be is nyitott az utcaajtón.

— Keresett valaki? — kérdezte a torná-

czon foglalatostkodó cselédleánytól, de feleletet várni már el is felejtve nyitott be az ajtón.

Az elsötétített szobában egy pillanatig csak izzó fénykarikákat látott, de amikor ledobta magát a pamlagra, az asztal alól valami kis fehér folt nyilalt a szemébe. Tunyán, fáradtan és kedvetlenül hevert a pamlagon, de a kis fehér folt egyre jobban irritálta. Végre is felugrott, s utána nyult, s egy kis golyó alakra összenyomott papiros akadt a kezébe. Hirtelen odalett az eddigi kedvetlen nyugalma, már ideges kíváncsisággal bontogatta kifelé a papirosomót s aztán az ablakhoz lépett. A kisimított papirdarabkán czeruzával írva ez állott: V. 2. d. u. 6. Kossuth-park.

Balog kedvetlenül tépte szilánkokra a papirost s elgondolkozva ült vissza a pamlagra.

— No hát, ez az asszony már nem normális, — dünnyögte boszusan s összeráncolt szemekkel bámult maga elé.

Nem, ő nem hibás semmiben, — állapította meg. Amikor lekerült Patak helylyre, a szokásos vizitellések során Kovács ügyvédhez is elment. Valami távoli atyafiság is volt köztük, de találkozni csak itt találkoztak először. Még a távoli rokonsághoz, s a kisvárosi méretekhez képest is szembeütő szivességgel fogadták ott, különösen az ügyvéd, aki jovialis kedélyű, szimpátiikus, ötven felé járó, igazi vidéki ur volt. Az asszony — a gyermekeiben, „még mindig szép asszony“ ok fajtájából való — kissé tartózkodó, sőt szin-

fog mondani. Mert a magyar kormányok első szava majdnem mindig kurucz. Hanem az utolsó föltétlenül labancz mindenkor. Mi tehát ezuttal arra fordítjuk minden figyelmünket, hogy mi lesz az osztrák perfidiával szemben a magyar kormány utolsó szava. Nem a kardcsörtetésre fogunk figyelni, hanem a harc eredményére. S ha megint azt kellene látnunk, hogy ebben a magyar iparra nézve életbevágó kérdésben csak látszatharc folyik s a csatalárma csak arra való, hogy a leggyávabb lemondást el-takarja: akkor tudni fogjuk, hogy ez a magyar kormány csak olyan ellenfele az osztrák kormánynak, mint a fegyvergyakorlatokra a kirendelt s e célból fehér szalagos sipkájú ellenség. Ugyanannak az armádiának két külön szerep-pel megbízott komédiás-ellenfelei.

A magyar nemzettől számlálatlan milliókat követelnek a haditengerészet céljaira, holott nekünk a tengeren annyi érdekünk van, mint a holdban. Ezekből a számlálatlan milliókból valami az ipari részeltetés révén megtérülhetne a magyarok számára. Az osztrák száj azonban ezt is el akarja kapni előlük. A zsenge és fejlődésében mesterségesen megakasztott magyar ipar elől. Itt tehát nem szabad félmunkával, féllellentállással, féleredménnyel és holmi formulákkal beérnünk. Ami a magyar iparnak dukál s amit a törvényen felül kész megállapodás is biztosít: azt elkaparítani nem engedjük. És ha a magyar kormány egy látszatküzdélemmel a végén mégis engedni fog: akkor nincs az az ítélet, mely eléggé súlyos lehetne, hogy ez a kormány a nemzet és a világ előtt megbélyegeztesse. Amennyi gerincze lesz a magyar kormánynak ebben a kérdésben, annyi kiméltre számíthat a nemzet részéről. Többre nem.

Osztrák támadás.

— Gáncsvetés a magyar iparnak. —

Konfliktus a két delegáció között.

— Keresztényszocialista aknamunka. —

Budapest, február 27.

Osztrák szövetségünk nem elégszik meg azzal, hogy Magyarországot valószággal összbirodalmi járomban tartja, hogy fejős ténén gyanánt bánik vele ötezár esztendeje, most lángra lobbant amiatt, mert a hadvezetés a kvóta-arányában akarná részeltetni Magyarországot a hadügyi szállításokban. Evtizedeken át fosztogattak bennünket, túrtuk némán iparunk méltatlan mellözését, de most, hogy oly horribilis összegekkel emelték a tengerészet s a szárazföldi sereg szükségleteit, igazán a legkevesebb volt, hogy a magyar kormány a magyar ipar érdekeit megvédeni igyekezett.

Schönaich hadügyminiszter s Montecuccoli tengerészeti parancsnok, akik magukat bizonyára legalább oly jó osztrákoknak vallják, mint Gessmann és Exner Geheimrath urak, sőt mint az egész Luegerista keresztényszocialista érdekszövetkezet, mégis jogosnak és méltányosnak tartották, hogy Magyarország a vállalt terhek arányában a szállításoknál rekompentáltassék. A magyar kereskedelmi miniszter érdeme, hogy ez az elismert igazság testet öltött s megállapodás formájában a múlt hónap utolsó napján jegyzőkönyvbe is foglaltatott. Ez fáj az osztrákoknak, ez fáj Weisskirchner osztrák kereskedelmi miniszter urnak s ezért vonultatják fel a nagy ágyukat, nemcsak ellenünk, hanem a hadvezetés ellen is.

Ma délelőtt nagy garral hadat üzent az osztrák hadügyi albizottság Montecuccolinak, miután tegnap Weisskirchner ur kijelentette, hogy a Montecuccoli-Hieronimi-féle megállapodást az osztrák kormánynak nézve kötelezőnek nem tekinti s legföljebb az 1906-os meg-egyezés revíziójára hajlandó. A magyar delegáció plenáris ülésén viszont a leghatározot-

tabb s illetékes nyilatkozatok hangzottak el, hogy ragaszkodunk a január 31-iki jegyzőkönyvhöz, abból egy jöttányit sem engedünk. A konfliktus tehát a két delegáció közt meg van, sőt a kormányok állása is inog. Hogy mi lesz a megoldás? A legvalószínűbb a békés applanálása az ütközésnek. Talán valamely módosítással az osztrák delegáció plénuma, amelyben a keresztényszocialisták és szövetségeseik kisebbségben vannak, ha az urak háza tagjai s a többi elemek összefognak, megnyugszik majd a történt megállapodásban, ahogy ezt — az uralkodó is kívánja.

Érdekes fordulat lenne, amiről szél-tében beszélnek, ha az osztrák plénum mégsem fogadná el a tengerészeti költségvetést s a két delegáció egybe nem hangzó határozatai miatt lénytelen lesz előbb üzenetváltásba bocsátkozni, majd esetleg közös ülést is tartani s igazán cenztrál-parlament módjára közösen is szavazni, amire a 67-es törvény fönnállása óta precedens nem volt.

De akárhogy is lesz, akár bukik a közös, az osztrák vagy a magyar kormány, összevész vagy kibékül a két delegáció, egy bizonyos ez az, hogy: Magyarország nem engedhet egy hajszálnyit sem amugy is zsenge iparunk jogos érdekeiből Ausztria javára. A magyar kabinet nagyon jól teszi tehát, ha a sarkára áll az osztrákokkal szemben, mert ha gyengének mutatkoznék, amikor most nem is közjogi, hanem életigényeinkről van szó, akkor az egész ellenzék a legszörnyű harcra kényszerítené s ezzel a flottaprogram, hadseregfejlesztés mindenestől örök mélységű örvénybe esne. A magyarfaló keresztényszocialisták aknamunkáját meg kell mindenáron húsítani s végre ki kell ütni a kezükből a fegyvert, amelyet minduntalan a mellünknek szegeztek. A béketűrés ideje lejárt!

Tudósításaink itt következnek:

Weisskirchner Montecuccoli ellen.

Az osztrák keresztényszocialista delegátusok a múlt hét végén Bécsből Budapestre szolították miniszteri állásban levő egyik vezérüket, dr. Weisskirchnert, hogy általa hadat üzenje-

te hüvös volt az első néhány látogatásakor, amiket különben a férj farszírozott ki tőle. Már-már boszantotta is ez az indokolatlan hüvösség, amikor egy nyugtalanító tavaszi délután az asszony egyszer csak felesüklő zokogással borult a nyakába. Balog először zavarba jött, de aztán anyáskodva simogatta még a még esendesen mindig szepegő asszony selymes barna haját, amelybe itt-ott belevegyült már egy-egy őszhajszál bujkáló ezüstje is.

A dolog akkor annyiban maradt, az asszony maga is úgy tett, mintha elfelejtette volna teljesen azt a hangulatoktól tulfütött gyenge perczet. De pár nap múlva már Balog volt az, aki felvette az elejtett fonalat s attól kezdve egy furesa játék kezdődött meg közöttük: valami megkészt diák-bakfiszerezés. Egy idő múlva azonban már tisztán látta Balog, hogy ez a szemvillanásokban és egyre melegebb kézzorításokban megnyilatkozó soványocsa flirt, amit ő eleinte csak időtöltésnek és véletlennek tervezett Patak hely kétségbejítő unalma ellen, lassanként kezd komolylyá válni. Az asszony egyre odaadóbb, egyre tapadóbb lett s most már Balog kezdett ijedezni a feltartóztatlanul jövő fejleményektől. Számot vetett magával s megállapította, hogy az asszonyt nem szereti azzal a halálos, végtelen véráradással, ami legalább maga előtt menthetné egy családi élet viharos megbolygatását. Már sajnálta Kovácsot is, aki annyi bizalommal, szeretettel halmozta el őt nap-nap után. Elhatározta hát, hogy véget vet a veszedelmessé váló játéknak s kimarad a háztól.

De hiában próbálkozott meg: az asszony példátlan raffinériával, ötletességgel — amire csak egy kisvárosi, utolszor szerelmes asszony képes — keresett és erőszakolt ki újabb és újabb találkozásokat, s kijátszva a kis város argus-szemeit módot talált a házönkivüli összejövésekre is. Balog már apatikusan, kevés energiával védekezett az asszony ellen, csak, amikor egyedül volt, állapítgatta meg s határozta el újra és újra, hogy ennek a veszedelmes játéknak most már igazán végét kell vetnie minél előbb.

Az asszonynyal azonban nem lehetett okosan beszélni: az most már halálos hevülettel és tragikus komolysággal lovalta bele magát megkészt, ősi szerelmébe. Lám, most is maga dobhatta be a néptelen utczáról a papirdarabot.

Balog lassanként izgatott lett, felpattant a kanapláról s botorkálva kezdett sétálni a sötétedő szobában. Aztán megállt az ablak előtt s tündödvé bámult ki a poros utczára. Egyszer csak az utca tulsó során egy piros napernyő villant meg. Balog villámgyorsan ugrott vissza az ablaktól:

— Örület, ez már tisztára örület, — sutogta fojtottan. — Hiszen ez az asszony egész nyíltan csinálja a dolgot...

A vörös ernyő elvibrált az ablak előtt. Balog megkönnyebbülten sóhajtott fel:

— Még ma véget vetek a dolognak, — mondotta elszántan. Visszült a kanplagra s a módon gondolkodott. Legjobb lesz, állapította meg, a nyílt, egyenes és becsületes szakítás. Ez a kergetőzés nem méltó egyikünk-höz sem...

A zsalukátért megkopogtatta valaki:

— Itthon vagy-e, Viktor? — hallatszott be egy tömör, jókedvű férfihang.

Balog az ablakhoz lépett. A járdán, az ablak alatt, ott állott az ügyvéd. Amikor meglátta Balogot, indult is az utcaajtó felé s vidám zsörtölődéssel nyitott be.

— Hát téged mi lelt? Miért kerülsz el bennünket már napok óta?... Megállj, fiu! Ez hát a rokoni szeretet, ha már a barátságot kutyába se veszed?...

Balog zavartan hebegett valamit a felgyülemlett hivatalbeli munkáról, sürgős levelezésekről, de az ügyvéd atyáskodó fölény-nyel vágott közbe:

— Egy szót se, pajtás! Ez mind csak lárifári... Ma este nálunk vacsorázol. Érted?... Pompás fatányéros pccsenyénk lesz: én magam sütöm meg a kertaljában, szabad tűznél. Eppen a hegyre indultam ki: friss ráczürmöst hozatok be.

Most, most az ideje nyíltan, becsületesen megmondani mindent ennek a nyílt, becsületes embernek, — gondolta Balog s már meg is szólalt:

— Kedves öregem, én nem megyek, nem mehetek el hozzátok, se ma este, se máskor, mert...

— Ne is mondd tovább! — eszant fel az ügyvéd. Ugyis, tudom, mi a folytatása. Hogy te ezt a sok szives vendéglátást nem érdemled meg, s nőten ember létedre viszonozni se tudod s egyéb efféle csacsiságok... Hát én ezeket hallani se akarom! Tudd meg már egyszer, hogy nem Pesten vagy, hanem becsületes magyar városban, ahol nem ká-

nek *Montecuccoli* tengerészeti parancsnoknak, mert a haditengerészeti felszerelésekben a magyar ipart a kvóta-arányban részletetni engedné, amint ezt a magyar kereskedelmi kormányval kötött, 1911. január 31. kelt egyezmény biztosítja. A kereskedelmi miniszter kötnék is állott. Szombaton elvtársaival folytatott bizalmas eszmecsere, vasárnap délelőttre pedig hivatalos tanácskozásra hívta meg a tengerészet képviselőit, valamint az osztrák delegáció szakelőadóit.

A konferencián *Montecuccoli* tengernagy nem jelent meg, hanem lovag *Chmelarz* és *Gassenmayer* sorhajókapitányok. A hadügyi albizottság és a szállítási bizottság részéről *Exner* és *Schlegel* előadók voltak ott. *Weisskirchner* elnökölt s mellette foglalt helyet dr. *Brosche* a kereskedelmi minisztérium osztályfőnöke. Beható tárgyalás után megállapodtak és jegyzőkönyvet vettek fel arról, hogy a *Montecuccoli*—*Hieronimi*-féle egyezmény joghatályosságát el nem ismerhetik, mert ellentétben van az 1906-os egyezményvel, amelyhez az osztrák kereskedelmi kormány ragaszkodik. Az 1906-os egyezmény revíziója elől annyiban nem zárkózhatik el, ha a január 31-iki megállapodásokat, illetve az árucikk-felosztást az osztrák ipar érdekében megváltoztatják, ha a hajóépítkezési programnál a kvóta arányában részeseül Magyarország. Ha egy magyar hajógyár csakugyan megbíznák egy óriás csatahajó építésével, akkor az osztrák kereskedelmi kormány követelni fogja, hogy az a régebbi megállapodás, amely szerint Magyarországnak a lőszer és töltnyűvel szállításból ötven százalék jut, ezintén a kvóta arányában változtassék meg.

E tanácskozás után a keresztényszocialista delegátusok a német pártok képviselőivel folytattak megbeszélést, amelynek eredménye lett egy határozati javaslat, amelyet dr. *Exner* a hadügyi bizottságnak terjesztett elő. A keresztényszocialisták azonban még ezenfelül is szabad kezet tartottak fenn maguknak a hadi követelésekkel szemben.

Exner hadüzenete.

Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen *Steiner* delegátusnak a bizottsághoz utalt sürgősségi indítványát tárgyalta. Jelen voltak *Bienerth* miniszterelnök, az osztrák kereskedelmi minisztérium osztályfőnöke, *Brosche* és a hadügyi kormány, valamint a tengeré-

véházban szoktak a jó barátok találkozni, összejönni, hanem akit szeretünk, azt meghívjuk ebédre, vacsorára... Ha majd feleséged lesz, visszacsesszük, ne félj, kamatostól ezeket a vacsorákat, — tette hozzá tréfálkozva. — No, érted? Estére hát nálam leszel okvetlen, különben örök harag!... — mondotta s már indult is, de az ajtóból visszafordult:

— Igaz is. Az asszony is eljött hazulról s kiment a Kossuth-parkba sétálni. Ha nincs okosabb dolgod s Patakhely nem ölt ki még belőled minden gavallér-hajlamot, eredj el te is, ne unatkozzék ott egyedül!

Az ajtó becsapódott. Balog szóltanul, elnémulva még mindig ott állott a szoba közepén. Mit akar, mit tud ez az ember?... A férfi ostobaság megtestesülése-e, vagy okos, nyugodt, filozófus elnézője, sőt elősegítője egy ki nem védhető asszonyi ellágyulásnak?

Hosszasan tétovázott. Az ablakon át azonban haragos-zölden hivalkodtak be a gesztenyelombok. Az ablakhoz lépett. A Kraszná-utczán orgonáigak hajbókoltak ki a kerítéseken át, az utca legvégén pedig buján feketéltek a Kossuth-park hársfái, s a messzeségből, mintha egy piros folt, — egy női ernyő, — integetett volna hívónesábitóan feléje...

Balog még egy perczig tétován gondolkodott, aztán vállat vont, előkereste a sétabotját, s amikor az utcaajtón kilépett, már vidáman fütyörészve vette utját a Kossuth-park lehetetlenül zöld hársfái felé...

szeti osztálynak képviselői. *Montecuccoli* távol maradt.

Exner előadó vezeti be a vitát. Kifejti, hogy Ausztria szívből kívánja Magyarországnak a teljes sikert egy kulturális, mint ideális terén, sőt Magyarország gazdasági fejlődésében látja a monarchia nagybatalmi állásának posztulatumát. Ausztria tehát nem akadályozza meg Magyarországot iparfejlesztési törekvéseiben, de a magyar ipari érdekek támogatása nem törtéhetik Ausztria iparának rovására. Pedig ezt eredményezi az 1906-iki szerződéssel ellentétben a magyar kereskedelmi minisztérium és a tengerészeti parancsnok közt már január 7-ikén létrejött megállapodás, amely tehát olyan időről való, amikor a hadügyi albizottság még nem is ült össze. Az 1906-iki megállapodás értelmében a hadügyminisztérium a municzió 50 százalékát Magyarországon tartozik beszerezni, de ennek a kompenzációnak semmi értéke sincs, amikor a hajóépítésnél a magyar ipar a kvótaszerű megrendelésben részesült. Határozati javaslatot terjeszt elő, amely így hangzik:

„A delegáció felhívja a közös kormányt, hogy a hadseregszállításokra vonatkozólag a meglévő megállapodásokhoz szigorúan tartsa magát és azok szerint járjon el. A delegáció kijelenti, hogy a közös kormánynak ezen megállapodásokkal ellenkező megegyezéseit el nem ismeri és a leghatározottabban tiltakozik az osztrák delegáció tudta és beleegyezése nélkül létrejött, a hadseregi szállításokat illető megegyezés vagy ígéretből származó minden következmény ellen. A delegáció felszólítja a közös kormányt, hogy a legközelebbi delegáció elé a szállításokról és azoknak a két állam közötti elosztásáról számszerű és minden részletre kiterjedő kimutatásokat terjeszzen elő, tegye lehetővé a delegációnak, hogy ezt az elosztást, ennek minden tételét megvizsgálhassa és ellenőrizhesse.“

Azután bírálja *Montecuccoli* eljárását; a tengerészeti parancsnok rendszerét nem lehet eléggé élesen elítélni és gyenge mentség lehet helytelen eljárásért, hogy a parlamenttel szemben való kötelezettségeit nem ismeri. A legenyhébb, amit mondhat róla, hogy ügytelenség volt, de a pusztá elítélés nem vezet célhoz, meg kell neki mutatni a korrigálás utját is.

Brosche osztályfőnök ismerteti a *Weisskirchner* osztrák kereskedelmi miniszter elnöke alatt tegnap Budapesten tartott értekezlet jegyzőkönyvének négy pontját. Biztosítja a delegációt, hogy a kereskedelmi kormány ragaszkodik a négy pontban lefektetett alapelvekhez és ezt az álláspontját a legnagyobb nyomatékkal fogja képviselni.

Kozlovski szükségesnek tartja, hogy Ausztria megvédje jogait, de e mellett suum cuique tribuere. A kérdésben bizonyos tartózkodással kell eljárni, mert tárgyilagos és szelíd eljárással többet lehet elérni, mint izgatott kirohanásokkal.

Steiner azt mondja, hogy a keresztényszocialista pártot akeziójában nem vezette semmiféle ellenséges indulat Magyarország ellen, csak az osztrák ipar érdeke. Mikor az 1906-iki megállapodásban a lőszer 50 százalékát biztosították Magyarországnak, akkor még Magyarország nem részesedhetett a tengerészeti megrendelésekben. De ez most megváltozott, amidőn a hajóépítésből is kvótaszerűen kapja a megrendelést.

Zsvorka meglegedését fejezi ki a bizottság felháborodásán. Üdvözi a bizottságot, hogy végre sarkára állt, amikor igazán az osztrák ipar érdekeiről van szó, ezt várja a mezőgazdasági téren is.

Ellenbogen elfogadja a határozati javaslatot, bár nem hiszi, hogy ezét érnek vele. Üres tüntetés az, amely a magyarokat megijeszteni nem fogja.

Fink kijelenti, hogy a keresztényszocialistákat csak tárgyilagos szempontok vezetik a kérdés megítélésénél.

Damm attól tart, hogy ez az ügy csak támogatni fogja a különválasztási törekvéseket Magyarországon. Agrárius szempontból nem banná az önálló vánterületet, az osztrák ipar pedig keresken másutt piacot magának.

Schlegel helyesli azt a figyelmeztetést, hogy ne mérgezzük el a dolgot, de a kölcsönös bizalom szükségére legyenek Magyarországon is tekintettel.

Kozlovski és *Ellenbogen* megjegyzései után *Chmelarz* sorhajókapitány kijelenti, hogy a magyar kereskedelmi kormánnyal felvett jegyzőkönyv nem bír a változhatatlanság jellegével, már azért sem, mert a tényleg kiadandó főösszeg még meg sincs állapítva. Végül sajnálatát fejezte ki azon, hogy az ügyet nem hozták idejekorán az osztrák delegáció elé.

Exner előadó köszönettel veszi tudomásul *Chmelarz* sorhajókapitány felvilágosítását, hogy a

flotta képviselője a magyar kereskedelmi miniszterrel kötött megállapodást nem tokinti szerződésnek, köszöni egyéb kijelentéseit is, amelyek nem is maradhatnak hatástalanul.

A bizottság erre a javaslatot egyhangulag elfogadta és ezzel az ülést véget ért.

Válság vagy kompromisszum?

Osztrák delegátusok körében különféle kombinációkat fűznek ahoz a körülményhez, hogy gróf *Montecuccoli* tengerészeti parancsnok a tengerészeti bizottság mai ülésén nem jelent meg. Osztrák beavatott delegátusok azt tartják, hogy gróf *Montecuccoli* állása komolyan megrendült, de azért nem valószínű, hogy már legközelebb lemond, habár a jövő plenáris delegacionális ülésén nem is fog résztvenni. Utódául a legkomolyabban *Hans* Antal helyettes tengernagyot emlegetik, aki a tengerészet műszaki osztályának vezetője.

A hadseregszállítások körül létrejött megegyezést, amely a magyar kereskedelmi miniszter és gróf *Montecuccoli* között kötött, sem az osztrák kormány, sem az osztrák delegátusok nem hajlandók elismerni. Erre az eredményre jutott a tegnapi konferencia, amelyen *Weisskirchner* kereskedelmi miniszter nyomatékosan hangsúlyozta, hogy az egyezmény csak úgy volna jogérvényes, ha előzetesen az osztrák kormány hozzájárult volna, mert az 1906. évi megállapodások módosításához az akkor közreműködött valamennyi tényezőnek beleegyezése és hozzájárulása szükséges.

A kitört konfliktus messzemenő politikai következményei nyilvánvalók. Van olyan vélemény is, amely szerint a felmerült ellentétekből általános politikai krízis fog keletkezni, amely mind a két kormánynak állására kihatással lesz. Különösen a keresztényszocialista delegátusok körében elkeseredett a hangulat s ebben a táborban nem tántogtanak attól, hogy gróf *Montecuccoli* eltávolításuk. Vádolják azzal, hogy egyoldaluan kötötte meg az egyezséget s az osztrák ipari érdekeket háttérbe szorította. Ezen a helyzeten az egyezség teljes kiküszöbölésével lehet csak segíteni, de még akkor is nagy hátrányt jelent már maga az a körülmény is Ausztriára nézve, hogy ilyen megállapodásról csak szó is lehetett a tengerészeti szállítások felosztása tekintetében.

Nem ilyen sötétnek festik a viszonyokat a magyar kormány környezetében. Itt azt remélik, hogy békésen el lehet simítani az ellentéteket, hiszen az osztrák kormány készségét nyilvánította az új tárgyalásokra, tehát meg van jelölve az az út és mód is, hogy új stipulációk segítségével ki lehessen elégíteni a magyar érdekeket az osztrák érdekek sérelme nélkül.

Bécsi informált körökben azt hiszik, hogy sikerülni fog a tengerészeti parancsnok állásában felmerült nehézségeket elsimítani. Ezek a hírek alighanem egy nyilatkozatra vezethetők vissza, amelyeket a tengerészeti parancsnok a budapesti konferencián állítólag a megrendelt szállítások felosztására vonatkozólag tett. Gróf *Montecuccoli* ugyanis eközben állítólag azt mondta volna, hogy kéri, ne csináljanak neki nehézségeket. A szállítások felosztása örökös veszekedéseknek a forrása, melyek a tengerészet vezetőségének nagy nehézséget okoznak. E nyilatkozat dacára nem hiszik, hogy *Montecuccoli* most, a tengerészeti program keresztülvitele közbe lemondana állásáról.

Kereskedelmi miniszterek tanácskozása.

Weisskirchner osztrák kereskedelmi miniszter, aki jelenleg Budapesten időzik, ma hosszasan tanácskozott *Hieronimi* Károly kereskedelmi miniszterrel. Ezen a konferencián is természetesen a hadseregszállítási megállapodásról volt szó.

„Kaiser Franz Josef I.“

A bécsi jelentés szerint az osztrák-magyar haditengerészet első *Dreadnoughtja* az uralkodó nevét fogja viselni. Az óriás hajót „*Kaiser Franz Josef I.*“-nek fogják nevezni. Ez alatt a név alatt már szerepel egy hajó a flottaiskolában. Egy négyezer tonnás czirkáló, amelyet 1889-ben bocsátottak vízre, de amelyet később törültek a flotta-

iskolából. Udvari körökben azt mondják, hogy a király jelen lesz a nevét viselő óriás hajó vízrebocsátásán. Ennek a jelentős eseménynek a határ-ideje még nincs megállapítva. Az uralkodó még nem döntött, nem is terjesztették eléje az erre vonatkozó terveket. Mégis valószínű, hogy a vízrebocsátás május hó utolsó napjaiban lesz. A „Kaiser Franz Josef I.“ vízrebocsátása a legnagyobb ünnep lesz, amelyet haditengerészeink valaha rendeztek. Magától értetődik, hogy ezen az ünnepségen számos főherceg, főhercegnő, a kormányok, a Reichsrath és a magyar képviselőház tagjai, valamint a katonai és polgári hatóságok fejei is jelen lesznek. Ugyanakkor a közös hadiflotta szolgálatban levő része Triesztben fog horgonyozni. Azt hiszik, hogy a király a Triesztben összegyűlt vendégek tiszteletére lakomát fog adni. Ez a lakoma valószínűleg a „Miramar“ császári jachton lesz.

Ez a hír magyar politikai körökben érthető kellemetlen feltűnést keltett, mert az első Dreadnought közjellel elnevezését mi nem tűrhetnők. Azonban még idejekorán illetékes helyről követhető meggyugtató felvilágosítást adták:

— A Dreadnoughtnak Kaiser Franz Josef névre való elkereszteléséről szóló hír már csak azért sem felelhet meg a valóságnak, mert a hajók elkeresztelését ő felsége magának tartja fenn és ez irányban a döntés még nem történt meg, illetve az nem ismeretes. A tengerészeti vezetőség három nevet szokott felterjeszteni választás céljából ő felségének. Ő felsége e nevek közül szokott rendszerint választani.

Mazán, de megbízható értesülésünk szerint a „Kaiser Franz Josef“ név már csak azért sem állhat meg, mert ismeretes, hogy a monarchiának van egy régi csirkáló hajója Franz Josef s ez is minden hivatalos megnevezésében csak „Franz Josef“-nek nevezetik.

Budapest, február 27.

A király elutazása. A király e hét végéig meghosszabbította budapesti tartózkodását és szombaton hagyja el a magyar székesfővárost. Ő Felsége márczius 4-én délután két órakor udvari különvonaton visszautazik Bécsbe, majd egy hónapi ittidőzés után.

Közös miniszteri értekezlet. Vasárnap, e hó 26-án délelőtt gróf Aehrenthal Alajos külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet volt, amelyen a közös minisztereken kívül a magyar kormány részéről gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter és Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, az osztrák kormány részéről báró Bienerth miniszterelnök, Mayer Róbert pénzügyminiszter és dr. Glombinski vasutügyi miniszter vettek részt. A jegyzőkönyvet báró Ferstel főkonzul vezette. A tanácskozás tárgyaül szolgáltak báró Burján közös pénzügyminiszter közlései Boszniát és Hercegovinát illető külföldi ügyekről, ezek között a Losnyák vasutak kiépítése.

Serényi kihallgatásán. A király ma délután két órakor gróf Serényi Béla földművelésügyi minisztert külön kihallgatásán fogadta. Az audienzia, mely fél óránál tovább tartott, reszortügyekre vonatkozott.

A miniszterelnök Grácban. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap délután titkára, dr. Dárczy István kíséretében unokahúgának esküvőjére Grácba utazott, ahonnan kedden reggel ismét visszatér a fővárosba.

Választójogi gyűlés. A Választójogi Országos Szövetségnek tolnai fiókja márczius hó 5-én, Tolnában, az általános választójogi propagandája érdekében négygyűlést rendez. A gyűlésen gróf Batthyány Tivadaron kívül, a választójogi szövetség központjának képviselőiben többen fognak a tolnai gyűlésre leutazni. A tolnai gyűlés rendkívül imponálóan ígérkezik, amennyiben Tolnamegye több városának és községének politikai szervezetei is bejelentették részvételüket.

A delegációk.

— Az osztrák követelések ellen. —

— Hieronymi és Montecuccoli állják a pak-
tumot. —

— A Dreadnoughtokat megszüntették. —

Budapest, február 27.

A magyar delegációban ma méltó választ kapott az az Exner-féle hadüzenet, melylyel az osztrák hadügyi albizottság azonosította magát. Heltai Ferencz erélyes és hatásos beszédben utasította vissza az osztrákok okvetlenkedését és felvilágosítást kért a tengerészeti főparancsnoktól és a magyar kereskedelmi minisztertől, hogy állják-e azt a megegyezést, mely köztük a magyar ipar részesedésére vonatkozólag létre jött. Montecuccoli nevében Luchich sorhajókapitány, Hieronymi nevében pedig Rosenberg Gyula előadó jelentették ki, hogy igen is állják és Luchich kapitány később Talian Béla kérdésére még azt is kijelentette, hogy az építészeti megrendeléseket illetőleg Montecuccolinak az a kijelentése, hogy a megállapodások még nem véglegesek, nem jelentette azt, hogy a magyar ipar kvóta szerinti részesedésén csorba essek.

A delegáció ülésének ezek a kijelentések adták meg az érdekességét. Egyébként maga a vita is érdekes volt: Holló Lajos felszólalása után Lukács László pénzügyminiszter tett újabb nagyfontosságú kijelentéseket azután Luchich és Rosenberg tették meg megjegyzéseiket az elhangzottakra. Ezután a költségvetést általánosságban elfogadták, részleteiben is holnap tárgyalják.

Az osztrák delegáció plenuma ma áttért a bosnyák költségvetés tárgyalására. Az összes ezonokok Magyarország történelmi jogát próbálták elvitatni.

Részletes tudósításunk a következő:

I.

A magyar delegáció.

Elnök, gróf Zichy Ágost délután négy óra után megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök bemutatja az osztrák delegáció elnökének kétrendbeli átiratát, melyek értesítik a magyar delegáció elnökét, hogy az osztrák delegáció végigtárgyalta a külügyi költségvetést és a zárószámadásokat. Az idevenatkozó határozatokat kiadják a hetes egyeztető albizottságnak.

Leczke az osztrákoknak.

Napirend előtt

Heltai Ferencz szót kér, hogy megjegyzéseket tegyen arra a tárgyalásra, mely hírlapi közlések szerint az osztrák hadügyi albizottságban ma délelőtt lefolyt. Ennek során kemény támadások érték azt a megállapodást, amelyre Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter és Montecuccoli tengerészeti főparancsnok jutottak egymással a tengerészet fejlesztésére kért 312 millió korgnás rendkívüli tétel alkalmából és a magyar iparnak a megrendelésekben való részesedését tartalmazták. A magyar ipar sérelmei két irányúak. Először nem részesült a hadvezetőség részéről megrendelésekben olyan irányban, mint amely a kvótának megfelelt, a másik pedig az, hogy azon megrendeléseknél, melyek a magyar iparnak a tengerészeti parancsnokság fővállalkozói részéről, pl. a stabilizációs technico részéről adtak, a stabilizációs technico az általa elvállalt rendeléseket a magyar iparnak alvállalatba csak lényegesen redukált árak mellett juttatta, úgy, hogy a magyar ipar csak úgy jutott megrendelésekhez, hogy önköltségi árcen szállított.

Gróf Batthyány Tivadar: A többit a stabilizációs technicára!

Heltai Ferencz: Ezek a sérelmek elvégre orvoslást nyertek az 1911. január 31-én létrejött megállapodásban, illetőleg jegyzőkönyvben, melyben a tengerészeti főparancsnok ur kötelezte magát, hogy a most már 312 millió rendkívüli hitelből a magyar ipart teljesen a kvótának megfelelő részesedésben fogja juttatni, t. i. az összes megrendelésekből 113 millió koronát juttat. Ebben a jegyzőkönyvben kifejezésre jut az is, hogy amennyiben a tengerészeti szállításhoz, a hadihajók építéséhez szükséges páncélok magyar iparosoknál gyártatnak, az ezeknek megfelelő összeg erejéig a magyar ipar más szállításhoz fog kártalanítottatni. A kvóta ezen megállapodások létrejötte ismeretessé

vált. A mióta ezen megállapodások létrejötte ismeretessé vált, Ausztriában majd nem pártkülönbség nélkül támadások indultak meg az ezen megállapodásokat perfekcionáló tengerészeti főparancsnok ellen. Mint az utolsó időben mindig, valahányszor Magyarország érdekeinek kielégítéséről volt szó, az összes osztrák pártok összeröffenek és közös akcióra határozták el magukat, amely közös akciónak eredménye az a határozati javaslat, amelyet az osztrák hadügyi albizottság mai ülésén elfogadott. Nekünk mindegy az, hogy milyen határozati javaslatokat terjeszt elő az osztrák hadügyi albizottság, sőt az is, hogy milyen határozati javaslatot fogad esetleg el az osztrák delegáció. Föltéve természetesen, hogy ha van a magyar kormányban és a magyar országos bizottságban erő a maga álláspontjának érvényesítésére. De a leghatározottabban vissza kell utasítania az osztrák delegáció hadügyi albizottságának állásfoglalását a közönség érdekében is. Mert akár mennyire elismerjük is, hogy a tengerészet a monarchiának is érdeke, mégis kétségtelen, hogy a tengerészet fejlesztésénél minden tekintetben túlnyomó az osztrák érdek. És ha Magyarország meghozza azt a nagy áldozatot, amely a 312 millió hitel megszavazásában áll, akkor nemcsak a monarchia érdekeinek hoz áldozatot, hanem áldozatot hoz első sorban az osztrák érdekeknek is.

Nem hiszi, hogy az osztrák delegáció bármilyen határozata megakadályozhatná a közös és a magyar kormányt abban, hogy híven ragaszkodjanak a megállapodásokhoz.

Mielőtt javaslatot tenne, napirendelőtti felszólalása kapcsán felkéri a magyar kormányt, valamint a tengerészeti főparancsnokot, nyilatkoznának vajjon az 1911. január 31-én létrejött jegyzőkönyvben foglalt megállapodásokhoz minden körülmények között készek-e ragaszkodni?

Luchich Károly sorhajókapitány a tengerészeti főparancsnok nevében nyilatkozik. A tengerészeti vezetőségnek különös gondját fogja képezni, hogy a magyar kereskedelmi miniszterrel létrejött megállapodásoknak megfelelően a tervezett megrendeléseknél a magyar ipar természetesen a kvóta arányában részesíttessék, ezenfelül az egyes iparágak fejlettségüknek és teljesítő képességüknek megfelelő arányban vétessék figyelembe. (Általános helyeslés.)

Rosenberg Gyula előadó: A távollevő kereskedelmi miniszter nevében szükségesnek látja a következőket kijelenteni: Mindazokhoz a megállapodásokhoz, amelyek a tengerészeti főparancsnokkal való tárgyalások eredményeképpen létrejöttek, a kereskedelmi miniszter változatlanul ragaszkodik és attól eltérni nem hajlandó és egyáltalában az egész ügyet olyanak tekint, amelynek a kereskedelmi miniszter közbejöttével való végrehajtás a kereskedelmi miniszter hatáskörébe tartozik, amiért is a végrehajtás körül esetleg fölmerülhetők kérdések csakis közte és a tengerészeti vezetőség között intézendők el s ebbe a végrehajtásba senkinek beleszólása nincs. Nincs az osztrák delegációnak és az osztrák kormányban sem. Hozzájárul ahhoz, hogy a kérdés felett most napirendre térjenek, annál inkább, mert a 312 millió hitel tárgyalásánál lesz még alkalom ehhez hozzászólni.

Heltai Ferencz az elhangzott nyilatkozatokat megnyugvással veszi tudomásul s főleg a kereskedelmi miniszter nyilatkozatának az a része, hogy a miniszter ragaszkodik a január 31-iki jegyzőkönyvhöz és tartja magát az abban foglalt megállapodásokhoz. A válaszokkal az ügyet befejezettnek tekint.

Következik a napirend szerint

a tengerészeti albizottság jelentésének

feljuttatásos tárgyalása.

Holló Lajos: Mielőtt a tárgyra rátérne, a maga részéről is kijelenti, hogy a tengerészeti vezetőségnek a kereskedelemügyi miniszterrel történt megállapodását feltétlenül helyesnek tartja, mert az elemi igazságból következik, hogy az, amit a nagy befektetési összegekből az országnak fizetnie kell, a kvóta arányában az országnak megtéríttessék és az a részesedés arányában a magyar iparnak adassék át. Ők is rendkívüli mértékben felhaborodtak az osztrák delegációnak ezekbe a dolgokba való beavatkozásán. Ha az ipari megrendelések irányában egészségesen változás fog bekövetkezni, ennek az ellenzék részéről is igen örülnek, de egyáltalában nem tartják ezt olyasvalaminek, ami Magyarország részéről ezenfelül még különös elbánást is igényelne, mert ez a természetes igazságának helyreállítása. Áttérve a haditengerészeti költségvetés méltatására, a haditengerészeti vezetőségnek követelése és a katonai terhek tekintetében figyelembe kell venni, hogy ez nem hasonlítható össze más államok teherviselésével és az általunk hozott áldozatok nagyságával, mert Magyarországnak és Ausztriának, de leginkább Magyarországnak gazdasági viszonyai és erőforrásai egészen eltérőek más nyugati államoknak gazdasági viszonyaitól. Ha tehát valaki igazságos

mértéket akar alkalmazni, akkor ezt a szempontot kell figyelembe venni, Magyarország teherviselő képességének fokához mérten csakis anyagi erőihez mérten hozhat áldozatokat. A monarchia tengeri kereskedelmi érdekei nem tesznek indokoltá olyan nagyarányú befektetést, mint amelyet a tengerészeti vezetőség kér. Az a sejtelmé, hogy a monarchia az Adrián egy nagy tengeri hatalmassággal akar megmérkőzni, hogy a maga számára az Adrián a kereskedelmet szabaddá tegye. Alig hiszi, hogy az a bizonyos tengeri hatalmasság Olaszország lenne, mert hiszen egyelőre az Olaszországgal való szövetségünk biztosítva van. Ugy látja, hogy a tengerészeti vezetőség nem védelemre, hanem támadásra rendezkedik be. Amíg Bécs a százmilliókat követeli, a legnagyobb ridegséggel zárkózik el a nemzeti követelések teljesítése előtt. A költségvetést nem fogadja el, ellenben hozzájárul Chorin határozati javaslatához.

Lukács László pénzügyminiszter: Utolsó felszólalása óta azok az adatok, amelyeket előterjesztett, különösen oldalról a legkülönbözőbb elbírálás tárgyát képezték, nemcsak kiűn a sajtóban, hanem itt a delegációban is. Szükséges, hogy újra nyilatkozzék, mert beszédét az ellenzéki álláspont részére nagyon ki lehet használni. A „vadászkodásokra“ felesleges válaszolni. Elismeri, hogy a „vadászkodások“ költségei előteremtésére nagy erőfeszítéseket fog kelleni tenni, de a következő években, amikor 3—4 millió korona lesz az emelkedés, már könnyebben meg tudják oldani a reájuk háruló föladatot.

Amidőn a magyar kormány az osztrák kormányval és a közös minisztériummal e kérdésekben megállapodott, a következő szempontokat és célokat tartotta szem előtt. Először bizonyos rendet kívánt behozni a közös költségek megállapításába. Megállapítva elkerülendő a minden évben megújuló új és új alkudozásokat és tárgyalásokat. Az országoknak is igen nagy érdeke az, hogy hosszabb időre, öt-hat esztendőre, tiszta kép állítsák a kormány elé is, az ország elé is, hogy mindenki tudja, mik azok a szükségletek, amelyek ebben a parlamentben fel fognak merülni.

Hogy ez mit jelent, azt meg lehet itélni abból a körülményből, hogy dacára annak, hogy az utóbbi években a közös költségek folytonosan emelkedtek, mégis minden esztendőben a delegációk kénytelenek voltak a zárszámadások, illetőleg a költségvetés tárgyalásakor pótköveteléseket, tulajdonságokat megszavazni. 1907-ben, t. országos bizottság, a hitel-tullépés a hadseregnél egymagában véve volt 11,424,000 korona, 1908-ban 24,470,000 korona, 1909-ben — miután az még nem egészen pozitív, azaz, hozzávetőleg 28,000,000, 1910-ben szintén egy hozzávetőleges adat szerint 24,800,000 korona, ugy hogy ezen négy esztendő alatt majdnem 80 millió korona volt a túllépés, amelylyel a kormányoknak számolniuk kellett.

Azt hiszi tehát, hogy mindenesetre helyesen jártak el akkor, amidőn egy pénzügyi tervet állítottak fel, amelyben gondoskodás van arról, hogy azok a nem egészen helyesen praeliminált tételek, amelyek a multban előfordultak, most helyesen és megfelelő összegekben praelimináltassanak. A másik szempontja a magyar kormánynak az volt, hogy ismeretes, hogy a flottának a kiépítése és a véderőnek átalakítása már évek óta folytonosan napirenden vannak, és tekintve, hogy a monarchia nagyhatalmi állása és pozíciója Magyarországra nézve nem kevesebb fontossággal bír, mint a monarchia másik államára nézve, a feladatok elöl hosszasan elzárkózni semmi körülmények között nem lehetett volna. Okvetlenül meg kellett oldani ezen kérdéseket és meg kellett kíséreni, hogy nem lehet-e azokat dűlőre vinni oly elapon, hogy financialiter az ország teherviselési képességét túl ne lépjk. Mert ha az eddigi rendszert követjük volna és ezen kérdések elöl elzárkózunk, amellet a véderő követelményeit kénytelenek lettünk volna kielégíteni anélkül, hogy bizonyos rendszer, bizonyos cél vezetné a kormányokat. És akkor azt értük volna el, hogy nagy áldozatokat hoztunk volna a jövőben is, mint ahogy hoztunk a multban, anélkül, hogy ez a két fontos kérdés megoldásra jutott volna. Ha most sikerülni fog öt esztendőre megállapítani a hadügyi költségekben, akkor ebben a kérdésben az ország nyugvó pontra jutott. Arra a kérdésre, hogy mi fog történni öt év múlva, az a válasza, hogy azt az akkori körülmények fogják meghatározni s az akkori vezetők tudni fogják, hogy mit tegyenek. A terhek súlyosak, de ha tekintetbe vesszük azokat a célokat, amelyeket a monarchiának és a monarchiában Magyarországnak szolgálnia kell, elmondhatjuk, hogy nem hoztunk nagy áldozatokat és nem mentünk túl az ország teherviselő képességén.

Werner Gyula: A delegáció hatáskörébe nem tartozik a flottafejlesztése vagy föllállítása. Ez az országgyűlés hatáskörébe tartozik. Előbb kell megteremtetni a tengeri kereskedelmet és csak azután a flottát. Ennek a flottának a partvédelemben lesz szerepe és nem a támadásban. A költségvetést elfogadja.

Elnök az ülést öt percze felfüggeszti.

Szünet után

Talián Béla: Rámutat arra, hogy ellentmondás van a Luchich sorhajókapitány mai kijelentései és a között a kijelentés között, amit Montecuccoli az osztrák delegációban tett. Kéri ennek az ellentmondásnak az eloszlását.

Luchich sorhajókapitány: Félreértések elkerülése végett a tengerészeti vezetőség nevében kijelenti, hogy az osztrák delegációban a tengerészeti vezetőség nevében tett nyilatkozat csak arra vonatkozik, hogy az építkezési megrendelések még nem véglegesek és még változást szenvedhetnek. Kijelenti, hogy ezek a változások a Magyarországot megillető kvótáserinti részesedést természetesen nem érintetik. (Helyeslés.)

Elnök: Több szónok nem jelentkezett. Luchich sorhajókapitány kíván szólni.

Luchich sorhajókapitány: A tengerészeti főparancsnok nevében a vitában elhangzottakra felel. A külügyi vonatkozásokra kijelenti, hogy a hajóépítések nem irányulnak senki ellen csak az eddigi mulasztásokat akarják pótolni. A flotta harezképessége érdekében reméli, hogy a delegáció meghozza a kért áldozatokat. Báró Solymossy Ödönnek csak személyes érintkezés útján adhat választ, mert az ő kérdései csupa nyilvánosságra nem hozható hadititokra vonatkozik. A magyar tiszteket szívesen látják a haditengerészetben, csak az a baj, hogy ezek gyakran a haladás alsó fokán hagyják ott a haditengerészetet. Kéri a költségvetés elfogadását.

Hoffmann Hugó altábornagy: Több kérdés a hadügyminisztert is érintette. Ezekre válaszol. A hadvezetőség a magyar állami üzemetek mindig részesíti ipari megrendelésekben.

Rosenberg Gyula reflektál az elhangzott felszólalásokra, amelyek nem rendítették meg abban a felfogásban, hogy a kért flotta-költségekre szükség van. A hadvezetőség követeléseit már is redukálták a végtelenségig. A Chorin határozati javaslatát nem helyesli, mert azt fölöslegesnek tartja. Újra ajánlja a költségvetés elfogadását és kéri Chorint, vonja vissza indítványát.

Chorin Ferenc: Megnyugvással veszi tudomásul, hogy a magyar ipar részesedése nem forog veszedelemben. Határozati javaslatát visszavonja.

A delegáció ezután a költségvetést általánoságban elfogadja. Elfogadják egyuttal a tengerészeti albizottság által javasolt határozati javaslatokat.

Talián Béla indítványt tett arra nézve, hogy miután az albizottsági üléseken gyakran tettek olyan kijelentések, amelyeknek utólag, amikor hivatkoztak rá, nyoma veszett, ezután az albizottsági üléseken elhangzottak is gyorsírói följegyzések alapján írásban foglaltassanak.

Ezt az indítványt a hadügyi költségvetéssel együtt fogják tárgyalni.

Az ülés vége nyolcz órakor. A legközelebbi ülés holnap délelőtt tíz órakor lesz.

II.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció ma dében Baernreither elnöklésével ülést tartott. Az üléseken résztvevett gróf Aehrenthal közös külügyminiszter, Bienerth osztrák miniszterelnök, báró Burián közös pénzügyminiszter, Schönaich hadügyminiszter, és gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok. A napirend során a közös pénzügyminiszter költségeloirányzatát elfogadták.

Tomaczevski előadó pártoló felszólalása után elfogadják a közös főszámvevőszék költségeloirányzatát.

Bosznia ügyeinek tárgyalásánál Tresics-Pavics a közös pénzügyminiszterrel polemizálva, konstatálja, hogy a boszniai alkotmány tényleg rászorult a revízióra, amint hogy az elégedetlenség már a bosnyák tartománygyűlés összeülésekor is mutatkozott a jelenlegi alkotmánnyal szemben, melynek hibáit a tartománygyűlés tagjai erősen kritizálták. Szónok dicséri a tartománygyűlést, melynek tagjai között többen vannak, kik bármely parlamentnek dicséreté válnának. Végül határozati javaslatot terjeszt elő, mely szerint a közös pénzügyminiszter utasítandó, tegye meg azonnal a szükséges lépéseket arra, hogy a boszniai tartománygyűléssel együttesen vigye keresztül az alkotmány revízióját s állapítsa meg, hogy a tartománygyűlés milyen módon legyen a Reichsrathban képviselve. Követeli, hogy Boszniát és Hercegovinát a statisztikai adatoknak megfelelőleg részesítsék a közös vambévételekben.

Goll elvitatja Magyarország történelmi jogait Boszniára. Rámutat a két annexió javaslat között lévő ellentétre s inti az osztrákokat, vigyázzanak érdekeikre. Bosznia mostani alkotmányát teljesen kielégítőnek tartja.

Délután háromig szünet.

A délutáni ülésen Seliger tiltakozik az ellen, hogy Boszniában a munkásokat kizárták a választójogosultságból. Majd hosszasan foglalkozik az anektált tartományoknak szociális szempontból teljesen visszamaradt viszonyaival. Követeli Bosznia önrendelkezési jogát. Ami az anektált tartományok közjogi állását illeti, ezt a kérdést csakis a birodalmi alkotmány teljes megváltoztatásával s a bosnyák nép bevonásával lehetne megoldani. Addig is azonban Ausztriának Bosznia gazdasági fellendülését kell elősegítenie, aminek gyümölcseit azután Ausztria élvezné, ha Bosznia közjogi hovatartozása eldőlt.

Oberleitner kijelenti, hogy a német nemzeti szövetség Boszniát illetően a statusquo föntartása mellett van, de mindenesetre a magyar és a trialistikus aspirációk ellen.

Schwarzenberg herceg hosszabb beszédben foglalkozik a boszniai állapotokkal s végül a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

„A cs. és kir. kormány felszólítatik, hogy a boszniai és hercegovinai alkotmány szükséges kiépítése dolgában, főként ez országoknak az összmonarchiához való viszonyának rendezése és a közös ügyek intézésében való részvétele tárgyában, a mostani alkotmánnyal szerzett tapasztalatok alapján s a bosnyák tartománygyűlés meghallgatása után, — megfelelő ipőpontban idevágó előterjesztéseket tegyen.“

Czejlinski egy interpellációt nyújt be, amire a további tanácskozást holnap délelőtt tíz órára halasztották.

Este a hadügyi bizottság a mezőgazdasági szállításokra vonatkozó jelentést vette tudomásul, báró Schönaich hadügyminiszter kielégítő fölylágositásai után.

A hadügyi jelentés.

A magyar delegáció plenáris ülésének legközelebbi tárgya a hadügyi költségvetés tárgyalása lévén, a delegáció tagjai közt szétosztották a hadügyi albizottság jelentését, amelyet gróf Cziráky Antal helyettes elnök és Hegedűs Lóránt előadó írtak alá. A hadügyi albizottság jelentése százhetvenöt oldalra terjed és bevezető részében eltér anynyiban az eddigi hasonló jelentésektől, hogy összefoglaló áttekintést ad a hadügyminiszternek hat fűzetben előterjesztett összes költségvetéséről. Ennek alapján megállapítja, hogy 1911-re, a bosznia-hercegovinai szükségletet nem számítva, a hadsereg rendelkezésére volna bocsátandó új hitel alakjában 391,566,499 korona, régi hitel alakjában pedig az egyszer már megszavazott 17,540,000 korona. Ezután az összeállítás a rendes kiadásokat bonczolja szét s kutatja, hogy mennyi azokból régi megszavazások fölyómánya s mennyi az egészen új szükséglet. Majd a rendkívüli kiadásoknak mind a két fűzetét összevonja s büdzsétéchnikai analízisnek veti alá, amelyből azt mutatja ki, hogy az összesen 25.2 millióra terjedő rendkívüli kiadásokból egészen új tétel 6,500,000 korona, a többi régebbi megszavazásoknak eredménye vagy fölytatása. Az összeállítás után az albizottság jelentése öt fejezetben tárgyalja a költségvetés részleteit. Az első fejezet a hadügyminiszter válaszaival foglalkozik. A magyar iparban a hadseregszállításban való részesedésen kívül megismétli a magyar delegáció eddigi kívánásait, különösen kitüntetően azt, hogy a katonai üzemekben kifizetett munkabérek, bár most már annál az államnál vannak feltüntetve, amelynek területén ki lesznek fizetve, még mindig nincsenek beszámítva az osztrák kvótába. A hadseregszállítások és munkálatok megrendeléseiről szóló szabályzat készítését, amelyet a hadügyminiszter kilátásba helyezett, a bizottság helyesnek tartja s hangsúlyozza, hogy az akként szerkeztessék, hogy a pályázati határidők a magyar ipari pályázók részére kellő kiméretben állapíttassanak meg. Majd oly határozati javaslat elfogadását ajánlja, amelyben kifejezést nyer, hogy a hadvezetőségnek is érdeke, hogy valamennyi vezérkari tiszt a magyar államnyelvet bírja. Az ezrednyelvek tekintetében örömmel állapítja meg az albizottság azt, hogy míg tavaly harminczhét gyalogezrednél s hat vadászszázalónál van a magyar nyelv mint ezrednyelv használatban. Az albizottság új határozati javaslat elfogadását ajánlja, amelynek célja az, hogy a katonai építkezések tekintetében Magyarország megkapja az öt megillető kvótát. A jelentés második fejezete a hadsereg rendes szükségletét tárgyalja. Különös súlyt helyez a hadügyi albizottság arra, hogy tekintettel a készülő katonai lőmüvi perrendtartásra, a magyar hadbírák száma az utóbbi években fokozatosan szaporított. A harmadik fejezet a hadsereg rendkívüli szükségleteit tárgyalja, összevonván a hadügyminiszter kértrendbeli előterjesztéseit. A negyedik fejezet az új tábortüzérség beszerzésére kért négy millió megszavazását ajánlja. Az ötödik fejezet a tavaly megszavazott rendkívüli hitelek felhasználási határidejének meghosszabbításáról szól s ezzel kap-

esolatban az albizottság igen fontos határozati javaslatot terjeszt be a hitelmeghosszabbítások megszorításáról, amivel azt kívánja elérni, hogy az ily hitelkiterjesztések csak egészen kivételes esetekben legyenek megengedhetők. A hadügyi albizottság jelentéséhez van mellékelve az élelmezési szűkebb bizottságnak igen terjedelmes jelentése, amelyet Miklós Ödön albizottsági elnök és báró Solymosy Ödön előadó irtak alá.

A magyar delegáció, amennyiben holnap végez a tengerészeti költségvetéssel, szerdán a hadügyi költségvetés tárgyalásába fog.

Udvari ebéd.

A két delegáció tiszteletére vasárnap este az uralkodó udvari ebédet adott, amelyen a két bizottság tagjai, a közös minisztériumok és a közös szomszédok képviselői vettek részt, valamint az osztrák miniszterelnök; a magyar miniszterelnök távol volt a fővárosból.

A vendégek a Habsburg-teremben gyülekeztek. Pontban hat órakor jelent meg vendégei között a király. Ezredesi egyenruhában volt, mellét nagykezeszűnek csillagjai díszítették. Rövid megszólításával tüntette ki először *Bachrenreithert*, az osztrák delegáció elnökét, majd gróf *Zichy Ágostot*, a magyar delegáció elnökét s azután a két delegáció alelnökét, dr. *Grabmayr*t és *Láng Lajost*. Néhány percz múlva a királyt követve, a vendégsereg átvonult a nagy tanácskozási terembe, ahol az udvari ebédhez terítve volt. Ilyen célra ezúttal először használták a gyönyörű termet. A terem egyebként káprázatos látványt nyújtott. Hosszu, egyenes asztal volt dusan megterítve. Eddig az udvari ebédeken az asztal *U-alaku* volt. Pompás orchidea virágdíszek terjesztettek díszkrét kellemességu illatot. A fehér és fehéres színhez harmonikusan simulnak az ezüst evészközök és asztaldíszek. A kitűnő ebéd egyes fogásait a következő, kis kartonlapra nyomtatott menükártya tüntette fel, melynek felső szélét a királyi koronának és ő felsége monogramjának aranyozott dombornyomata díszítette:

Potage Clairmont

*Madeire Gama
de Lobos Acker.*

Souchées de Normand

*Château Haut-brion
1895.*

Filet Bramzino à la High life

*Steinberger Kiersicher
1899.*

Picco et entre cote de boeuf

Mousse à la Westphalienne

Moet et Chandon

Artérons de perdoux à la St. Hubert

Sorbet

Chapon s rotis, salade

*Chateau d'Iquem
1893.*

Asperges en branches

Crème

Fromage

Glaces variées

Dessert

*Tokaji aszu
1904.*

Az ebéd körülbelül háromnegyed óra hosszat tartott. Utána a vendégek átvonultak a Habsburg-terembe, ahol jobbra és balra felálltak s megkezdődött a cercla.

A király általánosságban igen jókedvű volt és szívesen beszélgetett. Első sorban bemutatották a királynak a delegáció tagjai közül azokat, akik még udvari ebédén nem vettek részt. A bemutatást osztrák részről *Bienerth* báró osztrák miniszterelnök, magyar részről gróf *Zichy Ágost* végezte, miután gróf *Héderváry* miniszterelnök nem volt jelen.

A király legtovább *Schwarzenberg* herczeggel, az osztrák urakháza tagjával beszélgetett. A magyar delegátusok közül megszólításával tüntette ki *Láng Lajost* és örömet fejezte ki neki, hogy mindig ilyen frissen látja.

Majd gróf *Esterházy Pál* külügyi osztályfőnökhöz fordult és a delegációk tanácskozásai és családi dolgok iránt érdeklődött.

A delegátusok közül ezután megszólította *Rosenberg* Gyulát, mint régi ismerősét üdvözölte és a tengerészeti bizottság munkálatairól érdeklődött.

Megelégedését és örömet fejezte ki, hogy a bizottság munkálatai oly szépen haladnak.

Rosenberg erre megjegyezte, hogy az osztrákok akadékoskodnak az ipari részesedést illetően, mire a király azt felelte, hogy reméli, hogy ott is el fognak simulni a dolgok.

Heltai Ferenczhez lépett most a király, ezzel a kérdéssel:

— Meddig tartanak még a magyar delegáció tárgyalásai?

— Azt hiszem, — felelte *Heltai* Ferencz, — hogy egy héten belül elkészülünk a munkával.

A képviselőház tanácskozásaira tért át a király, amire *Heltai* Ferencz válaszolt, mondván, hogy ott is nemsokára vége lesz a vitának.

A király örömmel hallotta ezt és meg is jegyezte:

— Ideje is, mert most már a sorozásnak idejekorán való keresztülvitele érdekében is itt volna az ideje, hogy a Ház az ujonczjavaslatokkal végezzen.

Hegedüs Loránttól a parlamenti és a delegációs tárgyalások iránt kérdezősködött a király. Kifejezte azt a reményét, hogy a parlamentben csendes munka várható. Azután megelégedését fejezte ki *Hegedüs* Loránt működése felett és ezt mondotta:

— Tudom, hogy az ön atyja is előadó volt. Ön nagyon sokat és nagyon szépen dolgozik.

Szüllő Géza előtt örömet fejezte ki a király, hogy a delegáció tanácskozásai simán folynak s kérdést intézett hozzá, hogy meddig fog tartani.

— A tanácskozások nagyon simán mennek — válaszolta *Szüllő* — és buzgólkodunk, hogy minél sikeresebb eredményt érjünk el.

Gróf *Batthyány* Tivadartól egészségi állapota iránt érdeklődött a király.

Az öreg *Gáll* József főrendiházi tag előtt kifejezte örömet, hogy ismét láthatja.

Chorin Ferenczhez, *Eggedánovich* Lucziánál és a többi delegátussal is főleg a delegáció tanácskozásairól beszélgetett a király.

Hosszasan beszélt ő felsége *Grabmayr* osztrák delegátussal. *Steiner* Lipót delegátust így szólította meg a király:

— Ön bizonyára vágyódik, hogy visszatérhesen Bécsbe?

— Remélem, szombaton már hazautazhatom, — felelt *Steiner*.

— De nehézségek vannak a tengerészeti kérdésekben — jegyezte meg ismét a király.

— Holnap délután ülést tart a tengerészeti bizottság és remélhetőleg el fognak járulni a nehézségek — válaszolt *Steiner*.

*Kozlowszki*val a katonai műszaki kérdésekről, többek közt a gyorstűzelő ágyúkról beszélt a király, amelyekkel a kísérletek pompásan beváltak, továbbá a géppuskákról és a mozgó konyhákról. *Kozlowszki* ezt felelte:

— A legnagyobb büszkesége a mi hadseregünknek kiváló szelleme és fegyelme. Minden államban egyre növekszik a katonaszókevények száma, csak nálunk apad. A francia hadseregben ötvenszer, az olasz hadseregben pedig harminczszor annyi, mint minálunk.

A király mosolyogva szólott:

— Ugy látszik, nagyon pontosan kiszámította.

— Igen, felség, behatóan foglalkoztam ezzel a kérdéssel, — felelte *Kozlowszki*.

A király: Tényleg semmi kívánni való nincs a hadsereg szellemét illetően.

*Gessmann*al szemben felhozta a király, hogy a keresztényszocialista párt különösképen foglalkozik és érdeklődik a gazdasági kérdések iránt. Kétségtelen, hogy a részben erőlyes munkára van szükség.

— Nagy gondot fordítunk rá, hogy a fiatal intelligencia előszeretettel menjen kereskedő és iparos pályára, — mondotta *Gessmann*.

Az osztrákok közül még *Lobkovitz* herczeggel, lovag *Méthallal*, *Grabmayr*rel és *Gautschal*al beszélgetett a király s legtöbbször előtt örömezek adott kifejezést, hogy alkalmuk nyílt a magyar delegátusokkal is érintkezhetniök.

Pálffy herczeg udvarnagynak a fáradozását köszönte meg a király.

Fél nyolcz óra volt már, mire a cercla véget ért és a király visszavonult, a delegátusok pedig a legjobb hangulatban hagyták el a királyi várpalotát.

Az udvari ebédéről az osztrák delegátusok nagy része magyar kollégáik meghívására meglátogatták a nemzeti munkapárt körhelyiségeit, ahol előzékeny és szíves fogadtatásban volt részük.

Budapest, február 27.

Párisi nagykövetség a királynál. A király gr. *Szécsen* Miklós párisi osztrák-magyar nagykövetét vasárnap délelőtt tizenegy órakor külön kihallgatáson fogadta, amely közel egy óra hosszat tartott.

A munkapárt közgyűlése. Az Országos Nemzeti Munkapárt Köre tegnap tartotta évi közgyűlését. Báró *Harkányi* Frigyes elnökölt. *Perczel* Dezső indítványára a közgyűlés gróf *Csáky* Albint díszelnökévé választotta meg, amit 3 megköszönt. A közgyűlés ezután megejtette a választásokat s igazgatóvá megválasztotta *Lukács* Lászlót, választmányi tagokká: *Erdély* Sándor, *Gáll* József, gróf *Khuen-Héderváry* Károly, *Lónyay* Sándor, *Perczel* Dezső, gróf *Serényi* Béla, gróf *Széchenyi* Sándor, *Székhely* Ferencz, *Thaisz* Péter, gróf *Tisza* István, *Várady* Gábor és *Weiss* Berthold körtagokat. A közgyűlés ezzel véget ért.

A szatmármezei függetlenségi párt gyűlése. *Luby* Géza volt képviselő halálával megüresedett a szatmármezei függetlenségi párt elnöki állása. A mezei függetlenségi párt tisztújító közgyűlésén elnökké *Falussy* Árpád volt főispánt választották meg. Ügyvezető alelnökök lettek: *Luby* Béla és *Tóth* Móricz. A függetlenségi párt feladatairól nagy hatással beszélt *Jékely* Zsigmond volt képviselő.

A fumei mandátum. Fiuméből jelentik: Az itteni autonóm-párthoz tartozó 52 városi képviselőtestületi tag közül 34-en vasárnap délből *Corossac* Ferencz első alpolgármester elnöklésével bizalmas értekezletet tartottak, amelyen a politikai helyzettel és *Vio* Antal munkapárti jelölttel szemben ellenjelölt állításával foglalkoztak. Az elnöki megnyitó után részletes vita indult meg. Elhatározták, hogy *Zanella* Richárd személyében ellenjelölt állítanak pártönkivüli programmal és a pártkonferenciának ily irányu előterjesztés tesznek. Delután a pártkörben nagygyűlést tartottak, amelyen *Zanella* jelöltségéhez hozzájárultak és a mozgalom módosítását beszélték meg. — Az idei közszégi választói névjegyzék ügyében a városi delegáció határozata ellen benyújtott felfolyamódásokat a városi tanács fölterjesztette a kormányzószághoz, mely a terjedelmes iratesomót azonnal elküldte a közigazgatási bírósághoz. A döntés ez ügyben márczius közepére várható.

A fehérgyarmati választás. A *Luby* Géza halálával megüresedett fehérgyarmati kerületben ma volt a választás. A mandátumért két jelölt küldött: Dr. *Jármy* Béla fehérgyarmati ügyvéd, Kossuth-párti programmal és dr. *Szunyogh* Mihály, a mátészalkai kerület volt képviselője, függetlenségi és 48-as párti programmal. Mindkét párt nagy előkészületeket tett a választásra és tegnap az egyes községekben népgyűlések voltak. A választók még tegnap este vonultak be a kerület székhelyére, Fehérgyarmatra. A Kossuth-párti jelölt támogatására *Szalkai* Sándor, a mátészalkai kerület képviselője és több más képviselő utazott a kerületbe. A szavazás öt század honvédség, egy század közös baki és nagyszámu eszadőrség tartotta fön. A választást reggel kilenc órakor dr. *Sántha* Kálmán választási elnök nyitotta meg. Két szavazatszedő küldöttség működött. Reggel mindkét párt körülbelül egyenlő arányban vonult fel. A szavazást *Jármy* Béla választói kezdték meg, míg *Szunyogh* választói csak 11 óra tájban kerültek sorra. Délig csak kevés előnye volt *Jármy*nak, de delután *Szunyogh* mindjobban lemaradt. Este hat órakor a szavazatok aránya a következő volt:

Szunyogh 944.

Jármy 1749.

Este 9 órakor:

Jármy 1988.

Szunyog 1161.

Ejjel 11 órakor a szavazatok aránya a következő:

Jármy 2190.

Szunyog 1435.

A választás éjjel fél tíz órakor ért véget. *Jármy* Béla Kossuth-párti jelölttel 750 szavattal képviselővé választották *Szunyogh* Mihály Justh-pártival szemben.

A francia kormányválság.

— Publikálták a kormány lemondását. —

Budapest, február 27.

Alig huszonnégy órával élte túl a Briand-kabinet *Brun* hadügyminiszterét. Két nap előtt joggal hihették, hogy *Briand* utóvégre is engedni fog *Fallières* elnök kívánságainak és miniszterfőnök helyébe megmarad helyén. *Briand* azonban kénytelen volt belátni, hogy a köztársasági pártokból alakult többségre nem számíthat és így ma délután, *Brun* tábornok temetése után, beadta a kormány lemondását, amit *Fallières* el is fogadott. A lemondást ma már hivatalosan is publikálták.

Most aztán egész Franciaország, de a külföld is feszült várakozással tekint az új kabinet megalakulására felé. Bizonyosnak tartják, bár ezt ebben a pillanatban bizonyosan megállapítani nem lehet, hogy *Pichon* nem vállalja a tisztséget. Annál erősebb kombinációba veszik *Delcassé*-t, aki a külpolitikában kétségtelenül sikeres múltja tekintetében, viszont neki, különösen a szociálisták között nagyon sok ellensége van, akik éppen a külpolitikája miatt ellenségesen tekintenek rá. *Delcassé*-t, mert többször ok nélkül is veszélyeztetette Európa békéjét.

Az éjjeli órákban egyszerűen új elnökjelöltje is akadt a kabinetnek *Many* szenátus tagjában, aki már csaknem kész listával is rendelkezik. Ugyanezen hírforrásunk szerint *Delcassé*-t elajánlta a *Berteaux* vezetés alatt álló szocialista radikális csoport meghívására egyébként élénk menetű ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy csak oly kabinetet támogatnak, amelynek miniszterelnöke a radikális pártokhoz tartozik.

A francia kormányválság mai stádiumáról egyébként a következő tudósítást adjuk:

Párisi délutáni jelentések szerint az új kabinet megalakítása nagy nehézséggel fog járni, azok között a politikusok között, akik a kormányalakításnál számbajöhetnek, *Poincaré* nevét is emlegetik. *Clemenceau*-ról a pillanatban épp olyan kevéssé lehet szó, mint ellenfeléről, *Delcassé*-ról. *Pichon* külügyminiszter semmiesetre sem marad meg állásában. Az új kabinet alakítása, tekintettel azokra a körülményekre, amelyek között *Briand* kormánya lemondott, nagy nehézséggel fog járni. Az első kérdés az, hogy vajon *Briand* utódját a radikális párt ama csoportjából fogják-e kiszemelni, amely a legutolsó szavazáskor *Briand* mellett szavazott, vagy pedig azok közül, akik a volt miniszterelnöknek bizalmatlanságot szavaztak. *Briand* hívei hangoztatják, hogy az utolsó szavazáskor *Briand*-nak mégis volt többsége s így a parlamentben nem győzték le, mindazáltal opportunitásból önként visszavonult. Ennek következtében utódját azok köréből kell kiszemelni, akik a volt miniszterelnökhöz hűek maradtak. Ezzel szemben az ellentábor arra hivatkozik, hogy a mai napi szavazás *Briand* vereségét jelentette, amit legjobban bizonyít az a körülmény, hogy magára nézve azonnal levonta a szavazás konzekvenciáit s a szavazás azt is bizonyítja, hogy az ország közvéleménye egészen más politikát kíván, oly politikát, mint amelyet *Combes* vagy híveinek egyik képviselője. A Radikális köröknek vezető orgánuma meg is nevezi *Combes*-t. Ugyanezt a politikát követelik *Berteaux* volt hadügyminiszter hívei is.

Jó forrásból jelentik, hogy *Fallières* elnök *Delcassé*-t külügyminiszterként fogja a kabinetalakításra megbízni. Ha *Delcassé* nem is vállalná el a kormányelnökséget, bizonyosra veszik, hogy tagja lesz az új kabinetnek és pedig ebben az esetben valószínűen a tengerészeti minisztérium vezetését venné át. Politikai körökben azt hiszik, hogy ez az új kabinet egészen más politikát fog követni, mint a volt kabinet s tagjai egészen más nézőpontú politikusok lesznek. *Delcassé*-t kívül *Berteaux*, *Mullerand*, *Cruppy* és *Svalle* nevét emlegetik az új kabinet tagjai gyanánt. *Pichon* volt hadügyminiszter már régebben kijelentette, hogy teljesen vissza akar vonulni a politikai élettől.

A kamara baloldali csoportjainak pártelnökei tegnap délután a *Berteaux* vezetés alatt álló szocialista radikális csoport meghívására tanácsko-

zásra gyűltek össze. E csoport több tagjának az a szándéka, hogy csak oly kabinetet támogasson, amelynek a miniszterelnöke a radikális pártokhoz tartozik.

Párisi estéli jelentés szerint *Poincaré*-nak kevés kilátása van, sokkal valószínűbb jelölt a miniszterelnökségre *Mouney* szenátor, aki a külügyminiszteri tisztséget *Elves* szenátornak ajánlaná fel, pénzügyminiszter gyanánt *Duzon*-t venné magánál s ebben az esetben *Mansoury* tábornok, a párisi katonai kormányzó jöhetne számításba a hadügyminisztérium élére. *Delcassé* háttérbe szorult.

A kabinet tagjai délután 2 órakor tanácskozásra gyűltek össze, amely egy óra hosszáig tartott. Ezután *Briand* miniszterelnök *Fallières* elnöknek előterjesztette a kabinet lemondását, amelyet *Fallières* elnök elfogadott.

A *Briand*-minisztérium lemondását ma hivatalosan publikálták.

Briand francia miniszterelnök *Fallières* köztársasági elnökhöz levelet intézett, amelyben részletesen kifejti lemondásának okait. Helyzete azért tarthatatlan, — írta a levélben, — mert egyes köztársasági frakciók ellenséges magatartást tanúsítottak vele szemben. Lemondását abban a reményben nyújtja be, hogy egy más kabinetnek sikerülni fog az azonos elvi alapon álló pártokat egyesítésre bírni.

A képviselőház mai ülésén a miniszteri padok teljesen üresek voltak. A kamara gyorsan letárgyalta néhány javaslatot utólagos póthitelekéről, azután hétfőig elnapolta üléseit. A folyosókon élénk sűrűség volt. *Briand* bemutatta kollégáinak azon levelét, amelyvel lemondását megköszönte. A törvényhozás két házának elnökei *Monys* és *Vallet* szenátorokat fogják ajánlani, egyben azt a tanácsot adják majd *Fallières*-nek, hogy a jövő kabinet inkább jobbfelől keressen támasztékot.

Politikai körökben az a kérdés foglalkoztat mindenkit, vajon *Delcassé* tagja lesz-e az új kabinetnek s ő fogja-e vezetni a külügyi politikát? Általános az a nézet, hogy ebből nem lesz semmi és az sem lehetetlen, noha még nincs megállapodás, hogy más tisztséget fog kapni, valószínűleg a tengerészetet, mert ő alapos ismerője a tengerészet minden kérdésének. Mindenesetre számolni kell az a körülménnyel, hogy *Fallières* nem az az ember, aki még a látszatát is megengedhetőknek tartja, hogy úgy tűnjék fel, mintha a francia köztársaság bizonyos államokat provokálni akarna és feltétlenül biztos, hogy *Delcassé*-t távol fogja tartani a *Cuui D'Orsey*-től.

KÜLFÖLD.

A román miniszterelnök nyilatkozatai. A „Figaro” egyik munkatársa, mint Párisból jelentik, beszélgetést folytatott *Carp* román miniszterelnökkel, aki a legelőkeltebben megegyeztetve azt a hírt, hogy Románia és Törökország között konvenció létezik. *Carp* ezután a hármasszövetségről nyilatkozott a következőkben:

Romániának nemesak joga, hanem kötelessége is, hogy a hármasszövetséggel egyetértésben járjon el. Romániának nincsenek hódító tervei, mert békére van szüksége s ezért a hármasszövetséghez kell közelednie, amelyben a léke alapját, támasztát látja.

Az erdélyi románok ügyét illetően kijelentette a miniszterelnök, hogy az nem olyan kérdés, amely Romániát komolyan foglalkoztatná. Az erdélyi románok helyzete egyébként az utóbbi időben jelentékenyen javult. Kezdi politikusként — ugyanem a miniszterelnök — gyakran szeretnének maguknak azon a könnyű módon megszerezni népszerűséget, hogy magukat az „erdélyi testvérekért” exponálják. Nehéz volna azonban megmondani, hogy az ilyen propagandának miféle praktikus haszna van az „erdélyi testvérekre” nézve.

A romániai zsidókérdésről is szólt *Carp* s mélyreható reformok szükségességét hangoztatta. A zsidókra vonatkozó törvényeket meg kell változtatni, mert a zsidókat kétségen kívül igazságtalanul kezelik. Katonai szolgálatra kényszerítik őket, de

semmiféle politikai joguk nincs és háztelket, földbirtokot sem szerezhetnek. A berlini kongresszus után körülbelül 2000—3000 zsidó kapott polgárjogot, azóta évente legfeljebb harmincz. Pedig — folytatta a miniszterelnök — a zsidókkal mégis csak meg kell férnünk valahogy, mert sem el nem égethetjük, sem egyébként meg nem semmisíthetjük őket. Az a mód, ahogyan most Romániában a zsidókat kezelik, idegenekké teszi őket saját hazájukban.

Az ötvenéves *Ferdinánd*. Szófiából jelentik, hogy *Ferdinánd* király születésének 50-ik évfordulója alkalmából a hadügyminiszter a hadsereghez napi parancsot intézett, amelyben rámutat azon nagy szolgálatokra, amelyeket az uralkodó az országnak tett, legfőképpen a bolgár hadseregnek, amelynek sok minden hiányzott, bár a csatateren győzelmesen állotta meg helyét. A királynak állandó, szakadatlan fáradozással sikerült hatalmas, jól felfegyverzett és erejében bizó organizmust létesíteni, éber és erős őrzőjé az állam érdekeinek, támaszát a trónnak és országnak. A hadsereg lakadatlanul iparkodni fog továbbra is, hogy a király gondoskodására és bizalmára érdemes legyen és még nagyobb haladást valósítson meg. *Ferdinánd* király különben nincs otthon Szófiában, hanem Kóburgba utazott édesanyja sírjához. A kóburgi kath. templom sírboltjában *Ferdinánd* bolgár király szüleinek koporsójánál misét mondtak. Ezzel kapcsolatban a kath. templomban nagymise volt, amelyen a király, a tiszttakar és a hatóságok vettek részt. A királynak 50-ik születésnapja alkalmából Kóburg város tanácsa üdvözlő feliratot adott át.

A török szultán Szalonikiben. Szalonikiből jelentik: V. *Mehmed* török szultán április 28-án a nemrég Németországban vásárolt *Haireddin* *Barbarossa* nevű pánczélos hajón, amelyet a török hajóhadnak több hajója fog ez alkalommal kísérni, Szalonikibe érkezik. A szultánnal együtt a hajó fedélzetén *Jusszuf Izzeddin* trónörökös, *Veheddin* efendi, a szultán öccse és a szultán két fia, valamint *Hakki* pasa nagyvezír és a török kabinetnek még egy vagy két tagja utazik. A szultán a szalonikii konakban a hivatalos küldöttségeket fogadja és megtekinti a nordadji Sultan-mecsetet és a *Szet*. *Demetriou* (Kassimia)-bazilikát, a régi emlékeket és a város néhány pontját. Szaloniki városa nagyban készülődik a szultán fogadására és egyszersmind szigorú közbiztonsági rendszabályokat léptetnek életbe ez alkalomból.

A szerb hadügyminiszter és a német követ. Még az annexió válság idején történt, hogy a szerb hadvezetés tizenöt hegyi úteget rendelkezett meg. A pályázó ügyügyárak közt volt a *Krupp*-gyár és a német *Erhardt*-cég ajánlata. *Gojkovic* ezredes hadügyminiszter a *Krupp*-gyár ajánlatát fogadta el. Parlamenti körökben szemére vetették a minisztériumnak, hogy az ügyük megrendelésénél hibák történtek, mire az ügy megvizsgálására bizottságot küldtek ki. A szkupstina február 22-én tárgyalta azt a törvényjavaslatot, amelyben a kormány az új ügyük költségeinek (680 ezer dinár) fedezéséről gondoskodik. A bizottság több tagja megtámadta a hadügyminisztériumot, hogy a megrendelés kérdésében inkorrektül járt el, mert az *Erhardt*-cég ajánlata sokkal kedvezőbb volt. Erre válaszul *Gojkovic* hadügyminiszter kijelentette, hogy a szállítások eldöntése iránt a belgrádi német követ is érdeklődött, mert testvére az *Erhardt*-cég tulajdonosa. *Reichenau* német követ erről a sértő kijelentésről értesülve, tiltakozott a gyanúsítás ellen és felszólította a kormányt, hogy a hadügyminiszter vagy becsánatot kérjen, vagy lépjen vissza. Pénteken a hadügyminiszter azal a kijelentéssel próbálta jóvá tenni az elszólást, hogy nem volt szándékában a német követet meggyanúsítani. *Reichenau* azonban az elégtételnek ezt a módját nem fogadta el és ultimátumot küldött a szerb kormánynak, amelyben a Szerbiával való diplomáciai érintkezésnek jelentékeny megszorításával fenyegetőzött. A kormány egyideig próbálta meenteni *Gojkovic*-ot, de miután félt, hogy az eset igen komolyra fordulhat, megadta végre a legmesszebb menő elégtételt. Félhivatalosan jelentik, hogy a kormány elhatározta, hogy a belgrádi német nagy-

követnek *Gojkovic* hadügyminiszter nyilatkozatáért, amelyet a szkupstinában tett, *Gojkovic* lemondásával fog elégtételt nyújtani. Ez a délután folyamán meg is történt. *Gojkovic* hadügyminiszter beadta lemondását. Nincs kizárva, hogy *Gojkovic* bukása az egész kabinet lemondását fogja maga után vonni, hogy Szerbia megalázása kisebbnek tűnjék föl. A *Gojkovic* hadügyminiszter lemondására vonatkozólag délelőtt félhivatalosan közzétett jelentést, délután tévesnek jelentették ki. Politikai körökben elterjedt hírek szerint, e czáfolat azon körülményre vezetendő vissza, hogy az egész *Pasic-kabinet* visszalépésére vonatkozó határozatot készülnék hozni.

Belgrádból jelentik késő éjjel, hogy a német követ ultimátuma következtében *Gojkovic* tábornok hadügyminiszter mégis lemondott állásáról.

Hír szerint a különböző szállítási ügyek kapcsán történt visszaélések következtében legközelebb nyugdíjazni fogják *Vukovic*, *Vlajic* és *Rasic* ezredeseket. *Kanovic* és *Damjanovic* alezredeseket, valamint *Sustalovic* és *Monirovic* hadbírákat.

Vád alá helyezett miniszterek. Szófiából jelentik: A szobranje a volt sztambulovista miniszterek vád alá helyezésére vonatkozó indítványt elfogadta és csak *Sismanov* volt miniszterrel tett kivételt. A szobranje *Damajlov* tanárt választotta közváltóvá és két segédet adott melléje. *Gudov*, *Petrov*, *Genadijev*, *Szavov* és *Halacsev* volt minisztereket személyi érdekből elkövetett rendszeres törvénysértések miatt helyezik vád alá. A vád főpontját, amely a hivatalnoki törvény felfüggesztésére vonatkozik, a szobranje elvetette. A határozat nagy többséggel jött létre, amennyiben 159 szavazat közül 112—131 szavazott mellette. A miniszterek tartózkodtak a szavazástól.

Francia-orsz. összeütközés. A berlini *Morning Post*-nak jelentik Pétervárról: *Niedhardt* szenátorok a pétervári községi közigazgatás vizsgálóbizottságának földelítésére megindított vizsgálata egy idegen nagykövet beavatkozására adott alkalmasat. A Néva hidjának építkezése ügyében ugyanis a rendőrség házkutatást tartott *Pevilled* nevű francia alattvalónál, egy párisi magánbankvezető képviselőjénél, és ott számos okiratot lefoglalt. A francia nagykövet óvatosságot tette a házkutatás ellen és követelte a lefoglalt okiratok kiszolgáltatását.

Vége az orosz-kínai konfliktusnak. Berlini jelentés szerint a félhivatalos „Nordd. Allg. Ztg.” az Oroszország és Kína közötti jegyzékváltás dolgában a következőket írja: Jól értesült körökben azon nézetet vannak, hogy az ügy túl van a kritikus stádiumon. Az a barátságos fogadtatás, amelyben Kína az orosz jegyzék követeléseit részesítette, azt bizonyítja, hogy az orosz kormány a maga lépését gondosan előkészítette és alaposan átszámította, ami az orosz diplomáciának továbbra is sikert biztosíthat. Az incidens politikai részének gyors és sima elintézése azt mutatja továbbá, mily alaptalannak azon riasztó hírek, amelyekkel a külföldi sajtó egy része Oroszország eljárását kísélni akarta.

Komitációs harcz. Szalonokiból jelentik: Egy 30 főnyi bolgár banda a kumanovai kerületben lévő *Pecina* községben összeütközött a csapatokkal. A bolgárok a falu templomában bujtak el, amelyet a csapatok körülzártak. Amidőn a bolgárok a templomból kitérést kíséreltek meg, négyet közülök leltek. A katonák részéről ketten elestek, egy súlyosan megsebesült. A banda többi tagjainak sikerült elmenekülnie. *Krimánál* ugyanezen kerületben szintén összeütközött a katonaság egy 15 főnyi bolgár bandával, amely alkalommal öt bolgár, egy káplár és egy katona életüket veszítették, két katona megsebesült. A *Drina* mentén, *Debre* mellett katonák összeütköztek egy 30 főnyi arnauta bandával, amely négy halottat és sok sebesültet maga után hagyva, megfutamodott. A katonák vesztesége egy halott és két sebesült.

Az egyenjogúsított norvég nők. Krisztianiból jelentik: A kormány elhatározta, hogy a storting elé törvényjavaslatot terjeszt, amelylyel megnyitja a nők számára az utat minden állami hivatal felé, kivéve a miniszterelnöki, miniszteri, papi, diplomáciai, konzuli és katonai hivatali állásokat. Egyedül a kereskedelmi miniszter nem értett egyet ezzel a törvényjavaslattal.

A kiutasított képviselőjelölt. Bukarestből jelentik nekünk: Dr. *Rakovszki Béla*, a román szociáldemokrata párt vezetője, akit Romániából 1907-ben kiutasítottak, most visszatért és képviselőjelöltnek lépett fel. Megérkezése után jelentkezett az ügyészségen s azt kérdezte, hogy mivel vádolják, mert kész törvényt állani. Az ügyész azt felelte, hogy nincs tudomása kiutasításáról s az ügyészség nem is emelt ellene vádat. Közvetlenül azután megjelent egy rendőrtisztviselő *Rakovszki* nál s átadta neki a minisztertanács újabb kiutasítási rendeletét, amelyet *Rakovszki* nem fogadott el, hanem sietett a belügyminiszterhez. Itt hivatalosan megtudta, hogy a minisztertanács tényleg elhatározta az ő kiutasítását. Ilyen körülmények közt *Rakovszki* már néhány nap múlva kénytelen lesz Romániát elhagyni. A munkások körében nagy izgatottságot keltett *Rakovszki* újabb kiutasítása. Tegnap nagy munkásgyűlés volt, amelyen lármásan tüntettek a kormány önkényeskedése ellen.

A harcz megindult.

— Szabadgondolkodók és reakzionárius professzorok. —

Budapest, február 27.

Csak a harczban, ahol az erők és argumentumok mérkőznek, tisztázódhatnak az eszmék. S olyan harczban, mint amelyenről az alábbiakban lesz szó, az igazságnak is győznie kell.

Az történt ugyanis, hogy a szabadgondolkodók és reakzionárius professzorok összekeltek és nyílt tornán kerékedtek harczba. Eszmei harcz ez és éppen ezért üdvös eredménye lehet. Kétségtelen, hogy az ilyen háborúban az igazságnak kell győznie. S az igazság itt nem numerikus többség szavazatától van függővé téve. Az igazságot itt a kor szelleme képviseli. A korszak hitvallása a haladás. És lehet, hogy nagy, tulnyomó többség fog sorakozni a reakzionáriusok köré, de azért azoké a győzelem, akik nem tudnak, nem is akarnak megállni egy helyen, hanem mennek elő törhetlenül az eszmények felé, amelyek a haladás gondolatában foglaltnak.

Még emlékeztet, hogy a Katholikus Tanáregyesületben milyen álláspontot foglaltak el a reakzionárius professzorok. Hogy a reakció hívei a személyes támadásoktól nem tartózkodtak, az szinte természetes. Minden reakzionárius azt tartotta mindig, hogy a cél szentesíti az eszmét. Eddig külön-külön gyűléseztek a haladók és reakzionáriusok. Ma a haladók gyűlésén ott volt egy reakzionárius is és így történt, hogy az ellenkező irányzatok összeütköztek.

A nevezetes gyűlést a Középiskolai Tanáregyesület választmányja tartotta vasárnap a Természettudományi Társulat nagytermében. *Négyessy* László elnökölt. Az ülés első tárgya a filológiai versenyekről való jelentés előterjesztése és a díjak kiosztása volt. A filológiai versenyek mind kevesebb eredményt mutatnak fel, úgy hogy az egyesület elhatározta, hogy többet filológiai versenyt nem ír ki. A tisztviselői jelentések után dr. *Kármán* Mór tiszteletli tag tartott előadást „Felekezetség, nemzetiség, társadalmiaskodás és a magyarság érdeke” czimmel.

Filippika a reakzionáriusok ellen.

Előadásában kifejtette, hogy minden oly törekvés, amely a köznevelés körében, a közoktatás bármely ágában, egyoldaluan felekezeti, nemzeti vagy társadalmi osztályérdeket szolgál, vagy ilyenmü érdekek nagyobb érvényesítését veszi czélba, ellenkezik a magyar nemzet alakuló közéletének és fejlődő erkölcsiességének jelentős, szent feladataival. A köznevelés szempontjából fontos, hogy minél előbb megvalósuljanak a régi, százados követelések. Idézte az 1790—1. és az 1827. évi törvényjavaslatokból azoknak azt az elvét, hogy az erkölcsen, mivel hogy mindenkire nézve a vallások különbsége nem akadályozván, ugyanannak kell lenni, mindnyájoknak azonos módon adandó elő. Az erkölcsi nevelés követelményei szerint alakuló iskolai élet egysége érdekében kívánatos továbbá, hogy az iskolai és nemzeti ünnepek keretében minden olyan intézkedés mellőztessék, mely bármikép-

pen alkalmat nyit felekezeti féltékenységre, általában az iskolai ifjuság, valamint a tanári testület lelki közösségének ártalmára válhatik. Itt kitér az előadó az öt nemrégiben a katolikus tanáregyesület gyűlésén *Mázy* Engelbert főigazgató részéről ért támadásokra is. A vádak, amelyeket ellene hangoztattak, erőlyesen visszautasította.

Engem akart türelemre inteni — ugymond — mondván, hogy ő is türelmes. Türelmes lehet-e az, aki türelmét azzal bizonyítja, hogy mily türelmesek a katolikusok, akik megtürik, hogy keresztény pénzen fenntartott iskoláikban annyi másvalású járjon, mintha 9—10 milliót tenne ki számuk e hazában. Az 1848. XX. t.-cz. szerint valláskülönbség nélkül, mindenkinek nyitva áll az iskolázás. Senki soha nem gondolt arra, hogy perzentálni fogják az iskolák növendékeit. Így nem lehet utját állani a nemzet kialakulásának.

E szavaknál felállt *Mázy* Engelbert és szó-lásra jelentkezett.

Dr. *Kármán* Mór ekkor kijelentette, hogy ha tudta volna, hogy bírálója jelen van, sokkal erősebben és kiméletlenebbül támadta volna.

Előadásának további részén a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott. Végül még egyszer visszatért *Mázy* Engelbert beszédére és vele szemben kijelenti, hogy soha nem akart a neki tulajdonított értelemben pedagógiai tudományt művelni, hanem czélja volt az, hogy a pedagógiai tudomány élő lelkiismerete legyen.

Mázy válasza.

Az előadáshoz *Mázy* Engelbert szól hozzát. Elhárította magát az a tulzó támadás, amelyben őt *Kármán* Mór részesítette. Kijelentette, hogy eddigi írásaiban és az inkriminált beszédben is mindig kifejezte tiszteletét *Kármán* iránt. Itt sem támadta meg *Kármán* vallásosságát, csak kifejezte a katolikus tanáregyesület álláspontját a vallásoktatásnak az iskolákból való kiküszöbölésére irányuló törekvésekkel szemben. Tette ezt *Kármán* Mórnak egy czikke alapján. *Kármán* őt főigazgatói működésében is megtámadta. Kérjenek nyilatkozatot az ő területén levő tanároktól működése felől és akkor meg fogják látni, hogy soha törvényellenes dolgot el nem követett. Nagyon sajnálja, hogy a nemzeti érdekek iránti munkában ez a zavar a tanárságban beállott, de ő nem oka a zavarnak. Ezentul is tisztelni fogja *Kármán* Mór működését és tudását, azonban mostani támadása már annyira tulzó, hogy értéktelen.

Kármán válaszában csak azt mondta, hogy azok az idézetek, amelyeket *Mázy* beszédében elmondott, hamisítások. A maga részére nem tiszteletet, hanem tisztességet követel.

Mázy kijelenti végül, hogy a hamisítás vádját visszautasítja, mert az, amit ő beszédében idézett, kiolvasható *Kármán* cikkének tenorjából.

Négyessy László elnök ezután a vitát berekeszti, hogy a későbbi esetleges jó vagy rossz híremü felhasználások megelőzésére ki kell mondania azt, hogy az előadásban a vallás kiküszöböléséről szó nem volt és így azt sem pro, sem kontra felhasználni nem lehet és nem szabad. A nemzeti munka érdekében kell közösen dolgozni és egyesíteni az erőket.

A hitoktatók ügye.

A gyűlés e része el lévén intézve, a választmány áttért az egyesület belső ügyeire. *Jancsó* Benedek alelnök vette át az elnöklést és *Négyessy* László előterjesztette a hitoktatók státuszrendezésére vonatkozó felterjesztést. A felterjesztés hangoztatja a rendezés szükségét és kéri a kormányt, hogy intézkedjék, hogy a kellő közműveltség és pedagógiai garanciák esetében a hitoktatók előlépése is párhuzamos legyen a többi rendes tárgyak tanáraiéval és nyugdíjigényük biztosítottassék. A felterjesztés ezután a hivatalos terv anomáliáival szemben felmerült aggodalmakat részletezi. A javaslat ugyanis úgy irányozza elő a rendezést, hogy a hitoktatók ellátását, ha az illető felekezeti tanítók száma a százat egy középiskolában meghaladja, kifejezetten átvállalja az állam terhél, még pedig a hitoktatói állásokat besorozza a középiskolai rendes tanári állások közé; a hitoktatókat a középiskolai tanárok létszámaéhoz osztja be és őket mintegy rendes tanárokká átműsíti. E javaslat egyrészt beleütközik az 1883. évi XXX. t.-cz.-nek különböző szakaszaiba, másrészt a rendes tanári képzéshez kötött nemzeti és oktatásügyi garanciákkal ellentétben van. Kéri tehát a felterjesztés a minisztert, hogy a költségvetésben javasolt megoldást, mint amely rézint hiányos, részint tulló a czélon, félretegye. Ezzel szemben azonban indítványozza, hogy az állam gyakorolja a maga befolyását a katolikus vallásalapra és a kongruára oly irányban, hogy a katolikus vallás-oktatók ellátása a tárgy fontosságának és az állás tekintélyének megfelelőleg és az állami rendes tanárok javadalmi és nyugdíjrendszerével párhuzamosan ez alapok terhére biztosítva legyen.

A folyó ügyek során indítványokat terjesztettek be. Elsőnek *Négyessy* László elnök nyújtott be indítványt az iránt, hogy mondja ki a választ-

mány, hogy az Országos Középiskolai Tanáregyesület bocsátkozzék tárgyalásba bizottság útján a felekezeti tanáregyesületekkel az egyesületek hatáskörének elhatárlásáról kötetlen megállapodás céljából. A választmány az indítványhoz egyhangulag hozzájárult.

Utána Baumgartner Alajos nyújtott be indítványt a legutóbbi felekezetieskedések kapcsán, amelyek a tanácság békéjét és egyetértését megbontották. Többek hozzájárulása után a választmány kimondta: 1. hogy az OKTE. áthatva nemzeti egységünk nagy érdekeitől, rendületlenül megmarad azon a hagyományos álláspontján, mely szerint akár felekezeti, akár vallásellenes agitációnak az iskolába való bevitelét nemzeti és kulturális szempontból károsnak, tehát megengedhetetlennek tartja; 2. hogy a ifjuságra való nevelő hatás tekintetében egy tárgy tanárára nézve sem ismer el kiváltságokat; 3. hogy felekezetek szerint való elkülönülésnek az iskolában másutt, mint a vallástani órán, helyet nem enged; 4. hogy tiszteltetlen kívánja tartani a tanárok egyéni, vallásos és tudományos meggyőződésének szabadságát, de elvárja, hogy a tanárok a meggyőződések iskolai érvényesítésében alárendeljék magukat a nemzeti köznevelési egység és közös érdekeinek; 5. hogy a választmány szerint az iskola nem az a hely, hol politikai, társadalmi és felekezeti ellentéteknek harcát megvívni, vagy ilyen ellentéteket ápolni szabad volna.

Az egyhangú lelkesedéssel elfogadott határozati javaslat után Usetty Ferenc indítványára a választmány nagy lelkesedéssel bizalmat szavazott az egyesület közlönyét szerkesztő dr. Lévy Edének, akit a Katolikus Tanáregyesület legutóbbi közgyűlésén támadás ért.

Végül Koszár István indítványára a választmány elhatározta egy Tanárház létesítését és a munkálatok előkészítésére, az előzetes teendők és módosítók megbeszélésére nyolc tagú bizottságot küldött ki.

Az ülés az éjnek elteltével ért véget.

Az államtitkárnál.

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület választmányának küldöttsége tisztelt ma délután 12 órakor Balogh Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszteri államtitkárnál, hogy őt kinevezése alkalmából üdvözlje. A küldöttséget Négyessy László, a tanáregyesület elnöke vezette.

Kiemelte beszédében, hogy harmadfél-szer tagot magába foglaló egyesület nevében teszi tiszteletét a küldöttség, amely már régebben óhajtott volna előtte megjelenni és őt üdvözölni, de meg akarták várni azt az alkalmat, hogy ne csak a fővárosi, hanem a vidéki tanárok is részt vehessenek a tisztelgésben. Átérzi — úgy mond — azon intézkedésnek a politikai bölcsességét, amelylyel Balogh Jenő államtitkárt állították a kulturális ügyek élére. A tanárság az ő kinevezése után csakhamar meg is győződött arról, hogy ez az intézkedés gondviselészerű volt. Nem részletezi a meggyőződésnek személyi okait, de rámutat arra, hogy a tanárság megérti törekvéseit. A tanáregyesület nevében üdvözlö az államtitkárt, hangsúlyozta, hogy a tanáregyesület tagjai mindenkor kész örömmel segítik a minisztériumot nehéz munkájában.

Balogh Jenő államtitkár a küldöttségnek a következő beszéddel válaszolt:

Igen t. kartársak! Tisztelt uraim! Hálásan köszönöm szíves üdvözlötöket és a kilátásba helyezett azt a támogatást, amelyre, ha a gondviselés hosszabb ideig enged ezen állásomban működni, szükségem is lesz. Át vagyok hatva attól a tudattól, hogy a jövő magyarság kiképzése és irányítása középiskoláinkban történik. Abban a küzdelemben és versenyben, amelyet hazánk a nemzetek nagy versenyében kifejt, a siker egyik feltétele az a középiskolai tanárok működése adja meg. A középiskolai tanárok kifejtett munkáját nemcsak helyesen tartom, hanem méltányolom és meg vagyok arról győződve, hogy a kultuszminiszter ur is teljes mértékben érzi és átérzi a középiskolai tanárok nagypontosságú kulturális munkáját. Ebben a meggyőződésben engedjék meg, hogy hálásan megköszönöm, miszerint módot nyújtottak a megismerkedésre, de kérem az urakat, hogy legyenek türellemmel bizonyos ügyek tárgyalása iránt, mert számos tapasztalom, hogy a nap legnagyobb részét kisebb jelentőségű és politikai ügyek elintézése veszi igénybe, úgy hogy kénytelen vagyok hetenkint két-három délutánt az elvi ügyek tárgyalására fordítani. Nem bucsut veszek tehát önöktől, amikor szíves figyelmüket és látogatásukat megköszönöm, hanem kérem, hogy tartssanak meg addig is, míg mint munkatársak együtt működhetünk, baráti bizalmukban és jóindulatukban.

Az államtitkár beszédét a küldöttség tagjai lelkes éljenzéssel fogadták.

Az epilepszia halottja.

— Gyilkolt-e az epurelin? —

— Kiküldött tudósítónktól. —

Eger, február 27.

Valahányszor az emberek javáért dolgozó orvosok laboratóriumából világgá röppen egy-egy fölfedezés híre: az emberek százezrei lesik szívdobogva, csakugyan olyan csudaerejű-e az orvosser, amilyenek az első perczen mondják. Reszkető, sovány kezek kapaszkodnak abba a csöppnyi reménységbe, amelyet a tömegek felé nyújt a kutató és a gyógyulni vágyó lázas türelmetlenségében ostrom alá fogja a még vizsgálódó orvost.

Igy volt ez, amikor Koch Róbert közölte a világgal, hogy megtalálta a tüdővész orvos-ságát és nemrégiben ugyanolyan láz rázta meg az emberiséget, amikor híre ment, hogy Ehrlich Pál fölfedezte a bujakór biztos eredményű gyógyszerét. A kiváló német professzor kézzel-lábbal tiltakozott, a világsajtó útján hirdette, hogy szere még nem tökéletes, ő maga is csak kísérletezik: műhelye felé már is megindult áradata a leveleknek és hosszú sora a gyógyulni vágyó embereknek. Lélekben megtört betegek ezeket kínálták egy biztató szóért és nagy vagyonokat, ha a kiváló fölfedező vállalkozik a kezelésükre.

Az epuretin.

A súlyos betegnek a gyógyulás iránti mohó vágya a legkisebb újsághiradástól reményűgárt lát kivillanni. És innen van, hogy nem csak a világhírű fölfedezéseknek akadnak hívei, hanem azoknak is, amelyek kisebb tekintélyű orvosoknak munkája nyomán szállnak a közönség közé. Ilyen fölfedezés az „Epuretin” is, amelyet dr. Látrányi Sándor, az egri irgalmas kórház főorvosa talált föl. Az „Epuretin” rettenetes betegségnek, az epilepsziának izent hadat és ha sikeres gyógyszer, nem kisebb jölteveje az emberiségnek a bármelyik orvosi fölfedezésnél.

Emlékszem rá, hogy dr. Látrányi fölfedezésének kipattanásakor határozottan kijelentette, hogy szere még nem tökéletes, azt a forgalomba kivinni nem akarja, mert tanulmányával még nem végzett. Annyit néhány száz kísérlet nyomán meg tud állapítani, hogy az epuretin sikeresebb a bromnál, amelylyel ez idő szerint az eskört kezelik és jelentékenyen csökkenti a rohamok számát. Az egri kórházi főorvos a maga betegein próbálta ki szerét, amely colhicint tartalmaz és körülbelül kétszáz esetben figyelt meg jelentékeny javulást. Szerét a fővárosi orvosoknak is megküldte, akik közül dr. Salgó Jakab egyetemi tanár állítólag kísérletezett is az új szerrel. A kiváló orvosprofesszor nem tapasztalt betegein javulást és közölte is észleleteit dr. Látrányival.

Dr. Látrányit természetesen megostromolták a gyógyulni akarók és a főváros, noha a közegészségügyi tanács még nem engedte meg a szer forgalombahozatalát, küldött privát-embereknek is epuretint. Annyi bizonyos, hogy helytelenül tette, amikor a mérget tartalmazó orvosszeret időelőtti forgalomba hozta, de támaszkodott a hatszázra felszaporodott kísérletre, amely alatt azt tapasztalta, ha szere nem használ, nem is árt.

A Dubraviczky-eset.

A dr. Látrányihoz forduló betegek közt volt Dubraviczky László nyugalmazott főlegző felesége is, aki levélben kérte az orvost, hogy rettenetes bajára küldjön neki orvosságot. Az urinó ötvennégy éves volt és gyermek-kora óta szenvedett epilepsziában. Utóbbi időben annyira elhatalmasodott a baja, hogy mindent megpróbált egészsége helyreállítására. A lapok közléseiből értesült az epuretinről és a betegek fanatizmusával kapaszkodott az új reménybe. Irt Egerbe, hogy küldjenek az orvosságból, egyben leírta betegségét és közölte dr. Látrányival, hogy Egerbe utazik, ha az orvos azt szükségesnek találja.

Dr. Látrányi nem találta szükségesnek az urinó megvizsgálását, hanem e hónap 11-én, szombaton elküldte neki az epuretint. A tabletták mellé használati utasítás volt mel-

lőkelve, amely szerint eskörös gyermeknek naponta öt, felnőttnek tíz tablettát kell bevenni. Vasárnap a beteg uriaszony megkezdte az orvosság beszedését és péntekig hatvan tablettát fogyasztott el. Az epuretin használata után a harmadik napon bágyadság fogta el a beteg asszonyt, aki ágyának esve folyton aludt a táplálékot sem vett magához. Pénteken este erős hasmenés lépett föl és az urinó eszméletlen állapotba esett.

A beteg családja megijedt és elhívatta a beteghez dr. Pákozdyt, aki mérgezést konstatait. Amikor pedig megtudta, hogy Dubraviczkyne epuretint szedett, rögtön javasolta, hogy hívják föl a fővárosba dr. Látrányit, hogy adjon ezélszerű ellenmérget, lévén ő az egyedüli, aki ismeri orvosszere összetételét. Látrányi azt felelte, hogy nem jöhet, mert másnap lesz az esküvője. A föllépett tüneteket pedig az ő szere nem okozhatta, mert néhány száz esetben kipróbálta és sohasem járt mellék-bajokkal.

Dubraviczkyne öt napig feküdt eszméletlenül e hó 23-án meghalt, anélkül, hogy öntudatát visszaanyerte volna. A holttesthez kijött a tiszti orvos és miután az elhunyt fiától, aki az államrendőrség tisztviselője, megtudta, hogy a beteg epuretint szedett, bejelentette a halálesetet a büntetőtörvényszéknek, amely elrendelte, hogy a holttestet dr. Ajtay Sándor és dr. Minnich Károly törvényszéki orvosszakértők fölbongozzák. A boncolás alkalmával a holttesten szervi elváltozást nem találtak, de viszont az nem igaz, hogy az orvosok a halál okául az gyógyszert jelölték meg.

Dr. Látrányi Sándornál.

Az eset híre Egerbe vitt dr. Látrányi Sándorhoz. Érdekelt, hogy mit szól az orvos a tragikus esethez, amelyet talán ő idézett elő azzal a türelmetlenséggel, amely nem engedte, hogy megvárja szere teljes kipróbálását. A főorvos ma délután érkezett haza Budapestről, ahol a maga igazolására járt.

Vadonatúj berendezésű lakásban fogadott. Alacsony termetű, borotvált arcú, rokonszenves modoru, elég fiatalember.

— Látja, ez a nászajándékomból — kezdte, — három nap előtt nászültem és tegnap már Budapestre kellett utaznom, hogy elnémissam a rágalmakat. Mint a legtöbb törekvő és dolgozó embert, kollégáim engem is hidegen fogadnak és nem akarnak hinni fölfedezésemben. Hiába, magyar vagyok és ez a magyaroknak nem imponál. Dubraviczkyne csakugyan kért tőlem epuratint és én küldtem is neki. Sajnos, meghalt, de merem állítani, hogy nem az én szeremtől. Hatszáz embert kezeltem epuretinből és hatszázból két hónap alatt tíznek kellett volna meghalni az eddigi epilepszia statisztika szerint. Nem halt meg, csak ez az egy. A multkor két ízben kértek tőlem epuretint és másnap mind a két helyről sürgőnyt kaptam, hogy ne küldjem, mert a beteg meghalt. Ha két nappal később következik be a halál, talán az én szerem okozta?

— Tartalmaz mérget az orvosság?

— Hogyne. Colhierni van benne. A gyógykönyvekből, a méregből, naponta egy ccentigrammot enged meg. És csak a felét alkalmazom. Azt is tisztezzem kapja a beteg. Nem mondom, hogy a szerem föltétlenül gyógyít, de az bizonyos, hogy sikeresebb a bromnál. Egy miniszteri tanácsosnak a lányát kezelem, akit eddig naponta kétszer lepett meg a roham. Három hét óta szedi a epuretint és ez alatt az idő alatt mindössze egy rohama volt.

Az orvos azután elmondta, hogy Budapestre járt, de se a vizsgálóbíró, se a hites végző nem tudnak semmiféle vizsgálatról. Az asszony ötvennégy éves volt és a halála előtt öt napig feküdt eszméletlenül. Szívgyöngéség űlte meg, amely ebből az eszméletlenségből származott.

— Egy hibát föltétlenül elkövetett főorvos ur — mondom. — Forgalomba hozta szerét, mielőtt a közegészségügyi tanács ezt megengedte volna.

— A kísérleteim alapján merem megcselekedni. Különbösen is éppen ma értesültem, hogy a közegészségügyi tanács megengedte az árusítást és az erről szóló végzés két-három nap múlva a kezemben lesz.

Igy vélekedik a szomorú esetről a szer fölfedezője, aki — amint mondja — egy esetleges vizsgálatnak is nyugodtan néz eléje. Valószínű, hogy lelkiismerete nyugodt, mert éppen az orvos, aki annyi kint és szenvedést lát, nem tör könnyelműen az ember élete és egészsége ellen. Lehet, hogy szere alkalmatlan az epilepszia gyógyítására, de aligha gyilkoló hatása. Ehrlich szerét hozsannával fogadta az egész világ és Ehrlich sikerét is megingatta egy percze egy-egy haláleset. Némi türelemre van szükség, úgy a föltaláló, mint a közönség részéről, mert az ilyen esetek alkalmasak arra, hogy megállítsák munkájában az orvost. Ezért pedig kár volna, mert hátha csakugyan föltalált valamit, ami akkor is áldásos lesz, ha — a föltalálója magyar. (U.)

Keresik a családfőt.

— Öt gyerekkel idegenben. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 27.

A híres kieli kikötő kötélverőjének szorgalmas és kifogástalan munkása volt Bott Sebestyén. Két keze munkájával tartotta el családját. Volt is szűkség a kenyérre, mert feleségén kívül öt kis gyermeket kellett ellátnia, akik közül a legidősebb 6 éves. Talán sohasem köszöntött volna be a nyomorúság és a szenvedés a házukba s talán a messze tengerparton kezdődött történet szálai nem nyultak volna el Budapestig, ha történetesen a német császár nem látogatott volna el tavaly Kielbe, a szokásos jachthetekre.

Amikor Vilmos császárnak látogatását és annak pontos idejét megtudták, az éber német policzia — akár csak nálunk hasonló alkalmakkor — razziákat tartott. Egy ilyen alkalommal Bott Sebestyént egy anarchisták által látogatott kocsmában elfogták Mayer György nevű fiatal barátjával együtt. Hiába tiltakozott a feltevés ellen. A rendőrség úgy bánt vele, mint anarchizmussal gyanúsított emberrel. Végre is tisztázta magát a teljesen alaptalan vád alól és szabadon eresztették. Bott elfoglalta helyét a kötélverőben és egy ideig dolgozott tovább zavartalanul. De jókedélye megtört. A meghurcoltatás nyomokat hagyott a lelkében és teljesen megutálta szülőházát. Egy szép napon minden bejelentés nélkül kivette a munkakönyvét és nyom nélkül eltűnt Kielből.

A szerencsétlen asszony öt gyermekével a legnagyobb nyomorba került. Kis megtakarított pénzüket elfogyott és a szegény rokonok sem bírták sokáig a segítségét. Bottné bejelentette az eltűnést a rendőrségnek, mely mindenfelé kerestette az elveszett családfőt, széles e világon. A többi kötélverő megszánta a nyomorult teremtést és munkával, mosással, fehérnemű javítgatással látta el, hogy megmentsék öt gyermekével az éhenhalástól s hogy keresethez juttassák. Az asszony, mielőtt egy kis szabadideje akadt, elszaladt a kieli rendőrségre s faggatta az urakat, nem jött-e hír az ura felől. Bizony nem jött. Ekkor a szegény Bottné maga fogott az ura felkutatásához. Leveleket írt mindenfelé, amerre német földről elszármazott kötélverő munkások dolgozni szoktak. A szájától vonta el a pénzt, csak hogy levélbélyegekre teljék. Nem számított rosszul, mert tudta, hogy az ura akármerre szakadt is, nem lesz hűtlen a tanult mesterségéhez. Talán csak valahol felfedezi elrejtőzött urát, akinek a családja iránti viselkedését sehogy sem értette meg.

A reménykedő asszony igyekezetét végre siker koronázta. Néhány hét előtt megtudta, hogy a férje Ujpesten, a Károly-utca 6-ik szám alatt dolgozik. Jól megy a sora és szépen keres. Megvitte a hírt a kieli kötélverőknek, akik összetettek annyi pénzt, hogy a szegény asszony elmehessen az urához. — Bottné felpakolta mind az öt gyereket és vasútra ült. Alig várta, hogy találkozassék férjével. Már a vonaton is kérdezősködött: merre kell mennie, hogy kell s hol leszállania. És az asszonyt mind az öt rongyos gyermekével letették Budapesten. Kihézeve vánszorogtak a tegnapi esőben végig a városban. Természetesen Budapestet értette mindenki és

a Károly-körutba torkolló Károly-utczába utasították. Szivdobogva kereste a hatos számot, maga előtt terelve a kicsi gyermekeit. Zokogva hallotta, hogy csalódott, mert a pesti Károly-utczában nincsen kötélverő.

Kivánszorogtak a Károly-körutra, ahol csakhamar nagy tömeg ember vette őket körül. Kérdezték a baját és az embereknek megesezt a szíve az esőverte, ártatlan, toprongyos gyermekeken és a cse-csemőt dajkáló síró asszonyon. Egyszerre csak egy elegáns automobil gördült a tömeg felé. A bent ülő tulajdonos megállította a gépkocsit, kiugrott belőle és odasietett a csoporthoz. Az emberek reverenciával nyitottak utat az elegáns idős urnak, aki az asszonyhoz fordult és baja után érdeklődött. Bottné megmutatta a levelet és elmondta kalváriáját. Az automobilos urnak megesezt a szíve a szegény szenvedőkön és a tömeg meghatottsága és őszinte elragadtatása közepette betette a gyerekeket és asszonyt az automobilba. Elvitte kocsiján őket Langer Illés kávémérésébe. Ott kávéval és süteménnyel látta el őket. Hiába kérdezősködött a szegény asszony a jölteve neve és kiléte után.

— Hagyja jó asszony. Ne gondoljon azzal: kinek hívnak. Gazdag ember vagyok és örülök, ha egyszer névtelenül jót tehetek magukkal.

A kávémérésben még egyszer kikérdezte az asszonyt. Azután telefonon egy messzendszerbojt rendelt, levelet írt és átküldötte Ujpestre a tudott címre azzal, hogy Bott nyomban jöjjen oda, ahol őt a felesége várja. A küldönc elment és azalatt Bottné 6 hónapos legkisebb gyermekét szoptatva, szivrepsve várta az urát. Másfél óra telt bele, míg a boj rossz hírrel tért vissza. Igaz: Bott a mondott helyen dolgozott, ahová a Hődságról került. De mintegy hete kikérte a munkakönyvét és eltávozott. Senki sem tudja merre. A boldogtalan asszony, aki itt állott az utcán, messze idegenben öt gyermekével; kétségbeesett. Az automobilos ur maga nagyobb összeget adott neki és a kávémérés ellágyult közönsége is gyűjtött vagy husz koronát. Az egyik vendég megígérte, hogy szerez lakást is s erre a derék autós ur elhagyta őket, gépkocsijába ült és elrobogott.

A szegény család a Nagydíófa-utca 14. számú házában talált lakást és az éjszakát ott töltötték, abban a reményben, hogy hűtlen családfentartójuk talán csak nem hagyta el Magyarországot és ha megtudja, hogy felesége és gyermekei Budapesten vannak, fel fogja keresni őket.

Ma délelőtt aztán a szegény asszony gyermekeivel együtt elment a Váci-utca 36. szám alatt lévő német konzulátusra és sirva panasolta el baját. Dr. Siedler Rajmund konzulátusi titkár készséggel ajánlotta fel, hogy gondoskodni fognak a szerencsétlen családról, amíg Bott előkerül, sőt támogatni is fogják a keresésben. A nyomorultul elhagyott német család pedig most a Nagydíófa-utczában várja, hogy előkerüljön a rossz családapa.

TÁVIRATOK.

Miniszterválság Görögországban.

Athén, február 27. A védőhatalmakhoz küldendő misszióknak a krétai nemzetgyűlés többsége által elhatározott elhalasztása folytán a kormány állása megrendült. Attól tartanak, hogy a miniszterválság fog bekövetkezni.

A mexikói forradalom.

Newyork, február 27. Madero vezetésű alatt ezerötszáz mexikói forradalmár Lucero mellett tömörült, ahol minden pillanatban ütközet várható köztük és a Juarez felől menetelő, tüzérsegéggel megerősített kormánycsapatok közt.

Törökország helyett — Ottomán birodalom.

Konstantinápoly, február 27. Obeidullah képviselő az általa alapított új lapban azt az eszmét veti fel, hogy tekintettel Törökország sokféle lakosságára, az ország nevével „ottomán birodalom“-ra változtassák.

A nagyvezér lemondás előtt.

Konstantinápoly, február 27. (Saját tudósítónktól.) A nagyvezér lemondása közvetlen küszöbön áll.

Miniszterválság Görögországban.

Athén, február 27. A védőhatalmakhoz küldendő misszióknak a krétai nemzetgyűlés többsége által elhatározott elhalasztása folytán a kormány állása megrendült. Attól tartanak, hogy miniszterválság fog bekövetkezni.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárllata.

		febr. 27.	febr. 25.	febr. 24.
<i>Newyork.</i>				
Buza	helyben	93 $\frac{1}{2}$	94	93 $\frac{1}{2}$
	májusra	95 $\frac{3}{8}$	95 $\frac{1}{4}$	96
	juliusra	94 $\frac{1}{2}$	94 $\frac{1}{8}$	94 $\frac{3}{8}$
Tengeri májusra		55 $\frac{1}{4}$	55 $\frac{1}{4}$	55 $\frac{1}{4}$
<i>Chicágó.</i>				
Buza	májusra	89 $\frac{3}{8}$	88 $\frac{7}{8}$	89 $\frac{7}{8}$
Tengeri februárura		44 $\frac{7}{8}$	43 $\frac{3}{4}$	44 $\frac{1}{4}$

Newyork, február 27. Gyapot Newyorkban helyben 14.20 (14.10). Gyapot februárura 14.05 (13.87). Gyapot áprilisra 14.18 (13.88). Gyapot New-Orleansban helyben 14 $\frac{1}{4}$ (14 $\frac{1}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30) Zsir Western steam 9.35 (9.50). Zsir Rohe és Brothers 9.80 (9.90).

Chicágó, február 27. Zsir májusra 9.12 (9.15). Zsir júliusra 9.10 (9.12). Szalonna short clear 9.81 (9.81). Sertéshus májusra 18.50 (18.50).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: kedd, február 28. — Róm. kath.: Román ap. — Prot.: Táltos. — Görög. orosz: február 15. Omnia. — Zsidó: Sab. 30. — A nap két reggel 3 óra 46 perczkor, nyugszik délután 5 óra 40 perczkor. — A hold két reggel 7 órakor, nyugszik délután 4 óra 35 perczkor.

A képviselőház elnöke fogad a képviselőházban délután 5 órakor.

A kereskedelemügyi államtitkár fogad délnben 12—2 óráig.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődij nincsen. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődij nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régiség-tára 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum (Akadémia-utca 2.) 10—12-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9—4-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig. — Technológiai Könyvtár 9—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: Székely Bertalan-emlékkiállítás a Műcsarnokban. Nyitva 9—4-ig. Belépődij 1 korona. — Kéző-Kovács László kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődij 1 korona. — Nemes Marcell képeinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képcsarnok. Nyitva 10—2-ig. — Szépművészeti Múzeum régi képtára. Nyitva 10—2-ig.

— A sziámi követ a királynál. A király ma délután egy órakor a budai királyi várpalotában hosszabb külön kihallgatáson fogadta Fya Shridhamarasananát. Sziámnak a bécsi udvarnál akkreditált berlini követét. A követ a kihallgatáson ányújtotta új megbízólevelét.

— Kossuth Ferenc állapotja. Kossuth Ferenc állapotában — mint örömmel értesülünk — javulás állott be. Ugy a fájdalmak, mint a láz csökkentek. A javulás állandónak mutatkozik.

— Stettina államtitkár betegsége. Stettina József kereskedelmi miniszteri államtitkár influenzában megbetegedett s néhány nap óta az ágyat örzi. Az államtitkár előreláthatólag még mintegy nyolcz—tíz napig kénytelen lesz hivatalától távol maradni. Ezen idő alatt az ő teendőit is Kálmán Gusztáv államtitkár látja el.

— Kiténtetés. A király a személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnök előterjesztésére dr. Angyal Pál pécsi püspöki joglyceumi tanárnak a közélet terén s különösen a patronage ügyek körül kifejtett tevékenységével szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Új nemes. A király Schwendt József nyugállományú honvédelezredésnek és törvényes utódainak a magyar nemességet, Lengyárti előnévvel, díjmentesen adományozta.

— **Báró Bánffy Dezső állapota.** Az egész ország részvétellel és érdeklődéssel fordul báró Bánffy Dezső betegszobájára felé. A bimbó-utcai palotában állandóan tudakozódnak politikusok s a közélet más szereplői a nagybeteg államférfi állapotára iránt. A király vasárnap négy ízben is kérdezősködött a miniszterelnökség útján Bánffy hogylétéről. Gróf Tisza István névjegyet hagyta ott a Bánffy-palotában. Vasárnap hajnalban visszanyerte a beteg eszméletét, fölismerte családját, orvosait, beszélt is egy keveset, de állapota változatlanul súlyos volt. Kezelőorvosai: dr. Tihanyi Mór és dr. Szöllös Henrik reménykednek benne, hogy Bánffy kihaveri a bémulást. Az elmúlt éjjel többször esett a beteg eszméletlen állapotba, de azért elég nyugodtnak látszott. Ma reggel kissé jobban érezte magát, megint eszméletre tért és felismerte környezetét. A lélegzetvétel nagyon nehéz. Délben gróf Batthyány Tivadar jelent meg a Bánffy-palotában. Közeli rokonságán és az orvosain kívül senkit sem eresztenek hozzá. A gondos ápolásnak köszönhető, hogy a nagybeteg állapotában ma egész nap nem volt visszaesés. Két fia Kázmér és Ernő feleségeikkel az egész napot a betegnél töltötték, aki megismerte őket. Éjjel egy óraker az jelentik, hogy báró Bánffy állapota az éj folyamán is változatlan. Jendrassik tanárt ma nem is hívták konziliumra és az éjjel dr. Szöllös virraszt a beteg mellett. Éjjel után 3 óraker a Bánffy-palotából azt az értesítést kaptuk, hogy a nagybeteg állapotában semmi változás nem állott be.

— **A király a délvideki árvizkatasztrófáról.** A király a mai általános kihallgatások során együttesen fogadta Medve Zoltán Krassószörénymegyei főispánját és Issekutz Aurél Krassószörénymegyei alispánját, akik azért jelentek meg a király előtt, hogy megköszönjék a nagy árvizkatasztrófa szerencsétlenül járt áldozatainak juttatott százezer koronás adományt. A király igen kegyesen fogadta a főispánt és az alispánt és nagyon részletesen tájékoztatta magát az árvizkatasztrófáról és a segélyakció eredményéről. A főispánnak köszönő szavaira így válaszolt:

— Nagyon szívesen adtam a szerencsétleneknek az adományt és örülök, hogy hozzájárulhatam segélyezésükhöz.

— **Hogyan jött az árvíz? kérdezte a király Medve főispántól.**

A főispán elmondotta, hogy 168 mm-es esapadékkal s felhőszakadással hirtelen keletkezett és három napig szünet nélkül tartott.

— **Milyen nagy volt a kár? érdeklődött tovább a király.**

— Körülbelül hat millió és közel hetvenezer személyből álló tizenkétezer családot érintett, volt a felelet.

— **És a második árvíz alkalmával milyen volt a kár? kérdezte a király.**

Medve Zoltán főispán előadta, hogy a második a szeptemberi katasztrófa is nagy károkat okozott főleg az utakban és vasutakban. A király sajnálkozással hallgatta a szerencsétlenség részleteit, majd Issekutz alispánhoz fordult és ezt kérdezte:

— **Nagy munkája volt alispán urnak ugye.**

— **A munka folyik, felség és márczius közepén be lesz fejezve a segélyösszegek kiosztása, jegyezte meg az alispán.**

— **Felépítették-e már a házakat?**

— **Csak nagyon kis részben, mondotta Issekutz alispán s előadta, hogy eddig még az időjárás nem kedvezett az újjáépítésnek, azért ez csak a tavasszal fog igazán megindulni.**

— **A lakosságot nagyon sujtotta az árvíz, mondta a király, mire Medve főispán megjegyezte, hogy főleg a határvidéki lakosságot sujtotta nagyon a szerencsétlenség, mert ez a lakosság nagyon szegény.**

A király részvétellel jegyezte meg:

— **Igen, tudom, nagyon szegény az ottani lakosság.**

A főispán még megemlítette, hogy főleg a legelőköt tette tönkre az árvíz és ez ugyszólván egyedüli kereset forrása az ottani lakoságnak.

A király még egy ideig nyájasan elbeszélgetett a megye két vezetőjével és aztán szíves búcsút vett.

— **Tizenöt ember tűzhalála.** Pétervárról jelentik: A Simeon-hidnál levő koresolyapavilonban, amelyben huszonkilenc munkás töltötte az éjszakát, egy lámpa felborulása következtében tűz támadt és tizenöt ember meghalt.

— **Beomlik a Panama-esatorna.** Newyorkból jelentik: A Panama-esatorna környékén aggasztó földesuszamlás történt. Egy ember életét veszítette, többen megsbesültek.

— **Az osztrák delegáció — és az Egyetértés.** Lapunk érdekes képekkel megjelenő heti melléklete a *Képes Szalon* legközelebbi számában ritka képet közöl: a tanácskozó osztrák delegációt. A felvétel direkt lapunk számára készült, még pedig érdekes körülmények között. Amikor fotografusunk, természetesen előzetes bejelentés után, szombaton délelőtt megjelent az osztrák delegáció tanácskozási termében, *Baerendreiter* elnök lapunkkal szemben tanusított előzékenységgel, *öt percere fel-függesztette az ülést.* A rövid szünetet használta fel fényképészünk arra, hogy az osztrák delegáció teljes ülését lapunk számára megörökítse.

— **Mikszáth családja a királynál.** A király ma délelőtt tíz óraker az általános kihallgatás során Mikszáth Kálmánt fogadta, aki megköszönte a királynak azt a részvétnyilatkozatot, melyet férje halálakor hozzájuttatott. A király nagyon kegyesen fogadta Mikszáthot, aki ifjabbik fiával, Mikszáth Albert miniszteri segédfogalmazóval jelent meg.

— **Nagyon bújalom férjének halálát — mondotta a király. — Kiváló ember volt s halála nagy vesztesége a magyar irodalomnak. Sokat szenvedett?**

Mikszáthné erre elmondotta, hogy ura nem sokáig betegeskedett. A jubileummal és a képviselőválasztással járó izgalmak döntötték ágyba s betegsége nagyon hamar sirba vitte.

— **Igazán mélyen megrendített szegény ura halála — jegyezte meg a király. — Ez a fia, ugyebár? — kérdezte azután, Mikszáth Albert felé fordulva. — Talán jogász?**

— **Nem, felséges uram, — felelte Mikszáthné — a kereskedelemügyi minisztériumban segédfogalmazó.**

— **Van még ezen kívül gyermeke?**

— **Igen, felséges uram, van még egy idősebb fiam, szintén Kálmánnak hívják, most a párisi egyetemen tanul.**

A király ezután igen meleg és kegyes szavakkal búcsuzott el Mikszáthnéától és fiától.

— **Az igazságügyminiszter Szombathelyen.** Szombathelyről jelentik: Székely Ferencz igazságügyminiszter vasárnap este Szombathelyre érkezett, hogy résztvegyen a vas megyei juristabálon, amelynek védnöke. Az igazságügyminiszter gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnökkel utazott Szombathelyig, ahonnan a miniszterelnök Grácba folytatta útját. Székely igazságügyminiszter a premontrai rend székházában szállott meg. Este a főispán a miniszter tiszteletére vacsorát adott, amely után a miniszter megjelent a jurista-bálon, ahol több óra hosszáig időzött. A miniszter ma délután öt óraker utazott vissza Budapestre.

— **Apponyi Albert Amerikában.** Chicagóból jelentik: Az a hír, hogy gróf Apponyi Albertnek a csikagói magyarság ünnepén való megjelenése botrányba fulladt volna, tendenciózus valótlanság. Éppen ellenkezőleg, gróf Apponyi Albertnek csikagói fogadtatása is lelkes és impozáns volt. Négy szocialista megkísérelt ugyan közbeszólást megköszönni, de ezeket sem bántották, mert gróf Apponyi Albert azeket emelt az érdekükben és így a négy szocialista Apponyi révén megmenekült a biztos kidobástól. Apponyi Albert egyébként a jövő hónapban hazatér amerikai körútjáról. Apponyi márczius 3-án készül hajóra szállani Newyorkban és márczius 15-én már Budapestre lesz. A függetlenségi párt, valamint az egyetemi ifjuság ünnepi fogadtatásban részesíti Apponyit megérkezése alkalmából.

— **Az orvosi hivatás áldozata.** A szatmármegyeli Alsófernezyen heteken át pusztított a Galicziából behuzzott kiütéses tifusz. Dr. Áron Sándor vármegyei főorvos élete kockázatásával szállott szembe a borzalmas nyavalyával, sikerült is azt elfojtania. A főorvos csak ekkor utazott haza. Orvosi hivatásának esett áldozatává a buzgó főorvos, mert az életmentő orvost megfertőzte a gyilkos betegség. Több napi vívódás után dr. Áron ma kiütéses tifuszban meghalt. A főorvos halála nagy rémületet s még nagyobb megdöbbenést keltett, mert Nagyváradban már több kiütéses tifuszbetegség fordult elő és attól tartanak, hogy a járvány nagy mértéket fog ölteni. A polgármester a lakosság megnyugtatóására sürgős följelentést intézett gróf Khuen-Héderváry belügyminiszterhez. Akitől segélyt kért. Rózsavölgyi Gyula budapesti polgármester a belügyminiszter atatisására ma négy orvost és két fertőtlenítő kocsit küldött Nagy-

károlyba, hogy az óvintézkedéseket a kellő gyorsasággal és erályllyel lehessen végrehajtani.

— **A horvát országgyűlés elnökének betegsége.** Zágrábról jelentik: dr. Neumann horvát országgyűlési elnök állapotában ma éjjel igen aggasztó volt. A beteg az éjszaka nagy részét lúzas deliriumban töltötte. Nappal relative javult állapota, este azonban ismét hirtelen rosszabbra fordult. Hőmérsék 39.4, érverése 120 volt. A pápa a bécsi nuntiatura útján áldását küldötte a beteg elnöknek.

— **Királyi audienciák.** A király ma délelőtt tíz óraker a budai királyi várban általános kihallgatást adott, amelyen megjelentek: gróf Széchenyi Béla, Ambro Béla, Párvy Sándor püspök, Bernáth Géza főrendiházi tag, Márffy Albin és gróf Szapáry József belső titkos tanácsosok; dr. Bauer Antal érseki koadjutor, Daruváry Géza osztályfőnök, Hódossy Lajos, a győri királyi ítélőtábla elnöke, Brabecz Gyula vezérőrnagy, dandárparancsnok; gróf Széchenyi Emil, gróf Chotek Rezső, Gosztonyi Tibor, gróf Ráday Gedeon főispán, Keltz Gyula, Török Gyula, Péchy Tamás és Jármay Elemér őrnagy, cs. és kir. kamarások, Domahidy Elemér főispán, báró Forster Gyula, főrendiházi tag, báró Hámos László, volt főispán, gróf Haller János, Kürthy István, Miskolczy Ferencz és Szemző Gyula főispánok, Dessewffy Arisztid képviselőházi elnöki tanácsos, Breitner L. Zsigmond udvari tanácsos, Benkő Kálmán udvari tanácsos, Halász Sándor miniszteri tanácsos, Rakovszky György miniszteri tanácsos, Simon Jakab udvari tanácsos, Ullmann Emil udvari tanácsos, Tallián András, Boér Sándor, Hlinkó Lajos és Czitó Kálmán ezredesek, ezredparancsnokok, Fejérfataky Kálmán, királyi tanácsos, Kallina Irma, főerdemester özvegye, Marton Odón osztálytanácsos, Lukachich Géza ezredes, Kánitz Dezső takarékpénztári vezérigazgató, Abonyi Andor és Bogvay Zoltán kamarások, kapitányok, Molnár Gizella, gimnáziumi tanár özvegye, Kovácsi Sarolta, földbirtokos árva, Neuser Ida, czégevadó leánya, Schwetter Irma, kereskedő leánya. Együttesen jelentek meg: Medve Zoltán kamarás, Krassó-Szörénymegye főispánja és Issekutz Aurél, Krassó-Szörénymegye alispánja; Schöller Pál lovag, az osztrák urakháza tagja és Neufeld-Schöller Gusztáv lovag nagyiparos; özvegy Mikszáth Kálmánné és fia, Mikszáth Albert miniszteri fogalmazó.

— **A Hirlapírók Nyugdíjintézetének jubileuma.** A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete a jövő hónap 19. napján ünnepi diszközgyűlés keretében fennállásának harminczadik évfordulóját. Így határozott a nyugdíjintézet igazgatósága a tegnapi ülésén, amelyen a tanácskozást dr. Heltai Ferencz elnök vezette. A jubiláris közgyűléshez intézett jelentést Lenkey Gusztáv titkár terjesztette elő. Az igazgatóság a jelentést dr. Heltai Ferencz, dr. Hoitsy Pál, dr. Fekete Ignác, Szatmári Mór, dr. Kenedi Géza, Schuck József, Gelléri Mór, Keszler József és dr. Gerő Ödön hozzászólása után elfogadta, dr. Heltai Ferencz melegen üdvözölte az intézetnek királyi kitüntetésben részesült igazgatósági tagjait: dr. Bródy Lajost, dr. Radó Sámuel, dr. Schiller Zsigmondot és Szokolay Kornélt. Az intézet újabbban a következő adományokat kapta: A Budapesti Szállodások, Vendéglősök, Koresmárosok Ipartársulatának bálbizottsága 50 K, Cházár András Orsz. Siketnéma-Otthon 10 korona, a Magyar Fakereskedők Hitelintézete Részvénytársaságtól 200 korona, a Kereskedelmi Bál rendező-bizottságtól 150 korona, a Budapesti Kávésipartársulattól 50 korona, a Hungária nagyszálló részvénytársaságtól 100 korona, özv. Heller Árminné 100 korona és Frankl Sándor 20 korona a „Pester Lloyd“ útján. Az igazgatóság ez uton is köszönetet mond az adományokért. Az igazgatóság felvette az első nyugdíjosztályba dr. Benda Jenőt és Seres Gyulát és beiktatta a második nyugdíjosztályba Salusinszky Imrét. A Bródy Zsigmond százezer koronás alappól az igazgatóság ezuttal is segítségeket szavazott meg.

— **Rabló a postakocsin.** Bukarestből jelentik: A bukarest—constanza gyorsvonat postakocsijára tegnap éjjel, mikor Cimpassi állomást elhagyta, egy fegyveres ember ugrott fel és több revolvergolyóval megölte a mozgóposta hivatalnokát, aztán összeszedte a pénzespostát és a roboló vonatra leugrott. A gyilkos rablót hasztalan üldözi a rendőrség. A postaigazgatóság még nem tudta megállapítani, hogy mennyi a rablott üsszeg.

— **Házasság.** Richter Mihály augsburgi mérnök eljegyezte Parkas Rózsit Budapestben.

— **A francia hadügyminiszter temetése.** Párisból jelentik: Brun tábornok, hadügyminiszter temetése impozáns megnyilvánulása volt az általános részvétnek és gyászoknak. A holttestet a hadügyminisztérium dísztermében ravatalozták fel. A ravatal körül az utolsó bucsuvétel ezéjéből megjelentek Fallières elnök, a miniszterek és a diplomáciai kar tagjai. A koporsót számos koszoru díszítette, köztük a külföldi katonai attasék által adományozott koszorúk is. A gyászbeszédet Briand miniszterelnök mondotta. A gyászszertartás befejezése után a koporsót a gyászjárműben a háromszínű zászló borította, a halottaskocsira emelték és egy század katonaság kíséretében a pályaudvarra vitték. Az egész ut mentén sűrű embertömeg állott sorfalat, amely a halottat meghatótt tisztelettel üdvözölte. A holttestet Marmandeba szállítják.

— **A pestis.** Pétervárról újabb borzalmakat jelentenek a pestis felől. Karbinban az eltemetett pestises holttesteket kiássák, hogy elégezzék. Eddig mintegy 7000 holttestet ástak ki. *Bei-Bulindze* város *kihalt*. A környék lakói rémülten menekülnek. Naponta körülbelül ötszáz halálesetet állapítanak meg. Az egész rendőrlégénység pestisben halt meg, aminek az a következménye, hogy a rablók szabadon garázdálkodnak. *Bei-Bulindze* környékén 4000 pestises hulla hever temetetlenül. *Kvang-Csong Lu*-ból jelentik, hogy a környéken hetvenöt ember halt meg pestisben. A falvakból senkit sem szabad elszállítani. A kereskedelem teljesen pang. Orosz, japán és kínai orvosok hetenként közegészségi értekezletet tartanak.

Charbinból jelentik: Tegnap egy orosz apóloné, ma egy orosz orvos halt meg pestisben. A két utóbbi napon nyolc kínai halt el. Egy kínai apóloné gyanús tünetek között meghalt.

— **Tragikus halál.** Megirtuk, hogy nagyalásnyi *Paal* Viktor, a gróf Károlyi-féle zalaszentgróthi uradalom intézője meghalt. Ujabbban a gyász eset valóban megrendítő, tragikus részleteiről kapunk hírt: A 60 éves kora ellenére erőteljes öreg urat — mint katonát a csatatéren — kötelességteljesítés közben érte a halál. Kocsin kihajtott az erdőre, hogy az ott folyamatban levő munkák fölött szemlét tartson. A szilajvérű, fiatal csikók a partos úton fölfelé nem akartak húzni és megbokrosodtak. Az intéző kiugrott a kocsiból, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy elesett, súlyos belső sérüléseket szenvedett. Kocsira tették és vágatva Szent-Gróthra vitték orvoshoz. De későn. Utközben kiszervetted. A széleskörben ismert és nagyrabecsült férfiú temetése pénteken volt az egész környék impozáns részvétele mellett. *Paal* Viktor halálát vizsgálhatatlan özvegye és öt gyermeke gyászolja. Köztük *Blaha* Sándorné sz. *Paal* Margit, özvegy báró *Splényi* Ödönné *Blaha* Lujza menyé.

— **Osztrák tegerjáró hajók a zátonyon.** Az Adrián uralkodó nagy köd miatt három osztrák hajó jutott zátonyra és pedig a *Martinovich*-féle hajós vállalat „*Flink*” nevű gőzöse, a Dalmáciai hajósárság „*Zára*” gőzöse és az osztrák *Lloyd* „*Prinz Hohenlohe*” nevű gyorsgőzöse. A *Cattaro* felé utban levő „*Prinz Hohenlohe*”, amely mintegy harmincz utast vitt kora reggel, *Lussin* sziget körül, *Punta Siroccónál* jutott zátonyra. Az utazókat, podgyászokat és a postát a *Lloyd*-ügynökség által akvirált segélygőzössel továbbították *Zárába*. *Triesztből* a „*Karinthia*” *Lloyd*-gőzöst és a „*Pluto*” vontatóhajót indították el a baleset színhelyére és remélik, hogy sikerülni fog a gőzöst, amely a társaság egyik legújabb és legmodernebb hajója, kiszakadítani.

— **Szélhámos hadnagy.** Londonból jelentik nekünk: *Cameron* hadnagy felesége a rendőrségen feljelentést tett, hogy 120.000 koronát érő gyöngygyakékát ellopták. A rendőrség megindította a vizsgálatot, de nem tudott a tolvaj nyomára akadni. Időközben a *Lloyd*-biztosító társaság kifizette az egész összeget, amelynek erejéig a kérdéses nyakék biztosítva volt s ekkor a rendőrség gyanút fogott. *Cameron* hadnagy ugyanis kielégítette türelmetlenkedő hitelezőit. Ma elopták *Cameron* hadnagyot és feleségét, akikre rábizonyult, hogy a lopás meséjét költötték s ily módon akarták züllött anyagi viszonyaikat rendbehozni.

— **Lángoló hajfonat.** Szombaton este *Spitzer* Mária huszonhat éves cseléd a *Rottenbiller*-utca 44. sz. lakásán a haját denaturált-szeszszel locsolta be. Oly közel hajolt a lámpához, hogy a szeszszel átitatott haja meggyuladt és a cseléd fején, két karján összeégett. A *Rókus*-kórházba vitték. Állapota életveszélyes.

— **Díjnokok a királynál.** Az Állami Díjnokok Országos Szövetsége vasárnap délután tartotta rendkívüli választmányi ülését nagy érdeklődés mellett a polgári törvényszék tanácstermében. A gyűlésnek, amelyet *Záborszky* Ernő ügyvezető elnök nyitotta meg, legfontosabb tárgya a királyi audienciának ügye volt. A választmány elhatározta, hogy március 2-án reggel kilenc órákon tartják meg nagy felvonulásukat a budai várba.

— **Rejtélyes ékszerlopás a hajón.** Newyorkból táviratozzák: A *Hamburg*—*Amerika* Line *American* gőzösén, mikor tegnap este Newyorkba érkezett, nagy ékszerlopás történt. *Drumond* Malvin asszonytól, aki egy chikagói milliós felesége, még tegnapelőtt ellopták félmillió márkát érő gyöngygyakékát s egyéb ékszereit. Mikor a hölgy a kapitány által rendezett lakomára ment, drágságait a luxuskajútban hagyta s mire visszatért, az ékszerek már eltűntek. Még a kikötés előtt a kapitány szigorú vizsgálatot tartott, de az ékszerek nem kerültek meg. A legértékesebb darab volt közöttük egy gyöngyfüzér 283 fekete és fehér gyöngyvel. A *Hamburg*—*Amerika* Line igazgatósága nem hajlandó kárpótlást fizetni, mert az állítja, hogy csak a letétbe helyezett ékszerekért felelős.

— **Kirabolj jegyző.** Még e hó 22-én történt, hogy *Solyvár* község jegyzőjét, *Kuntz* Józsefet igen furfangos módon rabolta ki két cselédje, *Szabó* Mária és *Ipa* Erzsébet. Mikor *Kuntz* nem volt otthon, a két leány a jegyző feleségét valami altatószernél elkábította s mielőtt *Kuntz* önkívületben fekiadt, a hűtlen cselédek a szekrényeket feltörték s kifosztották. Összesen mintegy száz korona készpénzt, sok ezüst- és aranyeműt emeltek el s megszöktek. *Kuntz* följelentésére a hidegkúti csendőrség széleskörű nyomozást indított s ma táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a nyomozás kiderítette, miszerint *Szabó* Mária és *Ipa* Erzsébet Budapesten szöktek. A rendőrség most erőlyesen nyomoz a furfangos tolvajok után.

— **Földrengés.** Szilágycséh községben f. hó 25-én az éjjeli órákban több földrengésszerű lökést éreztek. A lakosság ijedten rohant ki a házakból. A lökések azonban oly gyengék voltak, hogy semmiben sem esett kár. Hajnali 3 óra 30 perczkor azonban óriási robajra ébredtek az emberek. Az ujonnan épült polgári iskola és dr. *Szász* Antal ügyvéd telkét elválasztó, 6 méter magas és egy méter vastag kőfal, 30 méternyi teljes hosszúságban az ügyvéd telkére dőlt. A rázkódás oly nagy volt, hogy a község egész területén érezni lehetett. Emberéletben nem esett kár.

— **Nyári viharok a télen.** Keszthelyről jelentik: vasárnap délután Keszthely vidékén zivatar vonult el, miközben többször villámlott és menydörgött. — *Somogyvárról* jelentik, hogy ott folyó hó 25-én délután 2 óra 8 perczkor +12 fok C mellett villámlott és menydörgött, ezt gyöngye eső követte. — *Egyesről* táviratozzák: Az éjjel itt és a környéken nagy vihar volt. A villám több helyen lecsapott.

— **A beszélő fejet elkobozták.** A minap jelentették, hogy egy berlini mérnök szabadalmi törvény és hűtlen kezelésére való rábírási ezimén följelentett *Reimetter* Árpád és társai ellen, akik a mérnöknek „beszélő fej” című találmányát a mérnök megkerülésével a műszeresével megcsináltatták és Budapesten be akarták mutatni annak ellenére, hogy Budapest számára már valaki ezt a beszélő fejet szabadalmaztatta. A bíróság a följelentés alapján tegnap elrendelte a beszélő fej elkobozását, a rendőrség a törvényszék utasítására tegnap a beszélő fejet *Reimetter* mutatványos helyiségében lefoglalta, bevitték a főkapitányságra, büntügyi zár alá helyezték és átadják a törvényszéknek.

— **A „Szárnyaskerék”.** A rendőrség vasárnap házasságcsédelgés miatt letartóztatta *Kresák* Róbert huszonkét éves lakost. *Kresák* egy krajezáros reggeli lapban „Szárnyaskerék” jellegű hirdetést tett közzé, melyben azt közli, hogy sűrűn nőszülni akar némi hozománygyal. Mozdonyvezetőnek adta ki magát, sok levelet kapott különösen családorban lévőkől. Ezeknek valamelyik pályaudvaron találkát adott, megismerkedett velük, kiesalta a pénzüket és azután tovább állott. Egy följelentésre a rendőrség kinyomozta és letartóztatta.

— **Tüz.** Vasárnapra virradó éjszaka Óbudán, az *Ujhegyen* *Pekéry* József volt főkapitányhelyettes szőlőjében a vizezellérház teteje kigyuladt és leégett. A kár négy száz korona.

— **Halálozás.** Nagybudafalvi özv. *Vermes* Nándorné upsalai lovag *Hüppmann* Alojza életének 75-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Szabadkán.

Simó Margit, kislóymosi *Simó* Ferencz földbirtokos leánya, élete virágában, hosszas szenvedés után Szilágynygyfaluban meghalt. Temetése Szilágynygyfaluban kedden délután lesz a római kath. egyház szertartása szerint. Az elhunytban dr. *Simó* Károly aradi főorvos és *Simó* Ferencz, a Pesti Hírlap behunyatársaság testvérét gyászolja.

Heidelberg Lipót tegnap reggel 3 órákor jámbor és jótékony életének 82-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A halott földi maradványait kedden délután 3 órákor kísérik örök nyugalomra az új izr. temető halattasházából. A kiváló férfiú emulása több előkelő fővárosi családot döntött gyászba.

Neuner József, a 68. gyalogezred zenekarának karmestere, az aranyéremkereszt, stb. tulajdonosa, a 17. helyorségi kórházban életének 47-ik évében hosszú szenvedés után meghalt. Szombaton temették nagy katonai pompával és a Zimnyban állomásozó 68-ik ezred tisztikarának egy többtagú küldöttsége részvételével. Az elhunytban *Zimmermann* Károly a m. kir. Operaház zenekarának tagja sógorát gyászolja.

Varga Gábor volt 48-as Boeckay-huszár 84 éves korában Hajduböszörményben meghalt. Varga annak idején többemagával önköltségen szereltette fel magát és vitélül harezolt a szabadságharcban. Tekintélyes birtokos volt és nagy részvéttel temették el.

Poltermann János, a kasszálási hercegi uradalom intézője folyó hó 24-én Kiszálláson életének 29-ik évében elhunyt.

Kovács Géza nyug. városi tisztviselő életének 52-ik évében meghalt Keskeméten.

Tegnap temették Jászberényben nagy részvét mellett a város egyik igen tekintélyes polgárát, *Rothauer* Gábor nagykereskedőt, aki 56 éves korában halálozott el. A megboldogultban *Ruttkay* Miksa, a Pester *Lloyd* szerkesztője, testvérét gyászolja.

Fischl Regina 87 éves korában Budapesten elhunyt. Az elhunytban *Fischl* Géza, a Magyar Francia Biztosító Intézet vezértitkára édesanyját gyászolja. Temetése szerdán lesz az Akadémia-utca 5. szám alatti gyászházban.

— **x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatti a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

— **x Csak egy gondolat foglalkoztat minden embert és ez az, hogy mit vegyen hozzátartozóinak ajándékba.** Ha csakugyan szép és nemes ajándékok akar, úgy vegyen egy jóminőségű hangszert, mely az egész családnak örömet szerez, czimbalom, hegedű, gramofon és egyéb forgató hangszerek mind kellemes mulatságot szolgálnak. Ezek beszerzési forrásul, hol a legjobbat és legolcsóbbat kaphatja, *Marnitz Frigyes* műhangszerkészítő Budapest, VIII., *József*-körút 37—39. elismert szolid céget ajánljuk. Kérjen árjegyzéket.

— **x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színház és variété-műsor. Kezdeté 8 órákor.**

— **x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **x „A pokol”, Dante Alighieri világhírű műve nyomán készült művészi felvétel az Apolló-Színház teljesen új felhelti műsorának kimagasló újdonsága.** A briliáns kompozíciójú kép főszerepeit a legkiválóbb olasz színészek játszzák mesteri erővel.

— **! Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartsák? Olvassa el a „Társalgás művészete” rendkívül érdekes könyvet! Megtudhatja ebből, mint viselkedjen, hogy férj, nő, alattvaló, felelővalót egyaránt megmondjon! Korrektek utasításja lesz az élet minden helyzetében, bálokon, banketteknel, esküvőkon, stb. stb. Tartalomjegyzéket ingyen küld DEÁÚ, Budapest, Rákóczi-ut 80.**

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Bossi-hangverseny.** Vele is úgy vagyunk, mint a nyalánk kis gyerek az utolsó esemégyével, amibe már különben is belekóstolt egy párszor. Tisztelettel és áhítattal készülünk hozzá és még sem esik már olyan jól, mint ahogy illene és kelene. Bossi kissé bombasztikus művészete, mélyenjáró, de néha elkalandozó érzése és tónusa, amely tele van olasz temperamentummal, nemzetközi klasszicitással, de egy kis snobsággal is — mindez most már nem hat megvesztegetően és a tapsok melegségében és intenzitásán is rést üt. Hiába: nem szabad túlterhelni a gyomrot semmivel, főleg pedig zenével nem. Mindenek ellenére — ami különben magától értetődik — ez a demokratikus vasárnapi délután is magas nívón állott, minden számát, főleg pedig a nagyszerű és finom *Avo* Mariát (*Othello*), amelyet meg kellett ismételni és néhány saját szerzeményét lelkes ünneplés kísérte. *Luigi Magistretti* néhány ügyes hárfaszámmal szerepelt. Igen disztigvált és nagyszámu közönség asszisztált az előkelő szereplőknek.

(*) **Grünfeld-kvartett.** Utolsó hangversenyükön *Beethoven* egy fiatalkori művét (*D-dur* 18 opus) és egy szép *Saint-Saens*-t adott igen gondos előadásban. Különösen *Saint-Saens* trombita-szeptettje talált szives fogadtatásra, *Dámit*, *Gianicelli* és *Weim* urak illustris közreműködése folytán. *Szirács* kisasszony igen bájosan és intelligens előadásban énekelt pár dalt; nagyon lelkes és egyhangu sikere volt. virágot és tapsot bőven kapott.

(*) **Bemutató az Operában.** A szombaton bemutatandó „*A havasi gyopár*” című balletjelenetből már most a teljesen kész diszletekkel folynak a próbák. A látványos darab fényes új kiállításal kerül színre. A festői hegyvidékes s tájakon folynak le a ballet cselekményei. Színes jelmezek-

ben vonulnak fel a különböző táncos csoportok és hatásos világítási effektusok kísérik az egyes köpeket. A bemutató előadás iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a premiérré szülő jegyek nagyrésze már elővételben elkelt.

(*) **Vecsey Ferencz hangverseny-körútja.** Vecsey Ferencz világhírű fiatal heggedülművész hazánkban e hó elseje óta Skandinávia nagy városai-ban hangversenyezik. Szenzációs sikereiről fogalmat nyújthat, hogy Stockholmban egymásután három hangversenyt kellett adnia. Mindegyikre zsúfolásig megtelt a terem, s a hideg svédok lelkesedése úgy fokozódott, hogy harmadik este kifogták a művész lovait, s kocsját a fiatalok tomló éljenzése közt vonták a szállodáig. Vecsey Ferencz e hó 25-ikén tért vissza Berlinbe, s másnap már újabb nyolcz hónapra terjedő tournéra indult, melyet ma, hétfőn, Baselen nyit meg. Onnan egyenesen Milanóba utazik. Márczius 3-án kezdődik az olasz körút — összesen *negyvenhárom* hangverseny, — köztük Milanóban 5 (három a Scaplaban), Rómában szintén öt, stb. Le Palmóig. Ez tart május 18-ig. Vecsey Ferencz május 25-én szüleiével Génuból a „Mafalda“-n Buenos-Ayresbe hajózik, ahol tiz hangverseny lesz. Ezután még Peru, Uruguay, Paraguay, Chile és Brazília követhet. A művész október 20-ika körül készül visszatérni. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a délamerikai utra a Vecsey-családot, meghitt barátjójuk, a fiatal gróf Hoyos Ella is elkíséri.

(*) **Az Operaházban** holnap, kedden Hoffmann meséit adják Sándor Erzs (a hármastól főszerep), dr. Székelyhid (Hoffmann), dr. Dalnoki (csodaorvos), továbbá Kertész Ö., Ambrusné, Várady M., Hegedűs, Várady S., Ney B., Kárpát, Somogyi, Pallay, Sebesi és Brada közreműködésével. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Alszeghy Kálmán főrendező. (Evi bérlet 40. Kezdeté 7 órakor). — Szerdán a hegyek alján kerül színre Szamosi, Szover, Karnay, Szemere, Venczell, Payer, Ambrusné, Várady Margit és Mihályi fellépésével. (Evi bérlet 41.)

(*) **Növendékhangverseny.** A Józsefvárosi Zeneiskola tegnap délelőtt rendezte pompásan sikerült matinéjét. Az értékes műsor legkiemelkedőbb száma Kunossy Vilma Chopin interpretációja volt, amelyet a kisasszony csupa finom melankóliával és tiszta emelkedettséggel játszott. Meleg sikere volt, sokat tapsoltak Rott Jenny és Neuberger Ilonka kisasszonyoknak, ugyancsak Dénes Lászlónak, aki egy Simonetti és egy Hubay szótól igen ügyesen adott elő. Igen szép számu és lelkes közönség volt jelen.

(*) **Sándor Erzsí Temesvárott.** Tegnapelőtt tartotta meg művészestélyét Sándor Erzsí és a *Waldbauer-Kerpely* vonósnégyese Temesvárott. A hangverseny Temesvár idején zeneszerzőjének legkimagaslóbb eseménye volt. Sándor Erzsí gyönyörű olasz áriái és Arditó híres Bacciója épp úgy elragadták a közönséget, mint a vonósnégyes előadásában *Mozart* G-dur és *Beethoven* E-moll vonósnégyese. Sándor Erzsí *Dienzl* Oszkár kísérete ismert művésztársaival.

(*) **Hangverseny Veszprémben.** A veszprémi gyönyörű új színházban szombaton élvezetes hangversenyt rendeztek a helybeli kereskedelmi iskola javára. A magas színvonalon álló műsor minden egyes száma rendkívüli tetszéssel találkozott s osztatlan, zajos tetszésben részesült. Dr. Komor Gyula, a Vigaszínház titkára „Festett világ“ című szellemes csövegében pompás színházi adomákat mondott elő. Győző Lajos, a Vigaszínház művésze, kabaré-nótákkal, monológokkal szórakoztatta a közönséget. Kurucz János zongoraművész a saját szerzeményeit adta elő. A hangverseny „elou“-ja *Schack* Malvin dalénekesnő közreműködése volt. A szép és kitünően iskolázott hangú művésznő kizárólag magyar szerzők dalait adta elő fényes sikerrel. Érdekes megjegyezni, hogy a bájos énekesnő három zeneszerző, Szoboszlai Rácz Géza, Karacsay Vidor, Kurucz János, kísérete zongorán. Hangverseny után az előkelő közönség tánczra kerelkedett, amiben a közreműködött művészek is élénk részt vettek.

(*) **Stefániai Imre kitüntetése.** Stefániai Imre, a világhírű fiatal zongoraművész a múlt héten *Károly* román király és *Erzsébet* királyné előtt hangversenyezett Bukarestben *Burmester* Willy heggedülművészszel együtt. Az uralkodó párnak annyira megnyerte tetszését *Stefániai*nak a művészsége, hogy hangverseny után úgy a király, va-

lamint a királyné is melegen gratulált neki és a király *Korona-rendjének* lovagkeresztjével tüntette ki. *Stefániai* Imre a jövő hét végén Budapestre érkezik.

(*) **Bernstein darabjait betiltották.** Párisból jelentik, hogy *Henry Bernstein* becsületbeli ügyei nem fognak lovagias mérközéssel végződni, mert *Leon Daudet* segédei párbajköptelennek nyilvánították Bernsteint s kijelentették róla, hogy egyáltalán nem kért, máskor megtagadta az elégtételt. Bernstein erre nyílt levelet adott közre, s ebben ellenfeleit gyáváknak bélyegzi, akik szájhősök és félnek kardjától. *Leon Daudet* az „Action Française“ munkatársa, akit szombaton Briand rágalmazása és a rendőrség ellen való lázítás miatt le tartóztattak. A rendőrség betiltotta az „Après Moi“ további előadását.

(*) **Felfedezett Rembrandt.** A Kézdi-Kovács László kiállításával kapcsolatban rendezett műkincesek között állítólag szenzációs felfedezés történt, amelyre a véletlen vezette rá a kutatókat. Az antik képek között ugyanis van egy, a gyermek Jézus imádását ábrázoló kis festmény, amely már a megnyitás alkalmával feltűnt a szakértőknek, s általános volt a vélemény, hogy az valamely XVI. századbeli hollandi mester műve. A napokig tartó eszés miatt a Nemzeti Szalon felső világításának két üveglapja meglazult és levált a mennyezetről s az így támadt részen besütött a napsugár a terembe és ekkor láthatóvá vált a lépcső baloldalán Rembrandt ismeretes kézjegye és valami elmosódott évszám is. Természetesen még megerősítésre szorul, hogy tényleg Rembrandt munkájáról van-e szó.

(*) **Magyar operette külföldi bemutatója.** Az elberfeidi városi színházban holnap, e hó 28-án kerül bemutatásra A szentkrokodilus című operette, amelynek szövegét *Heltai Jenő* írta, zenéjét pedig *Forrai Miklós* szerlette. Az operettet körülbelül egy évtizeddel ezelőtt Egyiptom gyöngye címen a Magyar Színházban adták először.

(*) **József Ferencz főherceg a Műcsarnokban.** A Képzőművészeti Társulatnak *Szekély Bertalan* műveiből rendezett emlékkiállítását tegnap az utolsó vasárnapon igen nagyszámu közönség nézte meg a városi Műcsarnokban. A látogatók sorában immár negyedszer jelent meg a Képzőművészeti Társulat védnökének, *József főhercegnek* a fia, *József Ferencz főherceg*, nevelőjének, *Kratochvíll* őrnagynak a kíséretében és hosszú ideig nézegette, tanulmányozta a mesteri alkotásokat. A kiállítás márczius 3-án, pénteken délután bezárul és az utolsó klasszikus hangverseny márczius 2-án, csütörtökön este lesz, amikor a kiállítás délután 6 óráig este 11-ig nyitva van. A Székely Bertalan emlékkiállítása bezárulása után a Képzőművészeti Társulat rendez tavaszi tárlatát rendező, amely április 1-én nyílik meg és május 15-én bezárul.

(*) **A japán kiállítás bezárása.** Az Iparművészeti Múzeum japán kiállítása tegnap zárult be. A megvásárolt tárgyak legnagyobb részét elvitték már a vevők, de még most is sok előjegyzett, részben ki is fizetett tárgy van ott, amelyek még két napig maradnak kiállítva és ezalatt el kell azokat vevetni, mert tovább nem vállalnak érték felelősséget. A ki nem fizetett tárgyakat, valamint azokat, amelyek nem keltek el, becsomagolják és visszaküldik Tokióba.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Az Akadémia összes ülése.** A Magy. Tud. Akadémia ma délután hat órakor Berzeviczy Albert elnöklésével összes ülést tartott. Az ülésen az Akadémia tagjai nagy számban jelentek meg. Az ülés első tárgya lovag Öváry Lipót levelező tag emlékbeszéde volt Malagola Károly elhunyt kiáltag felett. Malagola Károlynak, a velencei állami levéltár igazgatójának életéről és áldásos működéséről, különösen öngyilkosságának okáról beszélt igen érdekesen. A nagy tetszéssel fogadott emlékbeszéd után *Heinrich Gusztáv* főtitkár terjesztette elő a folyó ügyeket. Az ülést zárt ülés követte, amelyen az 1911. évi költségvetést tárgyalták.

Mulatságok.

* **A tegnapi álarozos bál.** A tegnapi este a pesti Vigadóban lezajlott Izraelita Nőegyleti álarozos bál várakozáson felül sikerült. A Pesti Izr. Nőegylet választmánya teljes számban megjelent a Vigadóban, ami nagyban emelte a bál fényét és tetemes összeget jövedelmezett az izr. nőegylet által fentartott nagyszámu jótékony intézmények részére. A jól sikerült álarozos bálon meglátszott, hogy farsang vasárnapja van, pezsgő kedvvel buszított el a farsangtól a nagyszámu mulató közönség, mely a szünnóra alatt a Vigadó első emeleti és földszinti éttermeit is megtöltötte, ahol Muknyák vendéglős kifogástalanul látta el a vendége-

ket. Éjjel után megindult a táncz, mely reggelig tartott jó kedvvel.

* **Bethlen-estély.** A budapesti egyetemek és főiskolák protestáns hallgatóinak Bethlen Gábor Köre márczius 4-én, szombaton este félkilencz órakor a Magyar Tiszviselők Országos Egyesületében (VIII., Esterházy-utca 4) a Bethlen-Ház javára Bethlen-estélyt rendez. Felülfizetéseket a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadnak. Jegyeket a borítékos meghívó előmutatása mellett a Bethlen Gábor Kör helyiségében (VIII., Szentkirályi-utca 22. I. em.) minden nap délben 12-től 2 óráig és márczius 4-én este a pénztárnál lehet váltani.

Nyilttér.

Érvényben lévő törvények nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK.

Hirdetmény.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. cz. részvényesei az 1911. évi márczius 15-ik napján délelőtt 11 órakor a bank helyiségeiben (V. ker., Nádor-utca 7.) tartandó

XLII-ik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1910. üzletévről.
2. Az 1910. évi mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hovatartozásáról.
4. Az alapszabályok 11., 13., 45., 82. és 84. szakaszainak módosítása.
5. A nyugdíjszabályzat módosítása.
6. Az igazgatóság választása.

A részvények letehetőik:

Budapest: a bank főpénztáránál (V. ker., Nádor-utca 7.) és a Magyar Leszámitoló-és Pénzváltóbanknál.

Bécsben: az Union-Banknál.
Párisban: a Société Générale pour favoriser le Développement du Commerce et de l'Industrie en France című banknál.

Az igazgatóság.

Alapszabályok kivonata:

23. §. 20 részvény tulajdona egy szavazatra jogosít.
24. §. Részvényesek, kik szavazójogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összehívása előtt legalább 8 nappal részvényeiket térítvény mellett letéteményezni, a letéteményezés a bank pénztáránál vagy más, a hirdalokban kijelölt helyeken eszközölendő.
25. §. A szavazójog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényesnek adható. Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok részvényesek nem volnának is.

Azoknak, kik szavazójogukat igazolják, a részvényesek és az utánuk járó szavazatok száma megjelölésével ellátott igazoló jegyek adatként át. A letétevény visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

Az 1910. évi nyomatott mérleg 1911. márczius 7-től kezdve a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Minden külön értesítés helyett.

Alulírottak mély fájdalommal jelentik, hogy forrón szeretett édes anyjuk

őzv. Blockner Józsefné

született Kreutzer Janka

f. h. 25-én hosszas szenvedés után Jászakiséren örökre behunyta szemét. A megboldogult hült tetemét f. hó 28-án, kedden délelőtt 11 órakor kísérik utolsó nyughelyére a rákoskeresztúri izr. temető halottszobájából.

Budapest, 1911. február 27-én.

Emléke örökké élni fog szívünkben.

Blockner Izidor, Blockner Gyula fia, Ehrlich Adolfné szül. Blockner Mária, Horowitz Samans szül. Blockner Amália, Patak Miksané szül. Blockner Etel, Blockner Cecília Blockner Gizella leányai, Blockner Izidorné szül. Eisler Regina menyje, Erlich Adolf, Kemény Mór, Horowitz Soma, Patak Miksa vejei. Szamos unoka, dédunoka és rokonok.

Mély fájdalommal eltelve tudatják alólirottak, hogy felejtethetetlen jó atyjuk, apósuk, nagyatyjuk, dédanyjuk és rokonuk

Heidelberg Lipót

f. hó 26-án reggel 3 órakor jámbor és jótékony életének 82-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A drága halott földi maradványait kedden, e hó 28-án d. n. 3 órakor kísérik örök nyugalomra az új izr. temető halottasházából.

Budapest, (VII., Erzsébet-körút 22), 1911. évi február hó 28-án.

BÉKE HAMVAIRA:

Braun Róza szül. Heidelberg, öz. Boschan Lina szül. Heidelberg, Adler Anna szül. Heidelberg, Heidelberg Tivadar, gyermekei: Braun Ignác, Adler D. Adolf, vejei: Öz. Weiner Miksa, szül. Glaser Teréz, sógornője, Balla Józsa szül. Braun és férje, Balla Vilmos, Krausz Emilia szül. Braun és férje, dr. Krausz Ferenc, Steiner Adel szül. Braun és férje, Steiner Bonó, Bedó Tivadar József, Braun Réné, Pollák Elza szül. Boschan és férje, Pollák Emil, Boschan Ernő, Adler Árpád, Adler Tibor, Adler Lili, Just Margit szül. Heidelberg és férje, Just Rezső, Heidelberg Laci és Pista, unokái és számos dédunoka.

FŐVÁROS.

() A vízvárosi plébániai javadalomra a bitoros-hercegsprímás most hirdette ki a pályázatot. A pályázatok benyújtásának végső határideje március 10-ike. A választás valószínűleg az április 5-én tartandó közgyűlésen lesz.

() Az osztrák delegátusok a hatósági építkezésnél. Az osztrák delegációnak Budapesten időző tagjai vasárnap délelőtt megtekintették a városi építkezéseket, a kislakásokat és a városi bérházakat. Az osztrák delegáció tagjai közül többek között ott voltak Baernreuther volt miniszter, a delegáció elnöke, Gessmann és báró Gausch volt miniszterek, gróf Abenbergstraum, báró Chiari, Stranzky, Steiner, Udvar, Susteric, Exner delegátusok, ott voltak továbbá Thallóczy Lajos osztályfőnök, Szalay László miniszteri tanácsos, Gerlóczy Gyula miniszteri osztálytanácsos. A főváros részéről a vendégeket dr. Vaszilievits János alpolgármester, Folkusházy Lajos tanácsos, dr. Wildner Ödön főjegyző, dr. Haros Ferenc és Demjén Géza tanácsjegyzők fogadták. A vendégek délelőtt fél tíz órakor indultak el automobilon és először az Üllői-uti tisztviselőházat, a Mihalkovics-téri és Gyáli-uti kislakásokat tekintették meg. A kislakásoknál elismerésüknek és csodálkozásuknak adtak kifejezést. Délben megtekintették a községi kenyérgyárat, ahol Werner igazgató fogadta és kalauzolta őket. Megtekintették a gyár összes helyiségeit és különösen a munkásöltözők és fürdők nyerték meg tetszésüket. A gyár megtekintése után a főváros pompás reggelivel vendégelte meg a delegátusokat, akik a gyárból való távozásuk alkalmával csodálkozásuknak adtak kifejezést a látottak fölött. A társaság innen a Lehel-utcai elemi iskolához ment, ahol különösen a tornaterem fényes és czélszerű berendezése, az előadási terem és az egészségesen épített folyosók szépsége felett fejezték ki elismerésüket. Ezután az Angyal földi-utca és az Aréna-ut sarkán levő népszállót tekintették meg. A szállodában 417 külön hálófülké van, amelyeket egymástól a körülbelül két és fél méter magas falakon elhelyezett vasrács választ el. A szállodában ezenkívül közös étkező, könyvtár, fürdő is van. Az egyes szobák napi ára ötven-hatvan fillér. Az osztrák delegátusoknak különösen ez az intézmény tetszett, mert ezzel vélik a munkásosztály körében divó vadházastípot megszüntetni. A társaság innen az V. kerületi Berzenczey-utca 46—48—50—52. számú városi házakhoz ment, majd pedig az épülő V. kerületi népotthonot tekintette meg. A népotthonban kiszállók, népkonyha, foglalkoztató műhely is lesz férfiak és nők részére egyaránt. A népotthon megtekintése után a delegáció tagjai Vaszilievits János alpolgármester előtt újból kifejezést adtak elismerésük-

nek és megköszönték a főváros vezetőinek, hogy alkalmat nyújtottak a hatósági építkezések megtekintésére.

() Ipari Index. Budapest székesfőváros házi-nyomdája kiadásában egy igen érdekes mű jelent meg: az Ipari Index. A mű betűrendben csoportosítja a mindennapi életben szükséges összes kormányhatósági elvi jelentőségi rendelkezéseket. Iparosok, kereskedők és mindazok részére, akik akár elméletileg, akár gyakorlatilag iparügyekkel foglalkoznak, szinte nélkülözhetetlen ez a könyv, mert a rendelkezések könnyen kezelhetően, áttekinthető módon olyan formában vannak összegyűjtve, hogy a szükséges tudnivalók hosszadalmas, időrabló keresgélés nélkül azonnal megtekinthetők. A mű szerzője a fővárosi tanács jegy. ipar- és kereskedelemügyi osztályába beosztott tanácsjegyző, Bukovszky Viktor.

() A hirdetésügy városi kezelésben. A főváros tudvalevően fölmondotta a hirdetés-kiadásra kötött szerződést s elhatározta, hogy a hirdetésügyet házi kezelésbe veszi. Március 11-én jár le a szerződés s a tanács megtett minden intézkedést, hogy március 12-én a város akadálytalanul folytassa az üzletet. A vállalkozónak hosszabb időre szóló szerződéseit átvette a város s ő fogja végezni a munkát a vállalkozó szerződésében megállapított feltételek mellett.

KÖZIGAZGATÁS.

Egy millió a kassai egyetemre. Ama városok sorában, amelyek az egyetemért harcolnak, Kassa városa is kiveti a maga részét. Az egyetem kérdése a holnap, e hó 28-án tartandó közgyűlésen fog szönyegre kerülni és olyan határozati javaslatot fognak elfogadni, amelyik Kassa város alkalmasságát bizonyítja. Az együttes bizottságok ugyanis szombaton ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a közgyűlésen a nagy bizottság kérelmére egy millió koronát és ingyen telket adnak a felállítandó egyetem részére, de csak úgy, ha annak három fakultása lesz, vagyis, ha a kormány teljes egyetemet állít.

A verseczi törvényszék. Verseczről jelentik: A Verseczen felállítandó törvényszék ügyében az igazságügyi minisztérium f. hó 26-án kelt leiratával arról értesítette Versecz város közönségét, hogy az emelendő törvényszéki épület tervének és költségvetésének elkészítését elrendelte. A hír a város közönsége körében nagy örömet keltett. A város képviselőjét, Karátson Lajos honvédelmi államtitkár, aki ma este érkezett Verseczre, rendkívül meleg ovációkban részesítették a felállítandó törvényszék ügyében kifejtett lelkes fáradozása elismeréseként. Az államtitkár kedden Panaszovára utazik.

EGYESÜLETEK.

(—) A Good-Templar Rend felavató-estélye. A Good-Templar Rend nagypáholya folyó hó 25-én este dr. Madzar József elnöklésével felolvasó ülést tartott, mely alkalmával szilvezei Várady Sándor, az Operaház művésze „Az alkohol és ének-művészet” czímen olvasott fel. Várady felolvasása után S. Komlóssy Ilona, a Vigaszínház művésznője anti-alkoholista verseket mutatott be kedves, finom művészetével. A Társadalmi Múzeum előadó-termet zsufoltság megtöltő publikum zajos tapsal meg elismeréssel adózott Várady Sándornak és S. Komlóssy Ilonának is.

(—) Az Első Balatoni Gyermekszanatórium. A Balatonalmádiban megnyíló gyermekszanatórium első berendezését állapította meg vasárnap délelőtt a dr. Hajduska Emil, a földhitelintézet igazgatójának elnöklésével kiküldött bizottság. A berendezésre vonatkozó javaslatokat dr. Fodor Oskár ismertette, majd Ruffy Pál miniszteri tanácsos, orsz. főfelügyelő fejtegette a szegény gyermekek szanatóriumának országosan fontos ügyét és a szanatórium czélszerű berendezésének kérdését. Lichtenberg Kornél egyetemi tanár felszólalása után Hoepfner Guidó műépítész tét jelentést az építkezés állapotáról.

(—) Az Állami Tisztviselők Orsz. Egyesülete március 7-én, kedden, délután hat órakor az Első Magyar Általános Tisztviselő-Egyesület palotájában (II., Főherceg Albrecht-ut 11. sz.) választmányi ülést tart.

SPORT.

() A vasárnapi mérkőzések. A bajnoki mérkőzések legyében folytak le vasárnap a matchek. A legnagyobb érdeklődés természetesen a Millenáris pálya felé terelődött, ahol közel 8000 ember élvezett végig egy gyönyörű szép, elejétől végig fair küzdelmet. Revanche jelleggel birt a BAK—33FC találkozás, ahol a BAK tényleg revanchet vett magának a 33-asokon, bár a legminimálisabb goaldifferenciával győzött. — Határozott balszerencse kísérte a NSC szimpatikus csapatát, ahol a kapus és hátvéd összejútközéséből nem kevesebb, mint két öngol keletkezett. (Az első öngol után Burrián el akarta hagyni a pályát, de visszatartották.) Azonkívül mindkét részről egy-egy tizenegyes hozott goalt. — Meglepetésnek mondják, bár mi egy csöppet sem lepődünk meg a VTE—TTC eredményén. A TTC erősen megdöbbentve lépett a pályára. Beímel kapusa helyén ugyanis egy nagyon gyenge tartalék szerepelt. A VTE a múlt szezonban már nem egy értékes győzelmet szerzett magának meglepetés útján és most a gyengén játszó kapus hibájából nagy goaldifferenciával veri a 33-asokat legyőző TTC-t.

Részletes eredmények a következők:

FTC—BTC 5:0 (1:0). Millenáris. A nagy hatalmas tribün megtelével lép a pályára a két régi rivális. Az FTC imponáló győzelmet oadaadó, lelkes és kitartó játékaik köszönhet. Az egyéni játékot sutba dobván, az összjátékra fektette a fősúlyt és a mérkőzést sikeresen küzdötte végig meglepő eredménnyel. FTC a játék elején frontba kerül és Korodi már a hetedik percében megszéri a vezetést. Ezután BTC támad, de gyakori lerohanásai eredményt nem hoznak. A féldő szintén a BTC támadásával ér véget. Half-time után a szél eláll és ez FTC-nek kedvez. Egy kirohanást Schlossestől, mely különben biztos goal — Bihari rávetéssel menti. Borbás rövid centerelésre Szeifler révén goalt hoz (10 p.). Rövid idő múlva Schlosser lövéséből ismét bent van a labda Bihari kapujában. Szeifler a negyedik és ugyancsak ő az ötödik goal megszerzője. Mészáros támadását azonban már a bíró lefűtöli. Kifogástalanul és pártatlanul bírskodott Herzog Ede.

BAK—33 FC 1:0 (0:0). A fehér-feketék csapata Weisz Frigyes, Kehrling és Bosnyákovich nélkül indult a küzdelemben a BAK teljes csapata ellen és bár a BAK félténye előre volt látható, a támadásokat szépen tartóztatta fel. Az első féldő eredménytelenül végződött. A másodikban Kussera lövi a győzelmet jelentő goalt.

Törökvis—NSC 3:1 (1:0). A tréninghány mindkét csapatnál feltűnő volt és inkább az egyéni játékok domináltak. Az NSC legjobb embere Burrián volt és kitűnő volt a védelemben Feldmann. A Törökvis támad az első féldőben, de már ugy látzik, hogy eredmény nélkül, mikor NSC egy öngolt csinál. Half-time után, változatos játék közben egy-egy tizenegyes lesz mindkét részről goallá értékesítve. A harmadik goalt NSC szintén saját hibájából kapja. Bíró Vámos.

UTE—TTC 5:0 (2:0). Az UTE nagy goalarányú győzelme és egyúttal a TTC mentőségül is szolgál, hogy a tartalék kapusa, Herner nagyon bizonytalanul játszott, ami az egész csapatot deprimálta. Az UTE kapujában viszont Kazár nagy szerű védést produkált. Az UTE csapata, ha tudásban nem is, de lelkesedésben és főleg szerencsében felülmúlta ellenfelét. A goalok közül kettőt Surnik, egyet Molnár és kettőt Novák rugott. Bíró Izsó László.

() Mezei verseny a Margitszigeten. A szép fejlődésnek indult cross-country versenyek sorozatát a MAC. kettős mezei versenyre nyitotta meg tegnap a Margitszigeten, amely igen szép sikerrel végződött. A verseny két részből állott: ifjúsági és kezdők versenyéből, az elsőt a MTK., a másodikat a BEAC. csapata nyerte meg. Egyéni győztes az elsőben: Koranek János (MTK.) 17 perc 27.2 mp. alatt, a másodikban: Maros (MAC.) 16 perc 44 mp. Részletes eredmény a következő:

I. Ifjúsági mezei verseny. (Táv 4500 m.) Egyéni: 1. Koranek János (MTK.) 17 perc 27.2 mp., 2. Gyulai (MAC.), 3. Frank (MTK.). Nagy fölényrel nyerve. Csapatversenyben: 1. MTK. (Koranek, Frank, Vigdorovics, Kalocsai, Vogl) 25 pont, 2. MAC. 90 pont. Több csapat nem indult. — II. Kezdők verseny. (Táv 4500 méter.) Egyéni: 1. Maros (MAC.) 16 perc 44 mp., 2. Krammel (FTC.), 3. Kertész (BEAC.), 4. Thomka

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

széleskörűen valódi áldás gyomorhajosok-
nak és székrekedésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elcsúszott gyomor
8-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.

Kis-Ér 40 szék,
nagy-Ér 80 szék

(BEAC.), 5. Zöllner (BEAC.), 6. Thienschmidt (FTC.), 7. Leitner (FTC.), 8. Cuppon (MAC.), 9. Medgyessy (MTE.), 10. Geiger (KAOE.), 11. Friedmann (BEAC.), 12. Horváth (FTC.), 13. Pois (MAC.), 14. Sugár (MTE.), 15. Bursits (BEAC.), 16. Molnár (FTC.). Maros könnyen nyer, 30 induló. Csapatversenyben: 1. BEAC. 38 pont, 2. FTC. 43 pont, 3. MAC. 63 pont, 4. MTE. 94 pont, 5. KAOE. 37 pont.

() A MLSz. közgyűlése. A Magyar Labdarúgó Szövetség szombat este tartotta meg saját helyiségében XI. évi rendes közgyűlését Kárpáti Béla elnöke alatt. A mezejített tisztújítás eredménye a következő: társelnök (egyhangúlag) Kárpáti Béla, alelnökök: dr. Bognár Elek (BTC.), Friedrich Nándor (MAC.), Oprée Rezső (FTC.); főtitkár: Malecki Román (BTC.); titkár: Földessy János (MAC.); pénztáros: Minder Frigyes (BTC.); ellenőr: Missuray Ágost (Postás); ellenőrök: Krausz Jenő (Kispest), Grolig Ernő (BAK.) Suhajda István (III. ker.), Tanácsstagok: Balogh Hugó (FTC.), Bubics József (Kassa), dr. Csányi József (33. FC.), dr. Bobák Emil (MAC.), Farkas István (URAK.), Fischer Mihály (URAK.), Langfelder Ferencz (UTE.), Lauber Dezső (Pécsi AC.), Lucius Károly (BTC.), Malaky Mihály (FTC.), Moravitz Jenő (Monor), dr. Olgay István (MAC.) dr. Papp Salamon (Postás), Pogány Gyula (Pozsony), Puskás István (ESK.), Reipricht Antal (Testvériség), Stielly Gyula (BAK.), Stobbe Kálmán (NSC.), Szieberth Imre (MÁV. gépgyár), Szóka István (OTE.), Tóth Mihály (Törökves), Vida Henrik (MTK.), Vörös Kálmán (FIAK.).

TÖRVÉNYSZÉK!

§ Birói kinevezések és áthelyezések. A király *Imrefi* Imre, a pécsi ítélőtáblához tanácsjegyzőül berendelt temási járásbíró a paksi, valamint *Szöke* Lajos pécskai járásbíró a kőrösbölkényi járásbíróhoz saját kérelmükre leendő áthelyezésük mellett a VII. fizetési osztályba sorozott járásbírák, *Zsiga* Lajos marosvásárhelyi törvényszéki jegyzőt a székelyhídi járásbíróhoz, *Várady* Imre nagyváradai törvényszéki jegyzőt a nagyváradai törvényszékhez, végül *Schindler* Márton soproni törvényszéki jegyzőt a felsőpulyai járásbíróhoz albirákká kinevezte; *Csegezi* Gyula marosújvári kir. járásbírónak törvényszéki birói minőségben a tordai kir. törvényszékhez, *Szardahelyi* Károly enyingi kir. járásbírónak a községi kir. járásbíróhoz, dr. *Margitai* Valér apatini kir. járásbírónak törvényszéki birói minőségben a zombori kir. törvényszékhez és *Kolb* Géza berettyóújfalui kir. járásbírónak a nagyváradvárosi kir. járásbíróhoz saját kérelmükre leendő áthelyezését megengedte.

§ Visszavont petíció. Hódmezővásárhelyről jelentik: A *Kun* Béla orsz. képviselő mandátuma ellen a munkapárt által beadott petíciót, melyet a Kuria 28-án tárgyalt volna, ma a közjegyző előtt a beadók visszavonták.

§ K. Lippich Elek sajtópöre. A büntetőtörvényszék vádatánca döntött afelőtt a felfolyamodás fölött, amelyet *Zala György* és *Róna József* szobrászművészek adtak be *Szlavék* Ferencz vizsgálóbírónak az ellen a határozata ellen, melylyel az ellenük *K. Lippich* Elek miniszteri tanácsos által folyamatba tett rágalmozási sajtóperben a valódiság bizonyítását megtagadta azzal az indokolással, hogy az ügy fegyelmi uton már jogérvényesen befejezést nyert. A vádatának a vizsgálóbírónak ezt a határozatát a beadott felfolyamodás következtében megváltoztatta és a valódiság bizonyításának helyét adott.

§ Megvádolt bíró. Két évvel ezelőtt dr. *Barovszky* Lajos, a hírhedt pánszláv ügyvéd ellen bojkottot rendeztek *Losonczon*, abból az alkalomból, hogy az ügyvéd ott egy pánszláv bankot alapított. A városban plakátokat ragasztottak ki, amelyek arra figyelmeztették a lakosságot, hogy se ételt, se szállást ne adjanak a bank embereinek. *Barovszky* házát meg is dobálták a családját is inzultálták. Közvetlen az eset után egy lap indult meg *Losonczon*, a „Népakarat”. Egyetlen egy szám jelent csak belőle, amely megvédelmezte *Barovszkyt* és azt állította, hogy a bojkott értelmi szerzői dr. *Honthy* Rezső ügyvéd és dr. *Gottl* Rezső törvényszéki bíró. A cikket az állított bíróról, hogy minden zsiros esődügvet dr. *Honthynak* juttat, aki hálából váltókat zsírál neki s azután ő fizeti ki a tartozásokat. *Gottlon* kívül még másik két bíróról is esett szó a cikkben s mindhárom sajtóper indították a szerző *Schiff* Rezső szabómester ellen, akit a mai esküdtészi tárgyaláson dr. *Landler* Jenő védett. Miután a megvádolt bírók maguk a legtagyobb bizonyítás elrendelését kérték, ezt a bíróság el is rendelte s e végből a tárgyalást elhalasztotta.

§ Gyermekegyilkos anya. Csömör Mária huszonkét éves cselédleány ez év január 4-én délután fugyermeknek adott életet. Ujszülött gyermekét nyomban a szülés után egy szalmazsák alá dugta, ahol az ártatlan poronty megfuladt. A bűnös anyát a rendőrség letartóztatta és a kir. ügyészség gyermekölés bűntette miatt emelt ellene vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnygyet a büntetőtörvényszék dr. *Mikovich* bíró elnöklésével és Csömör Máriaat a vádbeli cselekményért tíz hónapi börtönnre ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank mérlege.

— Tiszta nyereség 8,260,863 korona; osztalék 25 frank. —

Budapest, február 27.

Vezető bankjaink közül ma a Magyar Jelzálog-Hitelbank is közzétette 1910. évi mérlegét, mely ismét egy hatalmas lépést jelent a bank régi fényes pozíciójának visszaszerzésére. A Jelzálog-Hitelbank ma már ismét az az irányadó tényezője a hazai jelzálog-piacnak, ami volt régebben. Nagy súlya ismét érvényesül kifelé, a nagy nemzetközi piacokon is. Aki ismeri hazánk pénzügyi történetét, az tudja azt is, hogy a külföldi, különösen a francia tőke bizalmának megnyerése terén a Magyar Jelzálog-Hitelbank mindig szerepet vitt. Ez az intézet volt az, amely első ízben nyerte meg a francia piacot a magyar községi kötelezők számára és utat nyitott a világ egyik legnagyobb tőkeerővel rendelkező piacának Magyarország felé. Finanziális életünkben nagyjelentőségű volt az a kezdeményezés, amit az elmúlt évben a Jelzálog-Hitelbank még egy — talán az elsónél is fontosabb — kezdeményezéssel szaporított: azzal, hogy a múlt év vége felé első ízben sikerült elhelyeznie Franciaországban magyar jelzáloglevelet. A bank ugyanis egy francia csoporttal megállapodást létesített egy 50 millió frank n. é. 4%-os záloglevél kibocsátmányának felerészben fix, felerészben opcionális átvételére és a francia, svájci és belga piacon való bevezetésére. Ezen összegből a 25 millió fix összeg egészenben, nemkülönben az opcionális összeg egy része a folyó évben tényleg átvételén, ennek elszámolása az 1911. évre marad. Ez a siker kétségtelenül annak a nagy bizalomnak és elismert tekintélynek folyománya, amelynek a bank kormányzója a nemzetközi pénzügyvilágban örvend; de nyeresége az egész magyar közgazdasági életnek. Mert hogy egy agrár-állam zálogleveleinek egy olyan hatalmas piacon való megjelenése — mint aminő a francia piac — igen nagy kihatású esemény, az bővebb indokolásra nem szorul.

De általában az összes üzletágakban nagyarányú fejlődés jelei mutatkoznak, mint azt az alábbi táblázat is mutatja. Volt ugyanis:

	1908	1909	1910
Kib. záloglev.	208,274.300	227,599.100	265,680.600
Kib. községi kötelezők	142,567.000	162,167.500	179,081.000
Jelzálog-kölcsönök	210,182.746	233,631.597	278,805.946
Községi kölcsönök	267,046.639	281,567.188	306,045.933
Tiszta nyereség	4,607.907	5,340.001	6,073.337

Ez a nagyarányú fejlődés — mely ezekből az összehasonlító adatokból kitetszik — annál értékesebb, mert az, miként a hatalmas nyereség is, elsősorban és kizárólag, a bank rendes folyó üzleteire vezethető vissza. Így azon hitelszükségletek kielégítése folytán, amelyeket egyrészt a székesfővárosi nagyarányú építkezések, másrészt a megyei, városi és községi közönségnek jelentékeny befektetései a bankkal szemben támasztottak, az intézet jelzálog- és községi kölcsönüzlete a lefolyt évben hatalmas lendületet vett. Az ez évben valóított kölcsönök összege 81 millió koronát tesz, ami a bank fennállása óta a legmagasabb valóítási eredmény; az évi átlag eddig 34 millió korona volt. Az intézet különböző kibocsátmányaiából a múlt évben visszavásárolt címletek levonása után — netto 47 millió korona összegű helyzetetett el. A kölcsönüzlet múlt évi fejlődésének eredménye, hogy a Jutalékok stb. számláján az előző évi összeggel szemben 359.000 korona többlet mutatkozik. Ugyancsak jelentékeny többlet nyer elszámolást a „Kamatjövdelemek” számláján is, mert az intézet kamatbevétele 265.000 koronával nagyobbak a tavalyiaknál.

Mint az alábbi mérlegből kitetszik, az 1910 évi december 31-ére lezárt a mérleg szerint az 1910 évről átlétezt 741.938 korona 70 fillér hozzászámitásával 8.260,863 korona 56 fillér bruttó nyereség és az adók, kezelési költségek stb. levonása után a múlt évben kimutatott 5.342,001 korona 78 fillérrel szemben 6.073,337 korona tiszta nyereség mutatkozik. E nyereség fölösztatására nézve az igazgatóság elhatározta, hogy f. évi márczius 15-ére egybehívandó közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy a forgalomban levő 200.000 darab részvény után részvényenként a múlt évi 22 frankkal szemben 25 francs osztalék fizetessék, továbbá az intézeti nyugdíjalap javadalmazására 100.000 korona, az intézeti tisztviselők és szolgák külön jutalmazására 100.000 korona fordítassék és az alap szabályszerűleg meghatározott levonások után még fennmaradó 818,197 korona 25 fillér a folyó évre vitessék át. Az alábbi nagyszabású mérleg, melybe az intézet birtokában levő értékpapírok — különösen a saját záloglevelek, községi kötelezők és sorsjegyalomány is az 1910. december 31-én jegyzetkénél jóval alacsonyabb árfolyamon állítottak be, teljesen indokoltá teszi azt, hogy az igazgatóság, bár a részvényhozadók megállapításánál a legszigorúbb elveket tartotta szem előtt, mégis az ez évi osztaléknak a tavalyonál 3 frankkal magasabbban 25 frankban való megállapítását indítványozhassa a közgyűlésnek.

A mérleg egyébként a következő:

Vagyon-mérleg. Vagyon: A záloglevelek külön biztosító alapjának értékpapirjai 13,793,048 K 21 fillér. A községi kötvények külön biztosító alapjának értékpapirjai 15,313,655 K 14 fillér. Pénztár-számla 1,346,194 K 73 fillér. Pénzügyintézetkénél kamatozásra elhelyezett pénzek stb. 14,186,331 K 24 fillér. Lombard-előlegek értékpapírokra 6,724,002 K 58 fillér. Értékpapírok számlája (saját értékpapírok) 15,844,107 K 20 fillér. Saját záloglevél- és községi kötvénykéslet számla 23,303,333 K 53 fillér. Házzámla (ház a Váci-utca 9. sz. alatt) 1,300,000 K, ház a Nádor-utca 7. szám alatt 1,100,000 K) 2,400,000 K. Ingatlanok számlája (árverésen megvett ingatlanok) 1,508,801 K 46 fillér. Annuitások számlája 1,783,661 K 59 fillér. Adóok 13,495,784 K 13 fillér. Consortialis számla (consortialis befizetések) 2,264,293 K 29 fillér. Kölcsönök (jelzálogos kölcsönök záloglevelekben 278,805,946 K 18 fillér, jelzálogos kölcsönök készpénzben 2,572,077 K 61 fillér, községi kölcsönök 306,045,933 K 21 fillér) 587,423,057 K. A kölcsönvevők biztosító alapjának értékpapirjai 4,014,110 K 42 fillér. A nyugdíjalap értékpapirjai 1,982,713 K 24 fillér. Széll Kálmán betegsegélyező alap értékpapirjai 100,000 K. Átmeneti számlák 8,258,716 K 69 fillér. Összesen 713,739,810 K 53 fillér. Teher: Részvénytőke (200.000 darab részvény 4 100 frt = 200 korona, betudva a záloglevelek külön biztosító alapja 13,500,000 K és a községi kötvények külön biztosító alapja 15,000,000 K összesen 28,500,000 K) 40,000,000 K. Agió-alap (részvénytőke után befolyt aranyagió 7,126,652 K 58 fillér, részvénytőke külön arany arfolyam tartalékalap 2,373,347 K 42 fillér) 9,500,000 K. Tartalékalap 11,800,000 K. Külön tartalékalap (I. 4,250,000 K, külön tartalékalap II. 2,250,000 K) 6,500,000 K. Árfolyamkülönbözeti tartalékalap 2,000,000 K. Ingatlan tartalékalap 2,100,000 K. Összes tartalékalapok 32,400,000 K. Nyugdíjalap 1,983,472 K 04 fillér. Széll Kálmán betegsegélyzőalap 100,000 K. Kölcsönvevők biztosító alapja 4,063,099 K 59 fillér. Forgalomban levő kibocsátmányok: záloglevelek 265,680,600 K, községi kötelezők 179,081,000 K, kamatozó és kamatozatlan nyereséménykötvények 113,335,400 K, összesen 558,097,000 K. Jelzálogos és községi kölcsönök után antiezipált részletek 6,492,877 K 31 fillér. Jelzálogos és községi kölcsönökből visszatartott összegek 16,923,386 K 02 fillér. Hitelezők 23,106,948 K 72 fillér. Beváltandó részvény-, záloglevél-, községi kötelező- és nyereséménykötvény-, szelvények 6,855,532 K 39 fillér. Kisorsolt záloglevelek, községi kötelezők és nyereséménykötvények 4,217,728 K 39 fillér. Átmeneti számlák 13,426,428 K 98 fillér. Nyereségek egyenlege 6,073,337 K 09 fillér. Összesen 713,739,180 K 53 fillér.

Nyereségek és veszteségek számlája: Tartozik: Igazgatási és kezelési költségek: az igazgatók, tisztviselők és szolgák fizetési és lakbérilletményei, a bank helyiségeinek bérlete, nyomtatványok, hirdetések, bélyeg- és postai kiadások: 1,299,631 K 87 fillér. A felügyelő-bizottság illetménye 19,076 K 91 fillér. Az intézet hozzájárulása a nyugdíjalaphoz 16,626 K 57 fillér. Adószámla: évi adók és budapesti, bécsi és párisi illetékek 841,367 K 18 fillér. Leltár-számla: leírás 10,883

K 94 fillér. Nyereségek egyenlege 6.073.337 K 99 fillér. Összesen 8.260.863 K 56 fillér. *Követel:* 1909-ről áthozott nyereség 741.938 K 70 fillér. Jutalék a jelzálog- és községi kölcsönüzletből, nyereségek eladott záloglevelekből, községi kötelezőkön és nyereség-kötvényeken és egyéb nyereségek 3.074.739 K 27 fillér. Kamatjövendők (értékpapír-, záloglevél-, községi kötelező (adómentes), előleg- és egyéb kamatok 4.331.204 K 22 fillér. Házbér a Váci-utca 9. és a Nádor-utca 7. számú házak után 112.981 K 37 fillér) 1.444.183 K 59 fillér. Összesen 8.260.863 korona 56 fillér.

Mi történik a tőzsdén? Aki figyelemmel kísérte az utóbbi napokban az értéktőzsde életét, az csodálkozással állapíthatja meg, hogy az a pezsgő élet, mely az utóbbi években a budapesti értéktőzsdét oly hatalmas lendülettel kiemelte régi jelentéktelen szerepköréből, mintha derékon törött volna ketté. Nincs semmi élet az egyébkor hangos termekben; bizonyos bágyadság érzik ki a szabadságtéri palotából, hol az árfolyamok nagy lanyhaság mellett morzsolódnak le. Ez a jelenség annál szembeötlőbb, mert hiszen napjainkban sem a közgazdasági, sem a politikai életben nem történt olyasmi, ami a lanyhaságot indokolná; gazdasági krízis sem nálunk, sem a nemzetközi piacokon nincs. Ellenben a gazdasági helyzet mindenképpen megnyugtató és a pénzpiac sem mutat különös feszültséget. A nap-nap után megjelenő mérlegek igen örvendős fejlődés képét tárják fel az egész vonalon, úgy, hogy az általános közgazdasági helyzet után ítélve, most az értéktőzsdén a legpezsgőbb üzleti életnek kellene lebonyolódnia, holott éppen ellenkezőleg a legnagyobb lanyhaság uralkodik. Ennek a lanyhaságnak igazán érdekes oka van. Arról értesülünk ugyanis, hogy a nagyobb budapesti és bécsi bankok titkos támogatásával egy csoport alakult a budapesti tőzsdén azzal a határozott céllal, hogy a főszűrt a Krausz-csoport kontreminalására fekteti és következő akciójával teljesen elüti a vezető szereptől Krausz Simont. Ez a csoport azzal érvel, hogy Krausz Simon agitációja következtében a budapesti tőzsdén oly rohamosan emelkedtek az összes vezető értékek árfolyamai, hogy a részvények kamatozását és bense értéket is túlhaladják már. Ezért a kontremin-csoport — mint ők mondják — csak a kellő határok közé akarja szorítani a tőzsdéi árfolyamokat. Ez így szépen is hangzanék; azonban van a csoportban több értékpapírkereskedő is. Ezek már csakugyan nem hivatkozhatnak az árfolyam-redukálás szükségességére, hiszen az ő érdekük éppen az árfolyamok fejlődése. Ezek tehát inkább azért támogatják a kontremin-csoportot, mert már régtől fogva féltékeny szemmel nézik a Krausz és Bettelheim-céggel tulsúlyát a budapesti tőzsdén. A kontremin-párt — a vezető bankok titkos támogatásával — meg is kezdte már harcát a Krausz-csoport által favorizált értékpapírok ellen. Hogy pedig ez a kontreminalás rendszeres és erős, mutatja az is, hogy az összes, a mágnás-csoport által favorizált részvényekben az utóbbi napokban nagy a hanyatlás, állandó a lanyhaság, jóllehet egyik-másik részvény vállalatáról olyan kedvező hírek kerülnek forgalomba, hogy azok árfolyamának emelkedése lenne indokolt. Úgy látszik, a Krausz-csoport ellen dolgozó pártnak igen nagy a tökéreje, mert eddig tulsúlyban van a tőzsdén ennek tudható be az értéktőzsdén uralkodó nagy lanyhaság. Az értéktőzsdén — minden jel szerint — izgalmas napok tanuja lesz a közelben.

Építőiparosok közgyűlése. A Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége tegnap tartotta évi rendes közgyűlést az Újvárosi háza közgyűlési termében Kauer Gyula elnöklésével. A közgyűlésen a német és az osztrák építőiparosok szövetsége is képviseltette magát. A közgyűlés megnyitása után Stummer, az osztrák delegátus azt indítványozta, hogy a magyar építőiparosok is lépjenek be abba a szövetségbe, amelynek most Németország, Ausztria és Svájc a tagjai. A német delegátus hasonló értelemben szólalt föl. Ezután Parkas Elek igazgató előterjesztette a szövetség 1910. évi működéséről szóló jelentését, amelyből hosszabb eszmecsere fejlődött ki. Ezután letárgyalták az indítványokat és megalakították a választott bíróságot. Az elnök ezután berekesztette a közgyűlést.

A Ganz és Danubius fuziója. Több ízben megemlékeztünk már a Ganz és Danubius-gyárak fuziójáról, mely fuzió a közel jövőben tényleg létre is jön a két iparvállalat között. A Ganz és Társa vasöntő- és gépgyári r.-t. március 16-ára már összehívta rendes közgyűlést, melynek egyik pontja a fuzió kimondása. Az igazgatóság azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy 3600 darab 800 korona névértékű részvényt bocsásson ki a Danubius haj- és gépgyár r.-t. részvényeivel való kicserélésé czéljából. Ugyanez a közgyűlés fogja az évi mérleget is megállapítani, valamint a fuzió folytán szükséges alapszabályok módosításáról is dönt.

A Magyar Villamosági R.-T. közgyűlése. A Magyar Villamosági Részvénytársulat ma tartotta meg dr. Matlekovits Sándor elnök vezetésével tizenhetedik rendes közgyűlést. Az igazgatóság jelentése közli, hogy az elmúlt évben az áramfogyasztás tetemes növekedést mutatott. A Lágymányoson épült új állami dohánygyárat nem csupán világítás czéljára látták el villamos berendezéssel, hanem az új gyár motorikus czélokra is kizárólag villamos erőt fog használni és az áramszolgáltatásra a vállalat kapott megbízást. Az elmúlt évben 1960 új fogyasztót kapcsoltak a vállalat vezetékhálózatához. Az 1910. év végén a csatlakozott fogyasztási helyek 14.932.593 Watt áramigénybevétel képviselnek. A fogyasztás tetemes növekedése a vezetékhálózat jelentékeny megerősítését tette szükségessé, amiért is három új főkábel fektették le. A lefolyt évben összesen 20.996.35 méter új vezeték szereltek és a vezetékhálózat hossza az év végén 227.984.13 méter lett. A legutóbbi nyár folyamán üzembe helyeztek egy újabb 3000 lóerő teljesítményű gőzturbina-csoportot és az, valamint az egyéb berendezések is kielégítően működnek. A közgyűlés az évi jelentést ugyszintén a felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vette, elhatározta azután, hogy a tartalék-alap dotálása és az igazgatóság alapszabályszerű jutalékának levonása után, valamint a múlt évi nyereségáthozatal beszámításával 1.646.509 korona 79 fillért tevő tiszta nyereségből 40.000 darab társulati részvényt szelvénynek darabonként 24 korona osztalékkal való beváltására 960.000 korona, a segélyalap javára 10.000 korona, az ujtási alap javára 150.000 korona és a külön tartalék-alap javára 330.000 korona lesz fordítandó, a fennmaradó 196.509 korona 79 fillér pedig új számlára átvendő. A megejtett választások során Minkus Jenőt, Fleischl Sándort (új) és vágveeszi Welisch Alfrédet (új) az igazgatóságba, dr. Náray-Szabó Sándort (új) és gróf Pongrácz Ferencet (új) pedig a felügyelő-bizottságba választotta meg a közgyűlés. Az igazgatóság a közgyűlést követő ülésén dr. Matlekovits Sándort elnöké, Déri Miksát és Zipernowsky Károlyt pedig alelnökké újabb megválasztotta.

Az Első Magyar Iparbank közgyűlése. Az Első Magyar Iparbank ma délután tartotta meg Braun Károly elnöklésével XLVI. évi rendes közgyűlést, amelyen az intézet alapítókéjét 6 millióról 10 millió koronára emelték fel. A közgyűlésen 61 részvényes jelent meg 86 szavazat képviselésében. Az előterjesztett évi jelentés felelmi, hogy a múlt évi közgyűlés határozatával 6 millió koronára felemelt részvénytőke elhelyezést nyert és az intézet üzletei kielégítő nyereséget hoztak. Sajnálattal említi a jelentés, hogy Guttman Ádám és Guttman Károly igazgatósági tagok betegsükküire való hivatkozással, dr. Rosenberg Gyula igazgatósági tag pedig egyéb elfoglaltságára való hivatkozással lemondottak tisztségükről. Az intézet évi nyeresége 658.993 korona és 11 fillért tesz ki, amelyet az igazgatóság javaslatára a közgyűlés a következőképen osztott fel: a bank tartalék-alapjára 75.000 koronát, az alapszabályszerű jutalékokra és egyéb levonások után fennmaradó 484.983 korona 12 fillérről összegből 440.000 korona a részvényeseknek osztalék fejében (részvényenkint 22 koronát) fizet ki, a fennmaradó 44.983 korona és 12 fillér pedig új számlára viszi át. A közgyűlés dr. Balogh Sándor udvari tanácsos felszólalása után a jelentést tudomásul vette és az igazgatóságnak a felmentést megadta. Kammerer Ernő és dr. Mihálovics részvényesek felszólalása után a közgyűlés egyhangulag elhatározta részvénytőkéjének 10.000.200 koronára való felemelését, olyképen, hogy négyezer darab új részvény a régi részvények birtokosainak biztosítsák. A részvényesek 5 darab régi részvény után 1 darab új részvényre tarthatnak igényt. A fennmaradó 9384 darab részvényt az igazgatóság szabad kézből eladhatja. Az

alapszabályok módosítása után a választásra tértek át. Új igazgatósági tagul megválasztották: Broch Fülöpöt és Mandl Arnold császári tanácsost. A felügyelő-bizottságba megválasztották: Eppinger Gézát (új), Hellebronth Kálmánt, Müller Józsefet (új) és Sarbó Leót (új). Választottak azonkívül 14 választmányi tagot. A közgyűlés végül az igazgatóságnak és különösen Glatz János József vezérigazgatónak mondott köszönetet tervszerű és hasznos működésükért.

Az OMKE választmányi ülése. Az OMKE választmányja tegnap Sándor Pál elnöke alatt ülést tartott, amelyen a fővárosi és vidéki tagok nagy számban vettek részt. A választmány Neményi Géza (Tapolca) és Freund Benő (Érsekújvár) hozzászólása után tudomásul vette az elnöki jelentést és elfogadta a dr. Szende Pál főtitkár által előterjesztett zárszámadást és költségvetést és az idej rendes közgyűlést április 2-ára tűzte ki. Ezután dr. Balkányi Kálmán titkár imertette azokat a lépéseket, amelyeket az OMKE a vasúti személytarifa tervezett reformja tárgyában tett. Indítványozza, hogy a tarifareform alkalmából, amelylyen érdemben csak a publikálása után fog foglalkozni, kérelmezze a választmány, hogy a gyorsvonatokon III. osztályu kocsikat járasson a Máv és a bérletjegyek érvényét a jelenleginél szélesebb körben állapítsa meg. Rendszeresítsenek három- és egy havi bérletjegyeket és könnyítsék meg a jegyek átírását. Tizenöt napos bérletjegyeket lehessen az év bármely szakában váltani és bocsásson ki a vasut oly bérletjegyeket is, amelyek meghatározott irányban vagy bizonyos meghatározott távolságon való utazásra jogosítanak. Grünberger Géza (Káránsebes) és Lendvai Jenő (Temesvár) felszólalása után az indítványt egyhangulag elfogadták.

A Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T. mérlege. Ma tette közzé 1910. évi mérlegét a Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T. is. A mérleg az intézet erős fejlődéséről tesz tanuságot, amennyiben az 1909 évi 2.227.507 korona nyereséggel szemben 2.406.097 korona tiszta nyereséget tüntet föl, ami lehetővé teszi az osztalék fölemelését is. A kimutatott tiszta nyereségből ugyanis az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztendő javaslata szerint kifizetendő osztalék fejében — a múlt évi 26 koronával szemben — részvényenkint 28 korona, azaz összegben 1.680.000 korona, ami a részvénytőkén 7 százalékos kamatozásának felel meg. A fennmaradó tiszta nyereségből — az alapszabályok 52. szakasza értelmében — a tartalék-alapnak alapszabályszerű maximális 20 százalékos dotálására felhasználandó 176.219.83 korona. A külön tartalék-alaphoz utalandó továbbá, úgy mint a múlt évben, 100.000 korona, az intézeti tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjának javadalmazására fordítandó 30.000 korona, a fölöslegképp mutatkozó 331.767.62 korona pedig a jövő üzletére viendő át. A kitüntetett nyereségben sem társasüzletekből, sem a bank tárczájában levő értékpapírok árfolyamemeléséből származó nyereség elszámolta nincsen. A kamatjövendők a múlt évvel szemben 92.778.85 koronával, a jutalékok és különféle nyereségek címén elért eredmény 111.372.18 koronával nagyobb, a költségek, adók és illetékek pedig 31.415.55 koronával magasabb összeggel szerepelnek. A bank a lefolyt évben 12.705.710 korona új jelzálogkölcsönt folyósított, úgy, hogy a jelzálogkölcsönök álladéka, a visszafizetések levonásával, a zárszámadásban 70.837.737.60 koronával van kimutatva. A bank a lefolyt évben további 6.400.000 korona n. é. címletet bocsátott ki, úgy, hogy a bank által kibocsátott címletek névértéke az 1910. év végén 135.900.000 korona összegre emelkedett. A banknak 1910. évi december 31-én a szülő- és jelzálogkölcsönökről 14.047 számlája állott fenn.

A Ruggyantaárnyár kedvező üzlete. A Magyar Ruggyanta Árnyár R.-T. ma tette közzé múlt évi üzleteredményéről szóló zárszámadását. A három millió koronával bíró vállalat 537.708 korona tiszta nyereséget mutat ki, amelyből 12 és fél százalékos osztalékat fizet, úgy mint a múlt évben. Egyben megemlítjük, hogy még a múlt év végén elhatározott egy millió koronás alapítókecmelést teljes sikerrel bonyolította le a vállalat igazgatósága, amit a március 8-án tartandó rendes közgyűlés keretében terjesztenek elő.

A Hitelbank új vállalkozása. A Magyar Általános Hitelbank ismét bővíti ipari és kereskedelmi érdekeltiségének sorozatát. Érdekkörébe vonta ugyanis a fővárosi piacon működő Deutsch Albert

féle céget, melynek a legelőkelőbb osztrák üzérna és fonálgárak képviselői vannak. A Hitelbank egyelőre nem fekteti részvénytársasági alapra az új érdekeltséget, hanem továbbra is Deutsch Albert fogja az új osztályt vezetni, aki igazgató-helyettesi tisztséget kap. Az új osztály ugyanazon működési körrel fog birni, mint a régi tulajdonos idejében s meg fogja szerezni képviselői révén az osztrák-magyar üzérnagyórák egvedárságát. . .

A Férisszabó Munkaadók Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta harmadik rendes közgyűlését. A nagy számban megjelent tagok, az évi jelentést, a rossz fizetők elleni védekezés céljából már fennálló fekete könyv intézményt, valamint a nyílt számla követelések leszámítására érdekében tett előterjesztést, nagy lelkesedéssel tudomásul vette. A közgyűlés Wigand Mihályt elnöknek, Messinger Manó és Szabó Józsefet alelnököknek, Fried Ármint titkárnak és Petrik Bélát pénztárnoknak választotta meg.

Telekparcellázás. A lakásdrágaság folytán megindult nagy telekparcellázási és házépítési akció egyre erősebb méreteket ölt. A főváros környékén a telekparcellázás s a kislakások építése szokatlanul merész méreteket ölt. Most egyik fiatalabb vállalatunk, a *Budapesti Telekértékesítő és Építő R.-T.*, mely szintén házhelyek parcellázásával foglalkozik, megszerezte a Zuglóban, Alsó-rákosi réten elterülő Vámon Mihály-féle telek-komplekszumot 1,025.267 koronáért. A telekparcellázást már a tavasz elején megkezdik.

Az államvasut 1910. évi bevétele. A tarifá-emelés, ami már a múlt évben életbe lépett a MÁV. gyors- és teheráru forgalmában, erősen érezteti hatását az 1910. évi bevételben. Ugyanis a gyors- és teheráru forgalomból az államvasutak bevétele 242.687.800 korona volt, 21.510.120 koronával több, mint 1909-ben. Minthogy pedig a forgalom, az ideiglenes forgalmi statisztika szerint 5.4 százalékkal emelkedett, ami 11 millió koronának felel meg, a legalább 23 millió koronára becsült jövedelmi többletből tizenkét millió korona esik a tarifá-emeléssel összefüggő többletre.

A „Minerva“ biztosító terjeszkedése. A „Minerva“ Általános Biztosító Társaság, mely rövid ideje állított csak fel a külföldön vezérigynökségeket, most újabb üzletágak bevezetését tervezi. Eddig ugyanis az Assicurazioni Generalitól a tűzbiztosításra volt vezérigynöksége, de most ennek az üzletágnak önálló üzletággá való bevezetését tervezi. Ugyancsak ezzel egyidejűleg fogja levezetni a betöréses-lopás elleni biztosítást is.

A Ganz-féle Villamossági nagyobb osztaléka. A Ganz-féle villamossági részvénytársulat igazgatósága mai napon megtartott ülésében Kögler Gusztáv vezérigazgató előterjesztette az 1910. évi zárszámadást, mely 580.084.34 korona tiszta nyereséggel zárul. Határozatba ment, hogy az igazgatóság a közgyűlésnek 1910. évre a tavalyi 20 koronával szemben 24 korona, vagyis 6 százalékos osztalék kifizetését fogja javasolni, továbbá indítványozni fogja, hogy az alapszabályszerű jutalékok levonása után 50.000 korona a tartalékalap javadalmazására, 15.000 korona a tisztviselők nyugdíjalapja növelésére fordítsák, a fennmaradó összeg a múlt évi áthozattal együtt, összesen 115.142.49 korona értékben pedig új számlára vitessék át.

A kisipar támogatása. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a hazai kézmű- és kisipar állami segélyezésének rendszeresebb és gyakorlatiasabb végrehajtása érdekében mára a kereskedelemügyi minisztériumba országos értekezletre hívta egybe a kereskedelmi és iparkamarákat. Az értekezleten jelen volt valamennyi kereskedelmi és iparkamarának elnöke vagy alelnöke és titkára, ott volt továbbá a kereskedelemügyi minisztérium részéről Kálmán Gusztáv államtitkár, Miesch Endre és Edvi-Ilés Aladár osztálytanácsosok s az ipari műszaki ügyosztály teljes személyzete.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter megnyitóbeszédében üdvözölte a megjelenteket s megköszönvén rendkívül nagy számban való megjelenésüket, rámutatott arra, hogy a kézműipar fejlesztésénél az egyéni jellegű iparágak megkülönböztetendők amaz iparágaktól, melyek tömegtermelők s előbb-utóbb gyáriparra alakulnak át. Az egyéni jellegű kisiparok közé tartoznak a műiparok, melyeket az Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat útján lehet továbbfejleszteni. Az említett társulat a kereskedelemügyi kormány támogatásával részint pályázat, részint megbízás útján százharmincegy esetben szerzett be a műiparágak körébe vágó tervezeteket s azokat kivétel céljából

a kézművesek rendelkezésére bocsátotta. A többi kisiparok fejlesztésére a miniszter a Technológiai Iparmúzeumot jelölte meg, kiváló súlyt helyezve a mestertanfolyamok létesítésére, a vándortanítói intézményre, a segéd- és inasképzésre s az iparosoknak szövetkezetekbe való tömörítésére. Megemlítette az 1905-től 1910-ig kisipari célokra kifizetett összegek statisztikáját és megállapítja, hogy a segélyezés e nagy mértékével nem állanak arányban az eddigi eredmények s éppen azért hívta meg a kamarákat, hogy a kisipar eredményesebb fejlesztésének módjait megalapozhassák. A kisipar tervszerű fejlesztéséhez szükségesnek jelzi, hogy a hazai termelés fokozására leginkább alkalmas iparágakat gyártó kisiparosokról a fontosabb adatok rendelkezésére álljanak; ennek alapján állapíthatná meg a támogatás módját. Végül arra a konklúzióra jut, hogy ez alkalommal első sorban a tömegtermelő iparok fejlesztésének módjait volna szükséges a tárgyalás körébe vonni. (Hosszantartó, zajos helyeslés.)

Az első felszólaló Thék Endre udvari tanácsos a budapesti kereskedelmi és iparkamara alelnöke volt, aki üdvözölte a minisztert és megköszönte, hogy abban a talajban kezdi meg az ipar fejlesztését, amelyből biztosan ki fog fejlődni az életképes magyar nagyipar.

Szávay Gyula, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkára, ugyancsak a kamarák köszönetét tolmácsolja a miniszternek. Felfogása szerint az állam mellett szerepet kell adni a kisiparfejlesztési akcióban a városoknak s a községeknek is és ezek munkáját az állami fejlesztő munkába kell bekapcsolni.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter köszönetet mond Szávay Gyulának kimerítő tájékoztatásáért és javasolta, hogy az ország valamennyi kamarája együttes gyűlésén állapítsa meg maga, hogy az egész ország viszonyainak megfelelően hogyan kívánja az adatokat összegyűjteni, feldolgozni és felhasználás végett előterjeszteni. Az értekezlet ezt örömmel elfogadja.

Perjéssy László, a szegedi kamara titkára a szakoktatást tartja az iparfejlesztés alapjának.

Dr. Sugár Ignác, a miskolci kamara titkára egy iparfejlesztési központ létesítését kívánja.

Dr. Wolff Gerő (Pozsony) felszólalásában a magánhitel fejlesztésének szükségességét emelte ki. Szendrői Mór (Győr) közműhelyeknek és közös gépműhelyeknek a nagyobb városokban való felállítását tartja kívánatosnak.

Thék Endre udvari tanácsos a tanoncoktatás és a tanoncotthon fontos kérdéseit fejtegette és az orosházi inasotthon eredményeire mutatott rá.

Paskievic, a zágrábi kamara titkára szintén a hitelügy fejlesztésének gyakorlati jelentőségére hívta fel a figyelmet.

Dr. Varjassy Lajos (Arad) az ipari szövetkezeteknek új alapokra való fektetését tartja szükségesnek.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter zárószavaiban megköszönte a felszólalóknak, hogy annyi értékes ideát vetettek fel és olyan széles alapot nyújtottak a megfontolásra. Ezeknek az ideáknak megfontolása azonban hosszabb időt vesz igénybe, amiért is a tanácskozásokat felfüggeszti. Kéri az iparkamarák elnökeinek és titkárainak támogatását munkájában. Még egyszer megköszöni ezután a kamaráknak, hogy ilyen lelkesedéssel állottak az akció mellé s ezzel az értekezletet bezárja. (Leles éljenzés.)

A Belvárosi Takarékpénztár tökémelesének sikere. A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság ma megtartott igazgatósági ülése tudomásul vette az elnök bejelentését, mely szerint a részvényesek rendelkezésére bocsátott ötezer új részvegyt ezek hiány nélkül átvették, a további kétezret pedig teljes összegben elhelyezték és így a legutóbbi rendes közgyűlésen elhatározott alaptőkefelemlés befejezést nyert.

A Budapesti Férisszabók Ipartestületének közgyűlése. A Budapesti Férisszabók Ipartestülete ma délután tartotta XXV. évi rendes közgyűlést az újraválasztás közgyűlései tervében. A közgyűlésen, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg, Csorna Lajos elnök, Ipartestületi megbízottként Gara József volt jelen. A közgyűlés az ipartestületi elöljáróságának 1910. évi működéséről szóló jelentését egyhangúlag elfogadta. Egyhangúlag vette tudomásul a közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését, az 1911. évi költségvetésjavajzatot és az ipartestület 25 éves fennállásának emlékére létesítendő alapítvány tárgyában előterjesztést. Nagyobb és szennvedélyes vitára adott alkalmat a nyakékbiztosító járulékok felemelése tárgyában tett jelentés. Végül megejtették a választásokat.

Új faipari vállalat. Egyik kisebb fővárosi bankunk, az Országos Gazdasági Bank R.-T., melynek több ipari vállalatnál van érdekeltsége, most

Gazdasági Erdővállalat R.-T. cég alatt 850.000 koronára alaptőkével faipari vállalatot létesített. Az új vállalat már szerzett is erdőséget fakihasznlására. A vállalat igazgatósági tagjai az alapító intézet kebeléből kerültek ki.

Bőraukció Budapest. A Bőrrértékesítő Részvénytársaság ma tartotta meg második aukcióját, melyen mintegy 25.000 darab különféle nyersbőr került eladásra. Az aukció iránt különösen a külföld részéről igen élénk érdeklődés mutatkozott és a megjelent alsóausztriai, cseh és morva bőrgyárosok tekintélyes tételeket vásároltak. Az aukcióra hozott nyersbőrök legnagyobb része kielégítő árak mellett kelt el.

A „Nemzeti“ Baleset-Biztosító Részvénytársaság folyó év január havában 792 db balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 7 millió 318.498 kor., rokkantság esetére 11.053.000 kor. és mulékony keresetképtelenség esetén 3320 kor. napi kártalanításra biztosított összegről szólnak. Fennállása óta a társaság balesetekért 13.026.765 kor. 03 fillér kártérítést fizetett ki.

Tokaji borok árverése. A tarczali magyar királyi vinezellériskola pincéjében folyó évi márczius 5-én délelőtt feltíz órákor az iskola és a hozzátartozó állami szőlőtelepek bor- és konyak-készleteit árverezik. A borokat már most meg lehet izlelni. Minden árverező tartozik az árverés megkezdése előtt az illető bormennyiség kikiáltási árának 10 százalékát bnatpénzül letenni és a megvásárolt bort tizenhat napon belül saját hor-dójában elszállítani. A borok ára hektoliterenként 70-120 korona között ingadozik. A konyak ára hektoliterenként 300 korona.

A cséplőgép lefoglalása. Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mon-dotta ki a Kuria, hogy azok ellen vezetett végrehajtás folyamán, kik magukat cséplőgépnek cséplőgéppel való elvállalásából tartják fenn, a cséplőgép lefoglalását az 1908. XLI. t.-cz 2. §-ának 14. pontja nem gátolja.

Árufelvétel megnyitása. A Dunagőzhajzási Társaság közli, hogy az árufelvétel immár az Orsova feletti összes hajóállomásokon (a mellékfolyókán levőket bezárolag) valamennyi társulati hajóállomásokra — az Orsova alatti aldunai állomásokon is — f. évi márczius hó 1-én vési kezdetét. A turn-szeverin-galacszulinai vonal helyközi forgalmában az árufelvétel megnyitása a legközelebbi napokban várható, amiről külön értesítést adnak ki.

Egybehívott közgyűlések.

Márczius 3. Magyar Általános Takarékpénztár r. t. (r. k.) d. u. 6 óra.

Márczius 4. Központi Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése d. e. 11 óra.

A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövet-sége közgyűlése.

Márczius 5. Merkur váltóüzleti r. t. (r. k.) d. e. 11 óra.

Márczius 14. Magyar Pénzüntézetek Központi Hitel-bankja r. t. (r. k.)

Márczius 18. Magyar Általános Hitelbank (töke-emelés.)

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Gyomorlajdalmat enyhít!

Rögtöni hatás mutatkozik gyomorgöres, gyomorhurut kölika, esömör, étvágytalanság, bőfűgés, felfűvadás, rosszullet, kimerültség, hányinger, kellemetlen szájíz, oldalszurás, láz és migren stb. hasonló bajnál, ha

„Novicum“ székelyhavasi gyomorke-serű honiszert használja. Kapható a készítőnél:

KÁRPÁTI JÓZSEF
Arkos-Sepsiszentgyörgy 5. szám.
Egy nagy üveg ára 2 kor. Egy közep üveg 1 kor. 20 fill. és egy kis üveg 60 fill. Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közep vagy 10 kis üveget 6 kor. utánvét mellett a készítő vagy a Magyarországi főraktár:
Balla Sándor „Nunna“ gyógyszerháza
Budapest, VII. /11. Erzsébet-körút 56. szám.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, február 27.

A készáru-piaczon kifejezetten lanyha volt ma is az irányzat. Csekély kínálattal szemben a mal-mok nagyon tartózkodók voltak, ami miatt igen ne-hézkösen indult meg a forgalom, amely később sem élénkült. Nagynehezen alig 7000 q búzát lehetett ma elhelyezni a szombatiaknál 5-10 fillérrel ol-
csóbb árakon. Legdrágább eladási ár 11.90 korona volt 77.4 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pe-
dig 11.60 korona 76 kilós marosmenti búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs lanyha, a zab és tengeri változatlan. Forgalmába került 300 q rozs 7.65 koronás áron és 800 q zab 8.55-8.82¹/₂ koronás árakon. A határidő-piaczon a mai üzlet rendki-
vül nagy izgatottsággal, de azért mégis körülbelül a szombati zárlat jegyzéseivel indult meg. Kezdet-
ben igen nagyarányú forgalom mellett csak pár fillér keretén belül ingadoztak az árfolyamok, ké-
sőbb azonban mégis csak tulsulyra került a kínálat és mivel ez aztán egyre sürgeőbb jellegűt öltött, igen erősen lanyhult az irányzat és lényegesen csök-
kettek a jegyzések. Az áprilisi buza 11.47 koronán indult, előbb 11.51-ig javult, aztán 11.37-ig hanyatlott és zárlatkor 11.43 után 11.39 koronán mar-
adt. Az októberi buza 10.70 koronán indulva, 10.55-ig ment vissza és zárlatkor így is maradt. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 10 fillérrel, a májusi buza 11 fillérrel, az októberi buza 15 fillérrel, az áprilisi rozs 6 fillérrel csökkent, a májusi tengeri változatlan maradt, az áprilisi zab ellenben 4 fillérrel javult.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a kö-
vetkező volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.10—23.45
"	76	22.60—22.95	80	23.20—23.55
"	77	22.85—23.25	81	—
"	78	23.05—23.35	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	22.95—23.25
"	76	22.45—22.75	80	23. —23.35
"	77	22.70—23.05	81	—
"	78	22.85—23.15	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23. —23.35
"	76	21.55—22.75	80	23.05—23.45
"	77	22.70—23.15	81	—
"	78	22.90—23.25	82	—
Bánádsági	75	—	79	22.95—23.40
"	76	22.45—22.75	80	—
"	77	22.65—23. —	81	—
"	78	22.90—23.15	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	22.55—22.90	80	—
"	77	22.80—23.15	81	—
"	78	23.05—23.35	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	15.95—16.05
középmínőségű uj	—	—	—	15.80—15.90
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17. —
II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.50—18. —
II-rendű	—	—	—	17. —17.30
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
uj	—	—	—	11.45—11.85

Kötöttet:

Buza. Tiszavidéki: 200 q 77.8 k 23.60 K, 5000 q 77 k 23.80 K márcz. szállítás.

Pestvidéki: 300 q 78.5 k 23.50 K, 200 q 78 k 23.40 K, 150 q 78 k 23.50 K, 150 q 77 23.30 K, 100 q 77 k 23.30 K.

Marosmenti: 100 q 78.5 k 23.55 K, 600 q 76 k 23.20 K.

Rozs: 300 q 15.30 K kpf pp.
Zab: 100 q 17.75 K, 150 q 17.70 K, 300 q 17.20 K, 200 q 17.50 K kpf. pp.

A határidő-piaczon kötöttet:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza áprilisra	11.47—11—37—43—40—
Buza májusra	11.19—23—08—10—
Buza októberre	10.70—66—70—55—
Rozs áprilisra	8.07—08—
Tengeri májusra 1911-re	5.65—67—64—66—63
Tengeri júliusra	5.82—83—82—
Zab áprilisra	8.48—49—45—56—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.39—11.40
Buza májusra	11.22—11.23
Buza októberre	10.5—10.56
Rozs április	8.0—8.01
Tengeri májusra 1911-re	5.65—5.66
Zab áprilisra	8.54—8.55

Budapesti gabonaforgalom.

1911. február 25 től 1911. február 26-ig.

Érkezett Elszállított

m é t e r m á z s a

Buza	20302	—
Rozs	2308	—
Arpa	1821	—
Zab	1661	77
Tengeri	17 5	—
Liszt	415	7335
Korpa	—	24.1

Értéktőzsde.

Ma kedvtelen volt az üzlet iránya, mert a szombati newyorki jelentés tartózkodásra buzdította a spekulánsokat. A vezető-, ugyszintén a helyi értékek ára lemorzsolódott, a zárlat azonban bécsi arbitrázs-vásárlás nyomán kissé javult. A készáru-piac üzletelen s változatlan volt, csak a salgótarjáni részvény emelkedett 5-6 koronával, mert egy nagy bizományos vásárolta. A sorsjegy-piacz kötés nem volt. Délben az üzlet iránya átmenetileg javult, mert Bécsből és Berlinből kedvező jelentés érkezett. A nemzetközi piacz értékei kissé javultak és tartóttan zárultak; a helyi piaczon a jelzálogbank-részvény javult valamivel. A készáru-piaczon számottevő változás nem volt. A járadékpiacz nyugodt. A valuta és érezváltó gyöngye. A zárlat tartott, de esendes. — Kötöttet:

Az előtőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 673—673.75, Magyar hitel 865.75—866.50, Jelzálogbank 497.50—498.50, Leszámitolóbank 599.50—600, Rimamurányi 682—682.50, Közúti vasút 771—772, Hazai bank 306—306.25, Magyar bank 736.50—735, Salgótarjáni 671—675, Magyar agrárbank 524.50—526, Lipótvárosi takarék 202—202.50, Iparbank 450, Budapesti villamossági 548—551.

A déli tőzsdén kötöttet: Osztrák hitelrészvény 673.50—674, Magyar hitel 866—867.50, Jelzálogbank 498—501, Leszámitoló-bank 599—601, Közúti vasút 769—772, Városi villamos 391—393, Hazai bank 305.50—305.75, Magyar bank 735—737, Haza sorsjegy 119.50—120, Magyar villamos 473—473.25, Agrárbank 525, Salgótarjáni 676.

Az utőtőzsdén a javult bécsi jegyzésekkel kapcsolatosan barátságosabb volt a hangulat. A forgalomban levő értékek ára valamivel javult. Kötöttet: Osztrák hitelr. 674.25, Közúti villamos 770, Magyar bank 736.50—737, Salgó 675.50—676.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, február 27. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat ma is lanyha volt, mert a külföldi hanyatló árjegyzéseket és az időjárás a piacz kedvezően ítélte meg. Buza és rozs 10 fillérrel gyengült, tengeri ellenben 5 fillérrel javult.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.20—12.65, bánáti

12—12.35, székesfehérvári 11.90—12.30, mosoni és győri 11.50—11.85, felsőmagyarországi 11.50—11.85, déliavasuti 11.75—11.85, alsóausztriai és marchfeldi 11.20—11.45.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.35—8.55, csepeli 8.30—8.50, pestmegyei 8.50—8.70, déliavasuti 8.30—8.55, kü-lönféle magyarországi 8.30—8.50, ausztriai 8.10—8.45.

Arpa: Morvaországi 10.15—10.60, marchfeldi 8.70—9.50, bécsvidéki 8.80—9.60, felsőmagyarországi 9—10, csepeli 8.75—9.50, győri 8.50—9.50, déliavasuti 8.70—9.25, északmagyarországi 8.80—9.80, maláta 8.40—8.75, takarmány 7.55—7.95.

Magyar tengeri 6.35—6.65, Cinquantin 7.95—8.50, Magyar zab 8.95—9.45, válogatott 9.35—9.75, romániai 8.75—9.25.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 27. Az előtőzsdén tartózkodó volt a hangulat, de az irányzat barátságos. Rimamurányi- és Skoda-értékek csekély realizációk hatása alatt némi árvesztéséget szenvedtek, korlátok közt ellenben salgótarjáni, villamossági és Ausztria részvényei emelkedtek. Noha üzletelenség uralkodott, a szilárd alapirányzat nem ment veszendőbe. A déli tőzsde megnyitásokor a forgalom nyugodt és az árfolyamok tartottak. Később általános üzletelenség állott be, az árfolyamok azonban nagyrészt változatlanok.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 674, Magyar hitelr. 867, Laenderbank 535.50, Anglo 331.50, Union 634, Bankverein 563, Allamvasut 746.75, Déliavasut 112.25, Alpesi 793.25, Rimamurányi 680.50, Májusi járadék 93, Magyar koronajáradék 91.80, Orosz járadék 103.80, Török sorsjegy 256, Márka 117.30, Skoda 529.50.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 674, Magyar hitel 867, Anglo 331, Bankverein 563, Laenderbank 535.50, Union 634, Magyar Jelzáloghitelbank 498.50, Allamvasut 746.75, Déliavasut 112.50, Buschtiehradi B. 1044, Dunagőzhajózási 1129, Alpesi 793.50, Prágai vasmű 2640, Rimamurányi 681, Csoz járt. 103.80, Török sorsj. 256, Skoda 523.50.

Bécs, febr. 7. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 111.60, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 155.50, Magyar hitelbank részvény 866.80, Magyar leszámitoló és váltó részvény 600.—, Rima, murányi 680.50, Magyar cukoripar 2243.—, Adria hajózási részvénytársaság 495.—, Magyar koronajáradék 91.75, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 92.80, Magy. nyerem.-kölcs. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank 534.50, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, febr. 27. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 92.95, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.65, 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 331.20, Bécsi Bankverein 561.75, Osztrák-magyar bank 193.—, Déli vasut 111.60, Dunagőzhajózási r.-t. 1119, Dohány részv. 360.—, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 117.30, Osztr. Lloyd 591.—, 4.2 száz. ezüst jár. 92.95, 96.95, Osztr. koronajáradék 92.95, 1864-es sorsj. 310.50, Osztrák hitelintézeti részvény 673.90, Union-Band 633.—, Osztrák Landerbank 534.50, Osztrák magyar államvasut 745.25, Elbevolgyi vasut —, Alpesi részvény 792. 5, 20 frankos 19.02, Londoni váltóár 240.12, Lipótkohó 862.—, Török sorsjegy 255.15

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 27. A legutóbbi newyorki tőzsde gyenge zárlata dacára a mai forgalmat meg lehetős szilárd irányzat hatotta át, de csak kevés értékekben került a sor élénkebb üzleti forgalomra. Bányáértékek, amelyekben eleinte az amerikai bizonytalan viszonyokra való tekintettel realizációk történtek, később a belga vaspiazcrról érkezett kedvező jelentések hatása alatt megjavultak. Élénk kereslet nyilvánult meg ismét Disconto-részvények, gőzhajósértékek iránt, utóbbiak iránt a Hanza-társaság kedvező zárlatára, Varsó-bécsi vasút értékei, melyek kezdetben másfél százalékkal javultak, változatlan nívón zárultak. A többi kissé magasabban jegyző forgalmi értékek közül elűttek az ameri-

Heti műsor:

Márczius hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- ligeti Színház	Urania	Hangversenyek
1 Szorda ...	Flirt	A hegyek alján	Drághy Éva esküje	A próféta	A kis lord Anatol	A Babuska	Bilincsek	Éva	Zsolt Nándor Zenepalota (H)
2 Csütörtök	Bábjáték	Aida	—	A testőr	Karenin Anna	A Babuska	A halhatatlan lump	Éva	Vágó-Lénárt Gitta Royal (H)
3 Péntek ...	Drághy Éva esküje	Herczeg kisasszony	Rosenkrantz és Güldenstern	A próféta	Anatol	A Babuska	Bilincsek	Éva	—
csütán: 4 Szombat ... este:	Bábjáték	A csavargó és A királyoany Havas gyopár Cremonai hegedős	—	A medikus	A kis lord Sarza Iliom	A Babuska	A vöröshajn	Az Országos Szin- művészeti Akadémia előadása.	—
délután: 5 Vasárnap ... este:	Rosenkrantz és Güldenstern A balga szűz	Jeannelé házassága Havas gyopár	—	A testőr A próféta	Orvosok Anatol	Czigány-szerelem A Babuska	A vöröshaju A halhatatlan lump	—	Landi Kamilla Zenepalota (H)

kai vasitak, különösen a Baltimore vasut részvé-

bank —, Banque de Paris 18, 4 Banque Ottomane

sal 154—176 fillér. Hussertés könnyű 140—300 kg.-ig

Kőbányai sertéspiacz.

Árjegyzés. Február 27. Hizott sertésárak, Magyar

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesszékfővárosi állatvásárt és közvágóhid igazg-

Bécsi vágómarhavásár.

Február 27. A st.-marxi központi vásáresernökben

Berlin, febr. 27. Zárlat. (Saját tudósítónktól

Frankfurt, febr. 27. Zárlat. 4,2 száz.-os papirjárdék

Hamburg, febr. 27. (Zárlat.) 4,2 százalékos ezüst

London, febr. 27. Angol consol 80,65.

Páris, febr. 27. (Zárlat.) 3 százalékos francia járdék

ÖN MAGÁNNAK

ellensége, ha üzleti költségeit csökkenteni nem

Kérjen mintákat sokszorosító viaszpapíros és festék

dobozárúinkból Roneo vagy bármely más rendszerű sokszorosító gép számára.

Áraink és minőségeink minden versenyen felül állnak.

ZILAHAI és SZABÓ

Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9. szám.

Kéztisztító pasztánk felülmúlhatatlan! Sokszorosító- és írógépszalag-fes-

tekes kezeket pillanattal alatt tisztít.

Telefon 139-90.

Budapesti értéktőzsde. 1911. február hó 27-én.

Table with 8 columns: Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Államadósság és más kölcsönök, Bankok részvényei, Különbféle vállalatok részvényei, Sorsjegyek, Pénz- és váltóár-folyama, Vasművek és gépgyárak részvényei, Gőzmalmok részvényei, Biztosító társaságok részvényei.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 26. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Beniás József adóhivatali ellenőrt és Komáromy Gyula adóhivatali tisztet az alsó-dabasi adóhivatalnál, jelen állomáshelyükön és a IX., illetve X. fizetési osztályban való meghagyásuk mellett, adóhivatali pénztárnokká, illetve ellenőrré az alsó-dabasi adóhivatalhoz; Halász Zoltán alsó-dabasi adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté az alsó-dabasi adóhivatalhoz; Kenedi János ráczkevei adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a sádi adóhivatalhoz;

az igazságügyminiszter Tomori Sándor hajdubó-szirményi járásbírósi és Kovács István szegedi törvényszéki telegkönyvvezetőt, jelenlegi alkalmazásuk helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetőkké; Jókuthy Ervin pestvidéki törvényszéki irodatisztet a móri járásbírósi telegkönyvvezetővé; Szűcs Lajos budapesti VIII.—X. ker. járásbírósi díjnyelket a szentendrei járásbírósihoz irnokká;

a honvédelmi miniszter Huber Géza igazolványos honvédelmeset a XI. fizetési osztályba sorolt miniszteri irodasegédtségre nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Szabados Béla kecskeméti alügyészt a szabadkai ügyészséghez; Sági János móri járásbírósi telegkönyvvezetőt a pestvidéki törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Jakobi Gyula petrozsényi lakos saját, valamint Jozefa, Sándor, József, Herman és Antónia nevű kiskoru gyermekei Kertaira, Izsák Ignác dévai lakos Szántóra, Schnek Sámuel budapesti lakos Siposra, Jambrik Béla Jelenre, Oprea József kolozsvári lakos saját, valamint János és Sándor nevű kiskoru gyermekei Óvárira, Garboanu Simon kolozsvári lakos saját, valamint János, József, László, Simon, György, Sándor, Aurél és Péter nevű kiskoru gyermekei Gálfira, Hornók József szekszárdi lakos saját, valamint Lajos nevű kiskoru gyermeke Hetényire, Jelinek Nándor néveri lakos saját, valamint Anna nevű kiskoru gyermeke Benkőre, Rosenberg D. Márkus budapesti lakos Rangosra, kiskoru Krausz Kálmán nagykanizsai lakos Földesre, Frisch Mórész mind-szentkálai lakos saját, valamint Margit és Jenő nevű kiskoru gyermekei Frissre, Grün Sándor Béla budapesti lakos családi nevének Szabolcsra kért átválttatását megengedte.

Pályázatok. A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság számítási állásra két hét alatt; a nyitrai pénzügyigazgatóság a kerületben betöltendő fogalmazói állásra 2 hét alatt; a kaposvári törvényszék elnökehez a nagyatádi járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt; az erzsébetvárosi törvényszék elnökehez a szentgotthárdi járásbírósnál betöltendő járásbírói állásra 2 hét alatt; a miskolci pénzügyigazgatóság

hozamozói állásra 2 hét alatt; a székesfehérvári pénzügyigazgatóság számgyakornoki állásra 2 hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

KULCSÁR SÁNDOR
Bronzáru- és csillárgyár
világító testek légszusz., acétylen- és villamos világításra.
Budapest, VI., Dessoeffy-utca 9-11.
Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

VIZÁLLÁS.

febr. 27. febr. 25.

febr. 27. febr. 25.

Állomás	Légneműség mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet max. min.
A.-Szlátina	57.3	3.5	SE	2	4	5
Ungvár	55.9	1.6	SE	1	2	1
Késmárk	56.1	1.0	S	1	0	1
Losonc	57.2	2.0	NW	3	0	1
Ógyalla	57.9	3.2	W	1	4	2
Budapest	57.9	5.4	NW	1	0	2
Herény	60.0	0.2		0	0	2
Keszthely	60.3	1.8		0	3	13
Pécs	60.5	2.7	SE	1	0	13
Zágráb	61.4	1.9	SE	2	2	12
Fiume	59.7	5.7	SSW	1	0	18
Szeged	59.4	1.6	SE	1	1	9
Temesvár	59.9	3.3	N	4	0	6
Nagyvárad	56.3	2.5	NW	4	4	4
Kolozsvár	59.2	0.0		1	2	7
Nagyszombat	57.8	4.4	NW	4	4	11
Szatmár	—	1.6	S	0	4	0
Eger	—	2.2	SE	0	4	3
Arvavárja	—	2.3	N	5	4	0
Selmeczbánya	—	2.3	NE	2	4	1
Komárom	—	4.0	N	0	0	1
Magyar-Óvár	—	5.0	NW	3	3	1
Sopron	—	5.6	NW	2	4	2
Eszék	—	3.3	NW	4	3	11
Cirkvenica	—	8.4	N	1	4	2
Debrecen	—	3.2	SN	1	4	7
Kecskemét	—	2.4	W	2	8	2
Oroszáza	—	2.6	NW	2	4	1
Arad	—	2.6	W	2	3	5
Zsombolya	—	2.4	N	4	3	4
Versecz	—	3.4	WN	1	4	2
Orsova	—	6.2	N	3	0	13

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

GÁRDÁHUSZÁROK

— REGENT. —

Írta: E. SCYRBOE.

116

Az asszonyka féltéken kezdte el mondókáját, mintha betanult leckét mondott volna fel. Szemeit olykor-olykor a kapitányra emelte, mintha meg akart volna győződni róla, vajjon jól mondja-e azt, amit mond. Fejét azonban mindannyiszor ijedten hajtotta le, mert az a nyugodt, hideg tekintet, mely szinte keresztüljárta testét s megborgongatta vérét elhallgatásra kényszerítette. Ő pedig végig akarta mondani azt, amit megkezdett. Föltette magában, hogy semmi esetre sem hagyja eltéríteni magát kitűzött céljától.

Szopora szakgatottsággal mondotta el szenvedéseit. Olykor-olykor lélegzete is elakadt, de ő csak folytatta kitartóan, makacs reménykedéssel.

— Viktor, én kénytelen voltam feláldozni fiataloságom legszebb éveit másokért. Megloptak, megraboltak, de azért engem nem érhet vád.

Egy pillanatra elhallgatott, talán, hogy lélegzetet vegyen, talán mert feleletet várt. Viktor nyugodt méltósággal emelte fel homlokát s röviden csak ennyit mondott:

— Tudom.

Ettől kezdve Mary már szenvedélyesebben folytatta. Arcza egészen belepirult, hangja szilárdabb lett, mintha kieserltek volna, érezte, hogy elérkezett a döntő pont-hoz, mely vagy megváltást, vagy halált jelent számára.

Viktor egykedvűen hallgatta. Csak néha-néha emelte fel fejét. Ilyenkor látszott rajta, hogy a szavak nem repülnek el nyomtalanul fülei mellett. Feleletei rövidek, határozottak.

— Most beszéljünk másról, — mondotta egyszerre.

Marynak az ajkai remegtek. Könnyörgő tekintetét vetett Viktorra: kegyelemért es-dekelt.

— Hát nincs egy jó szava se hozzám? — tört ki belőle az elkeseredés.

— Oh, sőt... — mondotta lassan, — én nagyon sokat szeretnék mondani, de ne vegye rossz néven, most nem vagyok abban a helyzetben.

— Miért? — kérdezte Mary ijedten.

— Fáradt vagyok. Aztán meg valljuk be, ez a téma annyi izgalommal járhatna, amennyit ilyen állapotban egyikünk sem bírna el.

Észrevette Mary arcán a kétségbeesett viaskodást s igyekezett úgy bánni vele, mint egy beteg, szenvedő gyermekkel.

A rideg, merev hangulatból egyszerre átcsapott gyöngéd, figyelmes tónusba, hogy megnyugtassa a szenvedő, nyugtalan idegeit. Vigasztalta, hogy majd másképpen lesz minden, idővel elmúlnak a szenvedések, a kellemetlen emlékek s új életet kezdhetnek. Ujat, vidámat, örömet.

Mary arcán öröm ragyogott, s bár az árnyak nem oszlottak el teljesen lelkében, mégis örült annak a parányi győzelemnek is, melyet most aratott.

Szegény nem vette észre, hogy küzdelme épp oly meddő, vigasztalan, mint a haldoklóé kit az utolsó pillanatban kieszt kezei közül a kéréletlen halál, hogy mialatt lélegzetet vesz s mosolyogva reménykedik, ismét földre téperje.

Viktor még elbeszélgetett vele hosszasan, Bucsuzáskor azt ajánlotta neki, hogy azonnal induljon Berlinbe. Ott nagyobb biztonságban lehet, mint itt az elhagyott kastélyban, mely körül harezok dülnek.

— A környék most még nyugodt, de ki tudja, nem törnek-e rá martalócok, vagy

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt is változó-kony, szeles idő uralkodott. Csapadék a délkeleti határmegyékét s még egy-két helyet kivéve, mindenütt volt és a Dunántulon helyenkint zivatar is fordult elő. Legtöbb csapadék esett Baranyában, Bácskában és Torontálban (5—25 mm.). A hőmérséklet maximuma 16 C. fok volt Zágrábban és minimuma —4 C. fok Tatrafüreden.

Prognózis a következő 24 órára:

Változókony, szeles idő várható, helyenkint — főleg keleten — csapadékkal és átmenetileg hűsüléssel. — (Sürgönyprognózis: Változókony, szeles, sok helyütt csapadék, hűvösebb).

Állomás	Légneműség mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Szlátina	57.3	3.5	SE	2	4	5	
Ungvár	55.9	1.6	SE	1	2	1	
Késmárk	56.1	1.0	S	1	0	1	
Losonc	57.2	2.0	NW	3	0	1	
Ógyalla	57.9	3.2	W	1	4	2	
Budapest	57.9	5.4	NW	1	0	2	
Herény	60.0	0.2		0	0	2	
Keszthely	60.3	1.8		0	3	13	
Pécs	60.5	2.7	SE	1	0	13	
Zágráb	61.4	1.9	SE	2	2	12	
Fiume	59.7	5.7	SSW	1	0	18	
Szeged	59.4	1.6	SE	1	1	9	
Temesvár	59.9	3.3	N	4	0	6	
Nagyvárad	56.3	2.5	NW	4	4	4	
Kolozsvár	59.2	0.0		1	2	7	
Nagyszombat	57.8	4.4	NW	4	4	11	
Szatmár	—	1.6	S	0	4	0	
Eger	—	2.2	SE	0	4	3	
Arvavárja	—	2.3	N	5	4	0	
Selmeczbánya	—	2.3	NE	2	4	1	
Komárom	—	4.0	N	0	0	1	
Magyar-Óvár	—	5.0	NW	3	3	1	
Sopron	—	5.6	NW	2	4	2	
Eszék	—	3.3	NW	4	3	11	
Cirkvenica	—	8.4	N	1	4	2	
Debrecen	—	3.2	SN	1	4	7	
Kecskemét	—	2.4	W	2	8	2	
Oroszáza	—	2.6	NW	2	4	1	
Arad	—	2.6	W	2	3	5	
Zsombolya	—	2.4	N	4	3	4	
Versecz	—	3.4	WN	1	4	2	
Orsova	—	6.2	N	3	0	13	

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1911. február 28-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Drághy Éva esküje.

Dráma 3 felvonásban.
Irtá: Pekár Gyula.
Személyek:
Homonnai Drúgeli Szacavay
Babak Zuzsanna Jászai M.
Homonnai Bálint Bakó
Drághy Éva P. Márkus E.
Seregy Miklós Beregi
Öz. Drághyné S. Fáy Sz.

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Fedák Sári vendégfelléptével

A babuska.

Vaudeville 3 felvonásban. Irták:
Fiers és Caillavel. Fordította:
Giber Andor. Zenéjét szerzte:
Fali László.

Személyek:

Prümiehné Hírmath I.
Ivettó Várady
Delaturrelle Rátkai
Tiboriusz Király
Balfon Németh I.
Rozsilla Fedák S.
Talmi színigazgató Latahár
Plebános Balázs
Poche k. a. Sári R.

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Éva.

Irtá: Ráth-Végh István.
Kezdeté 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hoffmann meséi.

Fantasztikus dalmű 3 felvonásban,
első és utójátékkal. Zenéjét szer-
zette: Offenbach Jakab. Szövegét
irtá: Barbier Gyula. Fordították:
Dr. Váradi Antal, Fáy J. Béla
és Radó Antal

Személyek:

Olympia) Sándor E.
Giulietta)
Antónia)
Coppellius)
Dapertutto)
Miracló)
Cochenille)
Pittichinaccio)
Ferenc)
Hoffmann) Székelyhidy
Miklós) Ambrus E.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ

Medikus.

Életrajz 3 felvonásban. Irtá:
Bródy Sándor.

Személyek:

Rubon orvos Fenyves
Riza, lánya Varsányi
Arrak, szabó Szerényi
János, medikus Csontos
Ada Komlósy I.
Piroska Makay M.
Majd, orvos Tanay
Norbert Tihanyi
Nagyfejő H. Ditrói
Finla Ferenczy
Turesik Bárdi
Foresa Haraszthy H.
Óreg szolgálok Makróczy N.

Kezdeté 1/8 órákor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 21. TELEFON 118-2.

Kedd, február 28-án, este 8 órákor
a kolosszális februári műsor
és az összes attrakciók bucsuja.
és két bohózat ujdonság:

A guvernáns

Kornai Berta felléptével

A szállodatolvaj.

Szoknyanadrág. Uj kuplé.

Minden vasár- és ünnepnap délután 3/4 órákor mérsékelt
helyáru nagy gyermek előadás, az összes attrakciók
felléptével.

TOST ÉS MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elváliai ablak és erkélydíszítéseket,
Kertek, parkok tervezését, alakítását,
fentartását. Alkalmi és állandó díszíté-
éseket. Téli kertek berendezését, min-
den e szakba vágó munkát. || || ||
Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telepi: Gyarmat-utca 25.

Legmagasabb kölcsön sorsjegyekre

a napi ár 90%-ig
igen mérsékelt kamatra.

A sorsjegyek ajánlott vagy érték-
levéllel küldhetők, a kölcsönössze-
get és sorsjegyet forduló postával
átutaljuk.

MAGYAR MERCURBANK R.-T.

Budapest, V., Ferencz József-tér 5.
(Gresham-palota).

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma kedden, február 28-án
közkívánatra

délutáni előadás

MERIAN kutyaszínházával és mérsékelt hely-
arakkal. Kezdeté 1/4 órákor.

Este 8 órákor

a februári műsor bucsuzása

MERIAN, TENKA
stb. utolsó fellépése.
Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig.

HUBERT J.E. cs. és kir. udv. szállító POZSONY

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órákor.

Egészen új műsor! Két szenzációs premier!

MOZOG AZ URAM.

Bohózat, irtá Gabányi László.

Sláger! Világszenzáció!

Mammon der Geldgott.

Fantasztikus operette, irtá: J. Lateiner Zenéjét szerzte:
Friesl. Amerikában több mint ezer előadást ért.

A lengyel bibliai operett társulat vendégjátéka. Sok új at-
trakció, és nagyszerű szólószámok. A pazarló-
nyú emeleti téli kert műsora új. Negyven
szép nő fellépte. Reggeli szimfónia. Kezdeté félkor.
Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadás, mérsékelt hely-
arakkal. Kezdeté délután 3/4 órákor. — Jegyek kaphatók az
orfeum pénztáránál és a Hungária fürdőben.

MINDENKI
aki irodákban, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztá-
ságot, kényelmet és czélszerűséget szem előtt tartja:
AZ „A. B. C.”-NÉL
hygien, tisztított kölesöntörülközőknek, portörülközőknek, padló-
ruháknek bevezetését, nagyon olcsó kölcsondíj mellett ház-
hoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-
KEZDI.
„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kölcsonzó Vállalat,
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére.

BUTOR

Költözködés miatt az egész raktárt készpénzért és
részletre kiárulsítjuk. **Műbutor Kereskedelmi**
Részvénytársaság, Budapest, IV., Arany-
kéz-utca 5. szám. Telefon: 71-52.

?
Minden
szobának
disze.

Szőnyegujdonság!
300/200 cm. nagyságu nyírott
Jaquard-szőnyeg elpusztít-
hatatlan minőségben
6 frt 20 kr.-ért kap-
ható
Szőnyeg-udvar
Király-u. 32. (az udvarban.)
Videki rendelések pontosan eszközötteknek.

TYURIN!!

használat után nincs többé baromfivész.

**1 nap alatt megszün-
tet mindenféle vész.**

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizo-
nyítványok igazolják e szer kitünőségét, min-
den gazdaembernek szüksége van rá. Ahol
ezen szert használják, ott baromfivész nincs,
s hosszú időre veszmentesíti a baromfiakat.
1 nap alatt megszünteti a vészt.
Minden füveghez külön használati utasítás.
Egy litert tartalmazó üveg ára 4 korona.
Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerésznél:
NAGYENYEDEN.
Sürgönyözim: ODOR NAGYENYED. — Naponta posta-
székküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DÍSZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELŐNYÖSEBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉRSZERTÉLEPEN
BUDAPEST, III. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDEKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEDYÉK 2000°RAJZAL BÉRMENYVE KÜLDÖK.

Szén és koks nagyban és kicsinyben Salamon Jakab és Társaság
Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.
Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZINHÁZAK.

Kedd, 1911. február 28-án.

MAGYAR SZINEAZ.

Sárga liliom.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Biro Lajos.

Személyek:

A naryherceg: Thurzó Viktor
Hessen báró: Hosszú gróf
Bodóházy gróf: Bassaczy András
Katonay ezredes: A primadonna
A primadonna: Csáthai J.
Dr. Peredy: Papp
Peredy Judit: R. Gombaszögi
Ekor Adolf: Vagó
Cuhlas Péter: Róthi
Rudas Béla: Dobi
Zsukovics János: Kormendy
Rád János: Seb. s. yon
A főispán: Partos
Erzsébet: Nagy T.
Náci: Csizsér

Kezdete 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Vépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

1911. február 27-étől márczius 2-ig a teljesen új feltűt műsor. Egy test, egy lélek (szimfónia). Villanykörték készítése (ipari felvétel). — Folykassult (drámai jelenetek). A uszút (drámai jelenetek). Lisszabon (játék). A levélhordo (komikus jelenetek). Női sportok a Magna Tatraban (sportfelvétel). Bandika és a pesti gyerek (tréfa). A Pokol (allegoria). Legkiszébbi műsorváltozás csütörtökön, márczius hó 2-án. Az első előadás hetiköznapokon d. n. 4 órákor, vasár- és ünneppon d. n. 7-8-kor kezdődik.

Fővárosi Városi Színház

A halhatatlan lump.

Irta: Dörman Félix Zenőjét szer-zette: Eysler Edmund, Forditotta: Horvay Frigyes.

Személyek:
Tretyay Luiza: Küry K.
Ritter János: Sziklai K.
Anna: Hudacsek
Jankó Róza: Lányi E.
Rumpelmayer: Kabók
Flórian: Szalay
Mimi: Hidy I.
Baumgartner: Lubinszky
Reiseltner: Bihary
Reiseltner: Veszprómin

Kezdete 1/8 órákor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.

Este 8 órákor

legelsőrangú színházi- és

variété-előadás.

Kornai Berta vendég szerep-lése az Isteni éj című Dostal operettben. Partnerei: Szalontai Ferike, Palásthy, Bársony, Sarkadi, General Edward La Vio a világ legkínzóbb komikus zsonglőre.

Bress Carr kreol táncos-pár A primadonna, bohózat. Játsszák: Kornai Berta, Viola Giza, Tibanyi, Bársony, Sarkadi, Gabányi, Bros. Miss Arbra zenés excentrikusok Simon et Paris, Zelinszou, Valse bruno (Ejtéli keringő). Helai Jenő scenuirozott dala. Solti Hermin új slágere: A nadragyzoknya! A Palkó. Új szöveg, új tréfák és 12 attrakció.

Minden vasár- és ünneppon délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyaru délutáni előadás az összes attrakciók fellépével.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

9 órákor! 9 órákor!

ENYÉM TIED ÖVÉ!

Bohózat, írta Glinger Adolf, fordította és átdolgozta Steinhardt.

11 órákor! 11 órákor!

FEGYVERGYAKORLAT.

Bohózat. Írták Glinger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt. Steinhardt, Hunyadi, Szöke Szakáll új kópékkal. Éjféltől reggel 5 óráig cabarett belépődij nélkül.

Vasár- és ünnepponokon délután mérsékelt hely-aru előadás. Kezdete fél 4 órákor.

Jegyek: d. e. 10-1-ig d. n. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagytársaságban Andrássy-ut 19. és a Hungaria fürdőben.

Royal Cabaret

A Royal Orfeum épületében. (VII., Erzsébet-körút 31.)

Budapest legelőkelőbb éjféltánzi szórakozó helye.

40 női szépség lép föl ének- és tánc számokkal. Az előadás kezdete éjféltől 12 órákor. Többek között fellépnek: Farfalla, Zelinszou quintett, Miss Darlington, Lirid Peters, Susi Lucca, Miss Zen Boor, Major Mariska, Toto Ruffat Bey, Milla Ferrasiris, Molly Perlyt, Carola Wolter, Lilly Harrison, Maud Delaunay, Brothers Carr, Maritta Itolowa, Margaret duo, Telcki Evi, Atta Veron, Ligeti Mariska, Antal Iren, Váradi Adal, Mimi Corintha, Perényi Nussi, Annie Neumann, Lulu Kaskal. — Belépődij 1 korona. — Egy óra után szabad bemenet. — Keringő verseny. — Parszangi táncok. — Bergey 5 óráig cigányzene. — Kukó Vincze és zenekara.

FOLIES CAPRICE

Téli helyiség: Révay-utca 18. szám.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 órákor.

9 1/2 órákor! Ma Ujdonság!

A „Doktor feleség”

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órákor! Ujdonság!

„Die höhste Frechkeit”

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Trebitsch Sándor.

Rott Sándorral mint Lisette szobaleány

Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. — Kouti különlégségi tőzsde, Andrássy-ut 29. és Sopronyi nagytársaságban, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az 1-ső emeleti Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszámok fellépte.

Munkás ember Szegény ember

a telet könnyen túri

Miért? Miért?

1. Mert minden szegény ember házában van egy olcsó üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ

ami pótolja az egészséget.

2. Mert aki Diana sósborszesszel bedörzsölteti magát, az másnap frissen és egészségesen folytathatja munkáját.

3. Mert a Diana sósborszessz cukorra cseppentve a legkellemesebb ital és enyhíti a belső fájdalmakat.

4. Mert a Diana sósborszessz a legjobb étvágygerjesztő házi-szer.

5. Mert aki egész nap talpon van, dolgozik, mozog, görnyed vagy bármilyen más nehéz munkát végez: annak feltétlenül jól esik egy kis bedörzsölés a valódi Diana sósborszesszszel.

6. Mert a Diana sósborszessz erősíti, edzi, frissíti az emberi szervezetet, a csontokat, ereket és inakat.

7. Mert a Diana sósborszessz enyhíti az összes fájdalmakat már a masszírozás alatt.

Éppen ezért minden szegény és munkásember vásárol DIANA SÓSBORSZESZT 44 fillérért eredeti üvegekben.

Erényi Béla
gyógyszerész,
Bpest, VII., Károly-körút 5.

MARGIT

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forogtém

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapeston és a forrás kezelőségénél Munkácsen.

CIMBALMOT

10 koronás részletfizetésre
10 évi jótállás mellett

az általában elismert legszolidabb kiszolgálásról híres

Reményi Mihály

céz

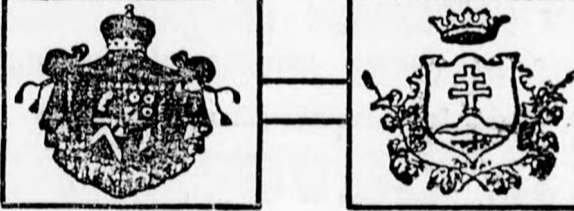
a magyar kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője szállít.
Budapest, Király-utca 58. sz.

Árjegyzék és prospectus díjtalan.

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgratz Lajos.
Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes!
Eredetisége s fölülmulthatatlansága tette azzá!

5 kg. postakosár:

2 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	—
2 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu	—
1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár	K 12.—
vagy	
2 palack 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	K 7.10
vagy	
2 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	K 7.40
vagy	
2 palack 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	—
2 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	K 15.10

Ládában:

20 palack 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni	K 36.—
vagy	
12 palack 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palack 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kövér aszu	K 55.20

Hordóban:

60 liter 1908. évi finom tokaji asztali bor	K 60.—
60 " 1907. " " pecsenye bor	K 72.—
60 " 1904. " zamatos szamorodni bor	K 90.—
60 " 1901. " kiváló szamorodni bor	K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel. Megrendelő vasuti állomásáig bérmentve küldünk minden részletet. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletek adjuk és

kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csőszeket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is bérnővel.
LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekekben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kieserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobban kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Titkos betegségek,
hugycsőfolyás, hugycsőszűkületek, altesti sebek, bujakór (syphilis), ideg- és bőrbetegségek, elgyengült férfierő (impotenzia) bármily női nemibajok, fehérfolyás stb. alapos, gyors és gyökeres gyógyítására ajánljuk bevált gyógymódjainál fogva

Dr. GARAI
hirnerves szakorvosi rendelő-intézetét
Budapest, Andrássy-ut 24.
Rendelés hétköznap: 10-4 óráig és este 7-8-ig. Felütés nélkül eredményes gyógyítás levélileg is. Kívánatra gyógyszeréről gondoskodva lesz. — **Levelekre azonnal válaszol.**

Kedvelt minőségek 1203 sz. tucatzaja 6 kor. 1204 sz. tucatzaja 8 kor.
Mintagyűjtőmények 12 darab 5 kor.
Két évi jótállással.

Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

„OLLA“ gummigyár
Wien II/817. Praterstrasse 57.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI
specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű **nemi betegséget** (hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfiu gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerék.

Rendelés délelőtt 9-3 ig, és este 5-7-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8A. szám.
(Ajáróház a Pannónia szállóval szemben.)
Lépcsőházi bejárat. Külön városzobák.

Csuz, Kőszvény?
A ZOLTÁN-féle csuz és kőszvény elleni kenőcs már nehányszori bedörzsölés után elmulasztja a kínzó hasagató fájdalmakat.

ÜVEGJE 2 KORONA.
Zoltán gyógyszerárban
BUDAPEST, V. Szabadságtér.

Hevény vagy idült bujakór - bántalmak
A y görvőkór, borbajok, rheuma, (izag, fekélyek stb) s romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydaanat, reumatizmus, a száj, gége gyenedései, daganatok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örököl bujakóros bántalmak esetében, a legmegrózottebb minden gyógykezeléssel daczó betegségekhez **biztos és gyökeres gyógyulást** nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái
melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és má számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospektus rendelkezőre áll.

Raktár: Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

FÜNÖKÖK
ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak irogéphez.

HA FIZETNEK
havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, ószeadóbillentyűs, automatikus sorváltós, csupa aczélsből és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúra

Ujlaki-írógépet.
Nem irnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.
Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépeinkre

BECSERÉLÜNK.
Díjmentes bemutatás országszerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 28. sz.
Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellékkeresetre reflektálnak, közöljék címüket.

A GANZ és TÁRSA
vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN
t. cz. részvényesei az 1911. márczius 16-án délutáni 5 órakor Budapest, X., Kőbányai-ut 31. szám alatt a gyár helyiségében tartandó

negyvenkettedik rendes közgyűlésére
tisztelettel meghívtnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1910. üzletévről, 1910. évi mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség elosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
2. Az igazgatóság javaslata közpénzben befizetendő és a részvényeseknek elővételi jogosultsággal átengedendő 1200 darab K. 600 n. é. névre szóló részvény kibocsátása iránt.
3. Az igazgatóság javaslata a Danubius hajó- és gépgyár részvénytársasággal való egyesülés iránt.
4. Az igazgatóság javaslata 3600 darab K. 600 n. é. névre szóló részvény kibocsátása iránt a Danubius hajó- és gépgyár r.-t. részvényeivel való kieserélése céljából.
5. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok némely pontjainak megváltoztatása iránt.
6. Választás az igazgatóságba.
7. Választás a felügyelőbizottságba és a megválasztottak tiszteletdíjának megállapítása.
8. Az egyesülés keresztülvitelével az igazgatóságnak való megbízása.
9. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 14., 15. és 30. paragrafusai értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kiknek részvényei a társaság könyvében legalább három hónappal a közgyűlés előtt nevékre irattak át és akik részvényeiket legalább három nappal a közgyűlés előtt a társasági pénztárnál letétmenyítették.

Egyéb iránt részvények helyett budapesti nyilvános hitelintézetek letét-jegyét is lehet letenni, ha ezekről kiviláglik, hogy a letétmenyezett részvények a társulat részvénykönyvébe a letétmenyező nevére vannak beírva.

A közgyűlésen minden alapszabályszerűen letétmenyezett egy-egy részvény egy-egy szavazatra ad jogot, ha azok száma nem több tiznél. De ezen számon felül csak minden öt-öt részvény után csak egy-egy szavazat. A szavazás jogát meghatalmazott által is lehet gyakorolni, meghatalmazott azonban a törvényes képviselőket kivéve, csak szavazatképes részvényes lehet.

Az évi mérleg, a felügyelőbizottság jelentésével együtt, folyó évi márczius 6-tól kezdve a gyári igazgatóság irodájában X. Kőbányai-ut 31. a. t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

Az igazgatóság.

Hajfestő - fésű,

egyszerű fésülés által fest ősz vagy vörös haját valódi szőkére, barnára vagy fekete-re. Teljesen ártalmatlan! Évekig használható! — Ezek használatban egy darab ára 6 korona.

SCHÜLLER, Wien, III.E. Krieglbergasse 6. Számos elismerő- és köszönőlevél.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORÁZLETE.

Alapítva 1847.

Bräusweller Janos
Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, óráalkotás és remontolási ingozáraknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZELETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Juttatások pontosan eszözörlőfőnek.

Reault a világ legelső automobil-márkája.

HELIO GARAGE
TELEFON 91-57 BUDAPEST V., TELEFON 73-65 BÁLVÁNY U.-12

Javítóműhely és garage. Michelin és Continental **PNEU**

B hirdetés rovatban minden szöveg egyszerű beiktatása közönséges postai betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

B hirdetés rovatban minden szöveg egyszerű beiktatása közönséges postai betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6—C.

Házasságokat

diszkrétén közvetít Faragó Jenő, Rákóczi-ut 80. (Vagyományos férjhezmenendők állandóan előjegyezve.)

Édes kis menyasszonyom.

Mit nemult el egyszerre? Elvesztette már minden reményét? Visszatértek eredeti törvényre és elutasítom, amint időm engedi, oda... Vagy talán történt Maga körül valami? Irjon meg mindent Pozsonyba. Részemről kimagyarázhatok mindent, ha felrevert volna édes szép szemem. Csokolom kis kezecskéit.

?! Akar

ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartják? Olvassa el a „Társalgás Művészete”, „Ellenálthatatlanság titka”, „Szellemszűkítők” rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felelősséget egyaránt megfogadjon. Korrektek utmutatója lesz az élet minden helyzetében! — Tartalomjegyzéket ingyen küldök Budapest, Rákóczi-ut 80.

Pénzszekrényeket

ftiz- és befőttesmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Eutorvásárlók

figyelmebe! Szállítunk mindennemű butorberendezést helyben és vidékre. Készpenzert vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel. Bezeredy-utca 10. Modern lakberendezési vállalat. — Nagy díszes butoralbum 1 korona. 10345

Soha nem létezett.

Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk teljes lakásberendezéseket, valamint egyes butorarabokat helyben és vidékre 3 évi részletfizetésre. Nagy díszes butoralbum 1.— korona. Kihagy lakásberendező, Budapest, Bezeredy-utca 10. 10345

Papirhéju diót,

mézédes téli szőlőt postakosaránként 3.60, nemes birsalmát, téli csemegealmát 2.60, mázsánként 88.—, ecetes ugorkát, paprikát 2.60, házilag főzött mézédes szilvalekvárnak kilóját 1.30, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackoknyak 5 kg-os üveggel 20.— koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat

tefejtve kölcsönhorzóban hektóliterenként 44 koronáért, papirhéju diót postakosaránként 3.50. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Marónt, narancsot, ezitromot, datolyát, papirhéju diót, fűgét, orosz teát, vegyesen postakosaránként 2.60 koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csongrádról.

Vigyázzon

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért.

Fiatal, élelvidám

oroszlány 120.000 kor. vagyonnal, 28 éves szabadgondolkodású izraelita hölgy 50.000 korona készpénzhozománnyal (később még többet kap.) — fiatal özvegy (kis fogadott leánykával) 50.000 kor. vagyonnal — 19 éves árva leány 400.000 korona vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy gyorsan férjhez menni óhajt. Schlesinger L. Berlin 18.

A gyakorló

gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18—09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

INGYEN TANULHAT

november 1-től két hónapra 44 kereskedelmi szakterületre, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szepírást, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óra át. Nappali és esti tanfolyamok.

Veres áfonya

befőtt, szepesség, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

Juniperus

(nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

MAGANTANULOKAT

polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít

Magyar Tanügyi Intézet

Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Nevelőnőket

német, francia, angolokat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürgősen keresek. Szegheőné S. Lujza intézete Budapest, VI., Dessozfy-utca 22. 29324

Eremmel,

oklevéllel kitüntetett, romolhatatlan, hidegen folyó Itó-viasz dobozokban 30 fillér, 1, 2 korona, Varga Sándornál. Turkeve. — Visszont eladóknak 30%.

Legjobb likőrök

és rum készíthetők kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért küldök bérmentve. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba.

Jó cselédeket,

ugymint szakácsnőket, szobalányokat, urasági inast stb. stb. közvetít úgy helyben, mint vidéki urasági házakba Váradi Márton „Szabó”-féle elhelyező intézete, Budapest, Belváros, Múzeum-körút 35. szám, az udvarban. 10325

3 J koronaeri

készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férjhezmenendőt, Budapest Erzsébet körút 1. sz. I. em. Vidékre postominták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 08592

Sok pénz kereshető!

mellékkeresetként is minden üzleti tőke és előismeretek nélkül, képviselőm átvételével. Ajánlatokat „Tiszteletes kereset” jellegű Blockner J. hirdető irodája Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. továbbít.

BUTOR

készpenzert vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. Orsiai választék polturos butorokban

Nagy Imrénél

Bpest, VI., Váci-körút 9. Feljárt Szeressen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 60 fillér.

LILIPUT Gramofon

A világ legkisebb beszélőgépe. A szerény nagysága 14x14 cm., a tölcsér átmérete 25 cm. A gép legfinomabbal minimum pléhből készült és igen finom kivitelű. Hangja oly erős, mint bármely nagy gépé és érte 2 évi jótállást vállalunk. Bármely nagy lemezt is lejátszik. Csakis a pénz előleges beküldése vagy utánvétellel szállítjuk.

A gépet 5 drb kétoldalu nagy lemezzel 18.50 forintért szállítjuk.

Szent László Intézet Budapest 27

Veres Pálné-utca 16. sz.

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Ivan 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvény egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépegektől s más hirdető-sűnkét utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64—65.

Pénzt

akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, korékpárookra és mindenféle kereskedelmi árucikre, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez. Baross-tér 15. sz. Fiókküzlét: Klauzál-tér 2. Telefon 149—00. 29387

Csak 5 K-ért

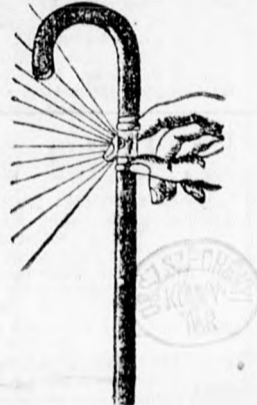
küldök 4% kilót tevő, 54 darab finom enyhe

toilet - szappant,

mely a sajtóállásnál némileg elformálódott, rózsaszín, gyöngyvirág, moschus, pacsull illattal. Igen ritka alkalmi vétel előnyösnek, szállodának, fürdőnek és háztartások számára. Szétküldés készpénz ellenében vagy utánvétellel (egy ss fill. több) szétküldi

A. BÜCHLER
Wien II 829 Praterstrasse 57.

Villany-bot

Igen finom kivitelben. A villanyelem egy van a botban elhelyezve, hogy az kívülről nem látható. Egyetlen nyomásra való fényt vetít. Havi 2 korona részletre kapható. Kérje villanyárjegyzékünket.

Szent László Intézet Budapest, 27 Veres Pálné-u. 16.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 felemelet. Vétel és eladás

használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszo-bak, angol bergarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82—13. 28589

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronára költségmentesen kiváltak és teljes értékűt fizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27593

Rayonképviselők

ügynökök és reprezentábilis viszontelárusítók kellenek nagy ósmeretűségük van jobb üzr. körökben, egy szabadalmazott kéz-életi újdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kaucazió-képes acquistitőrök leszenek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

A t. cz. gazdaközönség

az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta annál gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztvis, gépészek, kovácok, molnarak, szesz-főzők, kertészek, kezesség és felelősséggel, fonókörök díjmentesen elhelyeztetnek. — Krakauer Armin, VI., Ó-utca 39. sz. Telefon 94—76.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platínát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékűt fizetem. Ugyanitt aranyláncok olcsón kaphatók.

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54—74.

Alkalmi vásár

az összes hangszerekből. Mélyen fesszállított árak.

MARNITZ FRIGYES

Budapest, VIII., 4. József-körút 37—39 sz. Orsiai raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket kérésre küldöm.

+Soványosság+

Az egyedüli eredménytől kísért háziszar a dr. William Hartley tanár amerikai erotáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Verszegénység, gyengeség, időesség ellen és gyomorhajtásoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 forint 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156—80.

Szabók részére

mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra Ingven küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ, Nagymező-utca 46.

Árverés.

Alólirott cég közhírré teszi, hogy 1911. február hó 28-án és folytatólag 1911. márczius 2-án mindig d. e. 10 órakor kir. Közjegyző jelenlétében Gyár-utca 21. sz. alatti helyiségében perza és spanyol szőnyegek, szőrmek-medvék (fejfel) hálószoba velencei tükörrel, csillárok, festmények, zongora, könyvtár, íróasztal a legtöbbet ígérőnek készíttetés mellett el fognak adni Tauszik D. és Tsa. 10452

Ajtók, Ablakok,

vasrudnyók, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62—80.

Alapítotató 1886-ban

Szenzációs olcsó árak!

Flaneltakaró kintinó minőség 140x190 cm. minden színben 2 K 50 fill.

Rézkarus 170 cm. hosszú, masszív kivitel, teljesen felszerelve. 4 K

2 ágy, 1 szalaterítő, tartós minőség, zold vagy bordó alapon 10 K

Cloth paplan, könnyű vattával, jó bélléssel 7 K

Tűlbonnellem fésletor, 150x260 cm. fodorra gazdag himézéssel 7 K

Legtartósabb futószőnyeg, minden színben 90 cm szélességben 1 K 50 fill.

Legnagyobb választék !!! Legszolidabb kiszolgálás! Vidékre postautánvétellel! Meg nem felelőért a pénzt visszaküldjük.

Szőnyegvásár

Révay-u. 2. sz.

BUTOR

üzletünk feloszlata

foiytán minden elfogadható áron kiárusítjuk egy a raktáron, valamint a még munkában levő asztalos- és kárpitosbutorokat, bútor-szöveteket, különféle függönyöket és anyagokat és az üzlet-hez tartozó tárgyakat.

Patyi Testvérek

BUDAPEST, VIII., Rákoczi-ut 7. sz. Pannónia-szálloda mellett